

Výroční zpráva

2025

ombudsman

veřejný ochránce práv

dětský ombudsman

ochránce práv dětí

Výroční zpráva

2025

Obsah

ÚVODNÍ SLOVO VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV	5
ÚVODNÍ SLOVO ZÁSTUPCE OCHRÁNCE PRÁV DĚTÍ	6
Hlavní témata roku	8
1 VZTAHY S ÚSTAVNÍMI ORGÁNY A ČINNOST OCHRÁNCŮ	12
Ochránci a Parlament	13
Ochránci a vláda	15
Ochránci a Ústavní soud	18
2 OCHRÁNCE JAKO NÁRODNÍ LIDSKOPRÁVNÍ INSTITUCE	26
3 OCHRANA PRÁV DĚTÍ	30
Měníme pravidla	32
Pomáháme	36
Mluvíme spolu	40
4 SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ	42
Měníme pravidla	44
Mluvíme spolu	47
Pomáháme	48
5 VEŘEJNÝ POŘÁDEK, ZDRAVOTNICTVÍ A PRÁCE	50
Měníme pravidla	52
Pomáháme	54
Mluvíme spolu	56
6 STAVEBNÍ ŘÁD A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	58
Měníme pravidla	60
Pomáháme	63
Pomohli jsme nebo poradili	65
Mluvíme spolu	66
7 JUSTICE, MIGRACE, FINANCE	68
Měníme pravidla	70
Pomáháme	73
Mluvíme spolu	75

8 DOHLED NAD OMEZOVÁNÍM OSOBNÍ SVOBODY	76
Měníme pravidla	79
Pomáháme	80
Mluvíme spolu	82
9 ROVNÉ ZACHÁZENÍ, DISKRIMINACE A VOLNÝ POHYB OBČANŮ EU	84
Měníme pravidla	87
Pomáháme	90
Mluvíme spolu	91
10 MONITOROVÁNÍ PRÁV LIDÍ S POSTIŽENÍM	94
Měníme pravidla	96
Pomáháme	98
Mluvíme spolu	100
11 ZAHRANIČNÍ VZTAHY	102
12 MÉDIA A KOMUNIKACE	106
13 KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV A OCHRÁNCE PRÁV DĚTÍ	110
Rozpočet a jeho čerpání v roce 2025	111
Personální situace v roce 2025	112
Výroční zpráva o poskytování informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím	114

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

Úvodní slovo veřejného ochránce práv

Rok 2025 byl pro Kancelář veřejného ochránce práv rokem intenzivní práce. Dokladem je i tato výroční zpráva, která ukazuje, kolik podnětů od občanů i klíčových systémových témat jsme řešili. Ve svých zprávách o šetření, v doporučeních i ve veřejných vystoupeních jsme se snažili především o jediné: aby všichni jednali spravedlivě, předvídatelně a s respektem k právům lidí.

Zabývali jsme se celou řadou konkrétních problémů, které mají přímý dopad na každodenní život lidí. Patřily mezi ně například otázky dostupnosti bydlení a fungování systému dávek, postupy úřadů práce a stavebních úřadů, situace lidí ve výkonu trestu nebo v zařízeních sociálních služeb, ale také ochrana práv dětí v náhradní péči či ve školách. Opakovaně jsme upozorňovali na případy, kdy lidé narážejí na nepřehlednost právních předpisů, nejednotnou praxi úřadů nebo nepřiměřenou délku správních či soudních řízení. V těchto situacích jsme se snažili nejen pomoci jednotlivcům, ale také poukazovat na systémové nedostatky a navrhnout jejich řešení.

Loňský rok byl pro Českou republiku významný z hlediska dalšího rozvoje ochrany práv. V návaznosti na tyto změny se zároveň posílila i role veřejného ochránce práv a jeho Kanceláře. Ochránce se stal národní institucí pro lidská práva (NHRI). Současně jsme začali vykonávat také mandát dětského ombudsmana a zákonodárce nás přejmenoval na Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí. Ochrana práv dětí tak získala v České republice výraznější institucionální oporu a jsem přesvědčen, že jde o krok správným směrem. Práva dětí, jejich bezpečí, důstojnost a možnost vyslyšet jejich hlas musí být jednou z přirozených priorit demokratické společnosti.

Významnou součástí naší práce byla také komunikace s veřejností přes sociální sítě a tiskové zprávy. Právě skrze ně jsme upozorňovali na nejčastější problémy, s nimiž se na nás lidé obracejí. Jednalo se například o postupy úřadů, ochranu zranitelných osob, práva dětí a lidí se zdravotním postižením nebo otázky rovného zacházení. Tiskové zprávy zároveň pomáhaly přibližovat veřejnosti konkrétní případy z praxe a vysvětlovat, jak můžeme lidem pomoci.

Jsem rád, že i díky nim ve společnosti zarezonovala některá důležitá témata.

Uplynulé období bylo však pro mě osobně také časem bilancování. Po letech ve funkci, nejprve zástupce veřejného ochránce práv a od roku 2020 rovněž veřejného ochránce práv, vnímám tuto výroční zprávu i jako příležitost poděkovat všem, kteří se se mnou na ombudsmanské práci podíleli a podílejí. Velmi si vážím zaměstnanců Kanceláře a oceňuji jejich profesionalitu, nasazení a každodenní úsilí pomáhat lidem v obtížných situacích. Velké poděkování patří nejen právníkům a odborným pracovníkům, ale také kolegům z podpůrných profesí – spisové službě, řidičům i pracovníkům vnitřní správy. Práce těchto lidí není vždy vidět, ale bez jejich každodenního nasazení by fungování celé instituce nebylo možné. Nemohu opomenout ani orgány veřejné správy, se kterými jsme vedli odborný dialog, a v neposlední řadě všechny ty, kdo se na nás s důvěrou obrátili.

Rád bych poděkoval také odborné veřejnosti, neziskovým organizacím, médiím i dalším partnerům za spolupráci, kritickou diskuzi a podporu témat, která se dotýkají ochrany práv lidí v České republice.

Svému nástupci či nástupkyni přeji, aby jejich působení ve funkci provázela důvěra veřejnosti, otevřený dialog s institucemi a dostatek odvahy upozorňovat na nespravedlnosti, které se ve veřejné správě mohou objevovat. Věřím, že Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí bude i nadále silným a respektovaným hlasem ve prospěch práv lidí.

Děkuji všem za spolupráci a důvěru, kterou jste nám v uplynulých letech projevovali.

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

6. 3. 2026

Úvodní slovo zástupce ochránce práv dětí

Často slyšíme, že děti jsou naše budoucnost. To ve skutečnosti moc nadějně nezní, protože se nám jich rodí pořád méně. Snad i z toho důvodu islandští kolegové přílehně podotýkají, že děti jsou především naše současnost a mají práva teď, ne až vyrostou. Jejich dětství není obdobím, kdy jen čekáme, až budou stejně rozumné jako my. Mnoho příběhů, jimiž se ombudsman zabývá, ostatně ani nesvědčí o tom, že bychom se coby dospělí, ba lidé nadaní úřední autoritou, chovali vždy rozumně a šli příkladem našim dětem.

Rok 2025 přinesl pro ochranu práv dětí důležité legislativní změny, mimo jiné další kroky v oblasti ochrany dětí před násilím a jednoznačné vymezení toho, že fyzické trestání, působení duševního strádání a ponižování do výchovy nepatří. V neposlední řadě mezi tyto počiny patří i zřízení dětského ombudsmana. Jsou to silné signály, že se jako společnost učíme brát dětská práva vážně.

Zákony ještě samy nezaručí, že se dětem bude skutečně žít bezpečněji a důstojněji. Teprve jejich každodenní naplňování ukáže, co se doopravdy mění. A právě tady na nás čeká řada výzev – nejen v institucích či službách, které dětem pomáhají, ale nezřídka v nás, dospělých, a v našem pohledu na děti. Největší překážkou totiž bývá způsob, jak o dětech přemýšlíme: jako by jejich hlas byl jen zpestřením naší diskuse o tom, co je pro ně nejlepší, nikoli podstatnou součástí rozhodování o opatřeních, která se jich týkají. Přitom dítě není pasivní objekt péče. Je to svébytný člověk s vlastním pohledem na svět, s potřebami, které se vyvíjejí, a s právy, která nejsou jen odrazem vůle dospělých.

Působnost dětského ombudsmana vznikla k 1. červenci 2025. Do konce roku nebyl s ohledem na obměnu Poslanecké sněmovny zvolen a jeho roli jsem jako zástupce vykonával já. Vyhrazený čas jsme nepromarnili. Přípravovali jsme se tak, aby propojení kompetencí pod jednu střechu bylo přínosem hlavně pro ty, které má chránit – pro děti.

V mnoha ohledech jsme plynule navázali na práci, kterou jsme už předtím dělali: vyřizovali jsme podněty dětí i dospělých týkající se dětských práv, prováděli jsme šetření a komunikovali s úřady. Podnětů začalo chodit víc než dříve a současně se rozšířil záběr témat, jimž se můžeme věnovat. Přirozeně se více do popředí dostaly školy – prostředí, v němž děti tráví velkou část svého času a které zásadně ovlivňuje jejich pohodu, bezpečí i budoucí šance.

Vedle individuálních případů jsme se věnovali také systémovým otázkám. Hájili jsme práva dětí před Ústavním soudem, sledovali jsme naplňování jejich práv v ústavních zařízeních a vytrvale jsme upozorňovali na to, jak důležité je dát dětem hlas – nejen formálně, ale tak, aby byl skutečně slyšen. Participace dětí není gesto, ale základní princip, který jim pomáhá růst, posilovat odolnost a učit se zvládat obtížné situace. A zároveň je to závazek pro nás dospělé: vytvořit dětem bezpečné prostředí, v němž se mohou vyjádřit, a dát jim najevo, že jejich pohled bereme vážně.

Ochrana práv dětí nezačíná až u paragrafů, ale u každodenního respektu – ve škole, doma, v zařízení, kam jsme dítě umístili, na úřadě, u soudu i v každé situaci, kdy dítě hledá pomoc. Témat, kterým si dětský ombudsman zaslouží věnovat pozornost, je celá řada – od duševního zdraví dětí přes ochranu dětí uprostřed rodičovských konfliktů až po dostupnost potřebných služeb pro děti se zdravotním postižením a pro jejich pečující. Bude na něm, jaké priority si stanoví. Těším se, že na tom budeme v Kanceláři veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí spolupracovat.

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce ochránce práv dětí

6. 3. 2026

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce ochránce práv dětí

Hlavní témata roku

Deinstitucionalizace

Deinstitucionalizace znamená postupný přechod od péče v ústavech k podpoře lidí s postižením v jejich přirozeném prostředí a v komunitě. Můžeme si ji představit jako soubor kroků s cílem vrátit lidem s postižením možnost volby a kontrolu nad tím, jak, kde a s kým budou žít. Zároveň jde o povinnost České republiky, která vyplývá z mezinárodní smlouvy.

Ochránce má za úkol monitorovat, jak Česká republika naplňuje práva lidí s postižením podle Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Dlouhodobě upozorňujeme, že v ústavním prostředí nemohou lidé s postižením žít nezávislý a naplněný život tak, jim zaručuje Úmluva (konkrétně článek 19). Lidé v ústavech například nemají možnost vybrat si, co budou jíst, kdy budou vstávat nebo co budou dělat ve svém volném čase. Součástí problému je také nedostatek kvalitních služeb, které by podpořily život lidí s postižením v jejich přirozeném prostředí (například dostupné bydlení, osobní asistence, pomoc v domácnosti nebo poradenství). Zdařilá deinstitucionalizace by přitom výrazně zkvalitnila život desítkám tisíc lidí s postižením v České republice, kteří žijí v ústavech nebo domácnostech s podporou neformálních pečujících.

Když máte volno, můžete vstát, kdy chcete?

A co snídaneň?

Máte ji v různou denní dobu?

A na oběd si můžete vybrat, na co máte chuť?

Hloupé otázky?

Zase tak ne! Ono to totiž všude normální není.

Narození – škola – práce a samostatný život podle svého. To se běžně očekává od života většiny lidí. Ale co cesta těch, kteří mají třeba nějaké postižení?

JAKÉ AKTIVITY JSOU ZA NÁMI V ROCE 2025?

Uspořádali jsme kulatý stůl s odborníky z celé republiky, na kterém jsme jim představili klíčová východiska našeho doporučení k deinstitucionalizaci. Vedli jsme otevřenou debatu se zástupci ministerstev, krajů, obcí, neziskových organizací, akademiků, sebeobhájců, poskytovatelů služeb i se zástupci pečujících rodičů. Setkání potvrdilo, že prosazení změny závisí výrazně na tom, zda si jednotlivé skupiny naslouchají a dokážou spolupracovat.

[Příspěvek na FB ombudsmana z 30. 4. 2025](#)

Navštívili jsme Chráněné bydlení Naplno, které je součástí Centra sociálních služeb Jindřichův Hradec. Získali jsme praktické zkušenosti s fungováním služeb, které lidem s mentálním postižením umožňují žít nezávislý život s podporou a respektem k zájmům a potřebám jednotlivce. Díky rozhovorům s klienty a zaměstnanci služeb jsme mohli lépe porozumět tomu, jak vhodné sociální služby dokáží v praxi pomoci zkvalitnit život lidí postižením a začlenit je do běžné komunity.

Podíleli jsme se na přípravě strategických plánů vlády, které určují jednotlivé postupy a cíle v procesu deinstitucionalizace (kdo má co a kdy udělat). Konkrétně jde o Akční plán pro deinstitucionalizaci sociálních služeb v ČR 2026–2028 a Národní strategii rozvoje sociálních služeb na období 2026–2030. Zapojili jsme se do práce Meziresortní a mezioborové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, která hodnotí proces deinstitucionalizace. V komisi jsou zastoupena klíčová ministerstva, sdružení poskytovatelů služeb a neziskové organizace, jejichž spolupráce je v tomto tématu nezbytná.

[Připomínky ochránce k Akčnímu plánu pro deinstitucionalizaci sociálních služeb v ČR 2026–2028 sp. zn. 38897/2025/S](#)

[Připomínky ochránce k Národní strategii rozvoje sociálních služeb na období 2026–2030 sp. zn. 43387/2025/S](#)

Je pro nás důležité znát názory a celkový pohled na věc lidí, kteří v ústavech žili nebo stále žijí. Obrátili jsme se na

ně proto s veřejnou výzvou, aby nám popsali svou zkušenost. Z odpovědí vyplynulo, že lidem v ústavech nejčastěji chyběla svoboda dělat cokoliv podle sebe, stejně jako důstojnost, soukromí a blízcí lidé. Získané výpovědi a postřehy jsou cenným zdrojem pro připravované doporučení ombudsmana směřované státu, krajům a dalším institucím.

[Aktualita z 2. 7. 2025 – Pomozte nám změnit život lidí s postižením, aby nemuseli žít v ústavech](#)

[Aktualita z 8. 1. 2026 – Pomáhal mi alkohol, víra a poslušnost, vzpomínají lidé s postižením na ústavní péči. Ve veřejné výzvě sdíleli své zkušenosti](#)

Pojmy jako deinstitucionalizace, ústavní služba nebo participace nabývají ve veřejné diskusi různých významů. Proto považujeme za důležité upřesnit, jaké konkrétní povinnosti vyplývají České republice z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Připravujeme poziční dokument, který nám umožní posoudit, zda jsou kroky státu a krajů v souladu s Úmluvou. Pomůže nám také efektivněji monitorovat práva lidí s postižením a navrhnout státu smysluplné kroky pro uspořádání změny.

Přístupnost

Přístupnost znamená snadnou dostupnost pro všechny lidi. Myslí se tím nejen bezbariérovost staveb, ale i srozumitelnost informací nebo možnost využít nabízené služby a zboží.

Zpřístupňovat věci, služby a informace znamená, že si uvědomíme různorodé potřeby všech lidí a odstraníme překážky, které jim brání tyto věci využívat.

Více o přístupnosti naleznete na <https://www.ochrance.cz/pristupnost/>.

RADÍME VEŘEJNÝM INSTITUCÍM, JAK BÝT PŘÍSTUPNĚJŠÍ

V minulém roce jsme zahájili pětiletý projekt, v rámci kterého usilujeme o to, abychom my a další veřejné instituce byly přístupnější. Přístupnost znamená snadnou dostupnost pro všechny lidi. Jde o to, aby budovy byly bezbariérové, informace srozumitelné a aby všichni mohli využívat nabízené služby a zboží bez zbytečných překážek. Z přístupnosti těží jak lidé s postižením, tak lidé s přechodným omezením, jako je například zlomená noha, kočárek nebo sluchátka na uších. Více si k tématu můžete poslechnout v našem [podcastu o přístupnosti](#).

V roce 2025 jsme vydali [doporučení pro veřejné instituce, jak mohou svou přístupnost zlepšit. Z výzkumu přístupnosti veřejných budov](#) totiž vyplynulo, že lidé s postižením se při návštěvě pošty, nemocnice nebo úřadu práce potýkají s překážkami. Na nejvíce bariér narážejí lidé se sluchovým postižením, následně lidé se zrakovým postižením a dále pak lidé s tělesným postižením.

Doporučení je praktickým návodem pro veřejné instituce a jiné zájemce. Radí, jak informovat o přístupnosti na webových stránkách, jak vytvořit přístupný vstup do budovy a recepce, jak zajistit přístupný pohyb uvnitř objektu nebo bezbariérové WC.

Pracujeme ovšem i na naší vlastní přístupnosti. Nastavili jsme interní pravidla, díky nimž jsou naše výstupy a akce přístupnější. Budovu Kanceláře jsme nechali otestovat lidmi se sluchovým, zrakovým a tělesným postižením a nyní odstraňujeme bariéry, na které nás upozornili. Opravili jsme části našeho webu, které dělaly problém uživatelům odcítačů obrazovky (lidem se zrakovým postižením). Natočili jsme [video](#), které informuje o tom, jak se na nás mohou obrátit uživatelé českého znakového jazyka. A prošli jsme rovněž auditem připravenosti zaměstnávat lidi s postižením, přičemž následujeme navržená doporučení ke zlepšení.

- 📖 [Doporučení ochránce sp. zn. 91/2024/OZP](#)
- 📖 [Na kávu s ombudsmanem, 122. díl: Přístupnost by měla být základ, ne luxus](#)
- 📖 [Výzkumná zpráva: Přístupnost veřejných budov a služeb lidem s postižením sp. zn. 32/2022/OZP](#)
- 📖 [Jak podat podnět ombudsmanovi a dětskému ombudsmanovi v českém znakovém jazyce \(YouTube\)](#)

Srozumitelnost

CHCEME, ABY ÚŘADY PSALY SROZUMITELNĚ

Pokračujeme v našich snahách o to, aby lidé rozuměli textům, jež dostávají od úřadů. A které jim píšeme my. Úřední texty, které lidé nepochopí, nemohou naplnit svůj účel. Srozumitelný text proto musí být přizpůsobený čtenářům, často úplným laikům.

Nadále podporujeme úřady v úpravách jejich dokumentů. Je pozitivní, že některé z nich aktivně přistupují ke srozumitelnosti a chtějí své texty měnit k lepšímu. Ve věznicích tak lidé najdou nové poučení [obviněných](#) a [odsouzených](#) při přijetí do vazby. S Ministerstvem spravedlnosti jsme pracovali na [formuláři](#) žádosti oběti trestného činu o peněžitou pomoc. Policii jsme pomohli s návrhem Poučení poškozených v trestním řízení. Na tuto spolupráci navážeme u dalších dokumentů, které se používají v trestním řízení. Příležitost vychází z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ([Krpelík proti České republice](#)).

Pokračuje také výuka předmětu Psaní úředních textů pro budoucí úředníky na Univerzitě Palackého v Olomouci.

Naše zkušenosti stále potvrzují, že zavádění srozumitelného psaní ve veřejné správě je dlouhodobý proces. Jsme proto rádi, že se tématu nevěnujeme sami. Třeba na [Festiválu kreativní byrokracie](#) měla srozumitelnost v programu silné zastoupení.

V budoucnu chceme úřady seznámit s naší vlastní metodou rozvoje srozumitelného psaní a tzv. standardem srozumitelnosti textů, kterou ve své praxi právě testujeme. Vychází ze zásad v naší příručce [Jak psát srozumitelné úřední texty](#).

Ombudsman bude moci efektivněji pomáhat obětem diskriminace

Ochránce už 16 let plní roli orgánu pro rovné zacházení (equality body). V této roli nejen pomáhá obětem diskriminace, ale provádí i výzkumy a analýzy a vydává zprávy, stanoviska a doporučení v oblasti rovného zacházení a diskriminace. Aby byla prevence diskriminace a ochrana jejich obětí účinnější, přijala Evropská unie dvě směrnice ([2024/1499](#) a [2024/1500](#)). Ty nastavují minimální požadavky (standarty) pro národní orgány pro rovné zacházení, mezi něž patří i ombudsman. Standarty počítají se zárukami nezávislosti, dostatečnými lidskými i finančními zdroji a posílením pravomocí na pomoc obětem diskriminace. Cílem je, aby se lidem dostalo rovnocenné ochrany před diskriminací bez ohledu na to, ve které unijní zemi žijí.

V polovině roku 2026 uplyne lhůta pro zavedení standardů do českého práva. Konkrétně je třeba věnovat se následujícím tématům:

Nezávislost

Vzhledem k tomu, že ombudsman v České republice funguje jako tzv. parlamentní ombudsman, který je zcela nezávislý na vládě, tento parametr již splňujeme.

Dostatečné zdroje

Směrnice výslovně požadují zajištění dostatečných zdrojů nutných pro výkon všech pravomocí. V praxi to znamená, že kdykoliv ombudsman získá novou působnost nebo pravomocí, měl by na jejich výkon dostat i nové zdroje.

Přístupnost

Služby a informace by měly být přístupné pro všechny. Nejde jen o přístupnost pro lidi s postižením, ale například také pro ty ze vzdálených regionů. Přístupnost je téma, kterému se dlouhodobě věnujeme. Pro naplnění požadavku jsou však potřebné dostatečné zdroje.

Pomoc obětem

Už dnes pomáháme obětem diskriminace. Podle standardů bychom ale měli mít silnější pravomoci při prověřování případů diskriminace, abychom mohli pomáhat ještě efektivněji.

Ačkoliv je už dnes pravidelnou součástí pomoci obětem neformální vyjednávání o smírném řešení sporů, do budoucna by se naše pravomoci měly posílit.

Nově budeme mít možnost předkládat soudu odborná vyjádření v řízeních ve věcech práva na rovné zacházení a ochrany před diskriminací.

Rovněž bude nově třeba zavést alespoň jednu z následujících možností: zastoupit oběť diskriminace u soudu, účastnit se soudního řízení na podporu oběti diskriminace nebo podat žalobu ve veřejném zájmu (typicky, pokud by se diskriminace týkala většího množství obětí nebo by nebylo možné oběť konkrétně identifikovat).

Osvěta

Již nyní máme zkušenosti s pořádáním různých seminářů, kulatých stolů a dalších vzdělávacích akcí pro různé cílové skupiny, naše činnost by ale do budoucna měla být koordinovanější a propojená se sběrem dat o potřebách různých cílových skupin.

Systematické zvyšování povědomí veřejnosti o rovném zacházení za účelem předcházení diskriminaci bude rovněž možné za předpokladu, že k tomu bude vyhrazen dostatek prostředků.

Sběr dat

Máme zkušenosti s výzkumy a tedy i se shromažďováním dat k různým tématům. Do budoucna by tato činnost měla být koordinovanější, aby bylo možné data dobře využít při plánování osvětové činnosti, jakož i při zpracovávání zpráv o stavu diskriminace a rovného zacházení.

Spolupráce s organizacemi občanské společnosti

Efektivní pomoc obětem diskriminace a předcházení diskriminaci není možné bez spolupráce s organizacemi občanské společnosti, které se těmto tématům věnují přímo v „terénu“. Již nyní se ombudsman pravidelně schází s neziskovými organizacemi na kulatých stolech. Do budoucna bychom takovou spolupráci měli zpravidelnit a zintenzivnit.

Konzultace právních předpisů a strategických dokumentů

Jsme tzv. připomínkovým místem pro celou řadu právních předpisů, můžeme tak předkládat svůj pohled na věc v rámci tzv. připomínkového řízení. S naším poradním hlasem by se však mělo počítat už při samotném vytváření právních předpisů a dokumentů, které mohou mít vliv na rovné zacházení nebo jež usilují o odstranění diskriminace.

Vydávání zpráv a plánování činnosti

Efektivní pomoc obětem ani postupné kroky k odstraňování diskriminace se neobejdou bez promyšleného plánování. Chceme proto zavést pravidelný cyklus plánování a vyhodnocování, abychom se zaměřili vždy na ta témata a problémy, které jsou v daný moment nejzásadnější. O své činnosti, ale i o stavu diskriminace, budeme veřejnost pravidelně informovat.

1

 SENÁT PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY
SENATE OF THE PARLIAMENT OF THE CZECH REPUBLIC

Vztahy s ústavními
orgány a činnost
ochránců

Ochránci a Parlament

POSLANECKÁ SNĚMOVNA

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR ke konci svého 9. volebního období neprojednala výroční zprávy o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2023 (sněmovní tisk 665) a za rok 2024 (sněmovní tisk 937). Ochránci s Poslaneckou sněmovnou dále spolupracovali především prostřednictvím Petičního výboru a jednotlivých poslanců.

PETIČNÍ VÝBOR

Petiční výbor projednal dne 4. 2. 2025 zprávy veřejného ochránce práv o činnosti za 3. a 4. čtvrtletí roku 2024. Obě zprávy vzal po rozpravě na vědomí. Na svém květnovém zasedání se výbor věnoval Výroční zprávě o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2024. Zprávu vzal po rozpravě na vědomí a doporučil Poslanecké sněmovně, aby přijala usnesení, v němž upozorní vládu na význam a potřebu řešit nedostatky, které zjistil veřejný ochránce práv, a zohledňovat jeho legislativní doporučení. S ohledem na to, že plénum Poslanecké sněmovny výroční zprávu neprojednalo, nebylo toto usnesení plénem přijato a uvedeno do praxe.

Po podzimních volbách a zahájení 10. volebního období Poslanecké sněmovny projednal nově ustavený Petiční výbor Zprávu veřejného ochránce práv o činnosti za 3. čtvrtletí roku 2025 a první společnou Zprávu veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí o činnosti za 4. čtvrtletí roku 2025. Obě zprávy vzal po rozpravě na vědomí.

ROZPOČTOVÝ VÝBOR

Rozpočtový výbor se věnoval návrhu rozpočtu a státního závěrečného účtu veřejného ochránce práv a také jeho navýšení v souvislosti se vznikem ochránce práv dětí a rozšíření činnosti veřejného ochránce práv jako národní lidskoprávní organizace (NHRI).

VÝBOR PRO SOCIÁLNÍ POLITIKU

Ochránce se zúčastnil 58. jednání výboru. V rozpravě vystoupil k vládnímu návrhu zákona o dávce státní sociální pomoci (sněmovní tisk 799) a vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (sněmovní tisk 775). Dle ochránce by připravovaný zákon mohl příliš tvrdě dopadnout na domácnosti v nepříznivé situaci. Prosazuje proto změnu návrhu, zejména ve dvou oblastech: v podmíněnosti dávky na bydlení a dítě pracovní aktivitou a ve vymezení zranitelných skupin. Mimo to shrnul i vývoj v procesu odškodňování nezákonných sterilizací. Blíže viz str. 47.

 [Tisková zpráva z 16. 1. 2025](#)

SENÁT

Senát **Parlamentu ČR** projednal Výroční zprávu o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2024 (senátní tisk 82) a po rozsáhlé rozpravě ji dne 12. 6. 2025 vzal na vědomí. Projednávání zprávy zakončil předseda Senátu Miloš Vysrčil poděkováním: „Všem vám děkuji. Ještě jednou vám, pane veřejný ochránce práv, děkuji za přednesení vaší zprávy, za veškerou činnost, kterou jste v této pozici vykonával, a ještě vykonáte. Těšíme se, že si užijete všech věcí, které vás čekají, dostatečně a plně.“

[📄 Záznam rozpravy Senátu z 12. 6. 2025 a video](#)

Ochránce se zúčastnil jednání Ústavně-právního výboru dne 19. 2. 2025, kde vystoupil k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (senátní tisk 56).

Podrobněji činnost veřejného ochránce práv sledují Ústavně-právní výbor a Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice, které také pravidelně projednávají výroční zprávy ochránce.

KOMUNIKACE S JEDNOTLIVÝMI POSLANCI A SENÁTORY

Ochránci oceňují, že poslanci a senátoři využívají svého oprávnění předávat jim podněty osob, které se na ně obracují. Zákonodárci se také aktivně zajímají o poznatky z činnosti ochránců, zejména o dopady právních norem na jednotlivce či skupiny (například registr krátkodobého ubytování, tzv. e-Turista).

[📄 Tisková zpráva ze 4. 3. 2025](#)

Ochránci vítají možnost seznámit zájemce se svými zjištěními a závěry ze všech oblastí své působnosti. Zapojují se také do odborných seminářů a setkání, které jsou na půdě Parlamentu ČR pořádány. Veřejný ochránce práv například vystoupil na semináři pořádaném pod záštitou poslankyně Renaty Oulehlové, ve spolupráci se Svazem měst a obcí České republiky a Asociací krajů České republiky, na téma „Pocit bezpečí ve městech a obcích ČR...“.

[📄 Příspěvek na FB ombudsmana ze 17. 1. 2025](#)

Ochránci a vláda

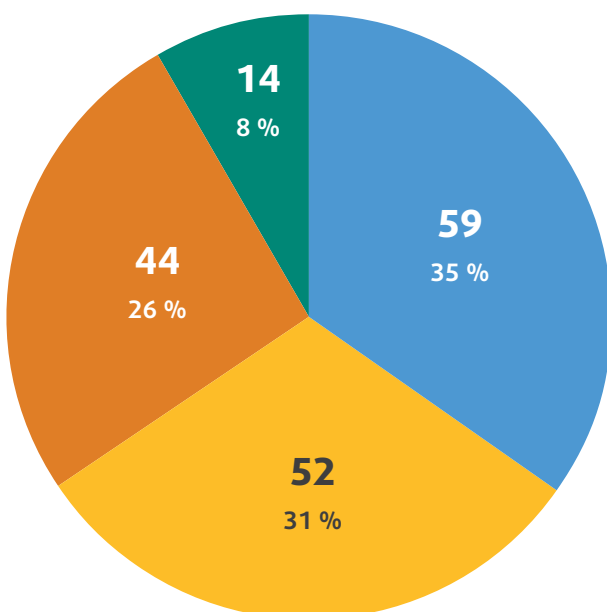
PŘEHLED ZA ROK 2025

Veřejný ochránce práv v roce 2025 vnesl celkem **169 připomínek** k **23 materiálům** (z toho k **12 právním předpisům**). Oproti roku 2024 se počet připomínek **meziročně snížil o více než polovinu**, a to z 264 na 169. Průměrný počet připomínek v letech 2014–2025 činil 147, v roce 2025 se jejich počet pohyboval **nad tímto průměrem**.

Více než třetina připomínek byla **akceptována** (35 %). **Částečně akceptováno** bylo 8 % připomínek a **neakceptováno** bylo 26 %. Zbývajících 31 % připomínek spadá do kategorie „**vysvětleno, ustoupeno**“, která zahrnuje případy, kdy se na základě vzájemné komunikace mezi Veřejným ochráncem práv a druhou stranou podařilo objasnit podstatu věci.

Nejvyšší počet vypořádaných připomínek, celkem **49**, se vztahoval k návrhu **Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2026–2030** (tzv. Plán podpory ZTP). Z těchto připomínek bylo **18 akceptováno**, **1 částečně akceptováno**, **17 nebylo akceptováno** a **13** bylo zařazeno do kategorie „**vysvětleno, ustoupeno**“.

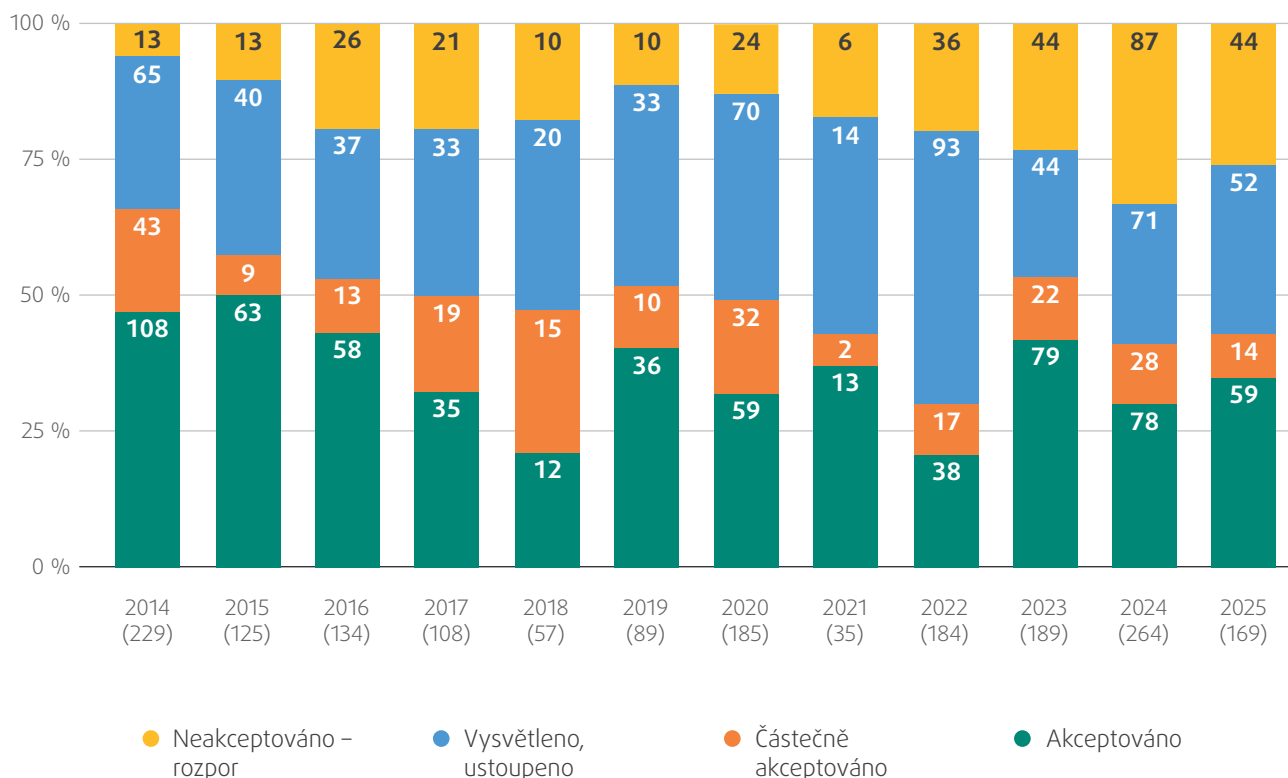
Do uvedeného přehledu jsou zahrnuty pouze připomínky, které již byly vypořádány. Přehled **nezahrnuje dosud nevypořádané připomínky** uplatněné k návrhu **zákona o umělé inteligenci** ani k některým dalším dokumentům, konkrétně k **AI Digital Omnibus** a **Digital Omnibus** a k **První verzi Sociálního klimatického plánu**.

Graf 1 Vypořádání připomínek v připomínkových řízeních v roce 2025

- Akceptováno
- Částečně akceptováno
- Neakceptováno – rozpor
- Vysvětleno – ustoupeno

Vypořádání připomínek v připomínkových řízeních – meziroční srovnání (2014 až 2025)

Seznam řízení za rok 2025, ve kterých nebylo připomímkám ochránce vyhověno

7 563 přijatých podnětů, z toho

705
50

zahájených šetření, z toho
z vlastní iniciativy

5 632

lidí využilo naši informační linku, aby si ověřili, zda jejich problém spadá do působnosti ombudsmana, získali informace, jak mohou své potíže řešit, nebo aby zjistili podrobnosti o konkrétním podnětu

417

lidí přišlo osobně do Kanceláře veřejného ochránce práv pro radu a informace.

Úspěchy chybujících úřadů na šetření ombudsmana

případů, kdy úřad pochybení napravil již při
první zprávě o šetření

případů, kdy úřad nakonec přijal opatření
nápravě navržená v závěrečném stanovisku

případů, kdy úřad svá pochybení nenapravitel
ně po vydání závěrečného stanoviska. Ombuds-
man o tom informoval nadřízený úřad, vládu,
nebo veřejně.

24

Ochránci a Ústavní soud

Od 1. 1. 2013 může veřejný ochránce práv a od 1. 7. 2025 ochránce práv dětí vstoupit do řízení o zrušení zákonů nebo jejich jednotlivých ustanovení jako vedlejší účastník. V roce 2025 **ochránce vstoupil do pěti řízení** z dvaceti a v jednom případě podal vlastní návrh. **Ochránce práv dětí vstoupil do jednoho řízení** ze dvou, v tomto případě podali ochránce a ochránce práv dětí společně vyjádření.

ŘÍZENÍ O ZRUŠENÍ ZÁKONŮ A JINÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

NÁVRH NA ZRUŠENÍ ZÁKAZU ZMĚNY PŘÍJMENÍ DÍTĚTE NA PŘÍJMENÍ PORUČNÍKA

Ochránce vstoupil do řízení u Ústavního soudu ČR. Usiloval o zrušení části zákona o matrikách, která zakazuje změnu příjmení dítěte na příjmení jeho poručníka, pěstouna nebo jiné pečující osoby.

Tyto formy náhradní rodinné péče jsou zpravidla dočasné. Cílem je obnovení vazeb s biologickou rodinou. V praxi se však ochránce setkává i s případy, kdy to již není možné (například protože rodiče nežijí) nebo to není v zájmu dítěte. Často jde zároveň o situace, kdy dítě touží po pocitu sounáležitosti s rodinou, v níž dlouhodobě žije.

Plošný zákaz změny příjmení dítěte na příjmení pečující osoby vylučuje možnost individuálního posouzení a zohlednění nejlepšího zájmu dítěte podle Úmluvy o právech dítěte. Navrhli jsme proto, aby Ústavní soud návrhu

na zrušení zákazu vyhověl. Soud se však nakonec případem věcně nezabýval, odmítl jej z procesních důvodů.

[📄 Vyjádření pro Ústavní soud sp. zn. 8/2025/SZD](#)

VYJÁDŘENÍ VE VĚCI ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ S DĚTMI V ÚSTAVNÍM ZAŘÍZENÍ

Ochránce podal Ústavnímu soudu vyjádření k ústavní stížnosti nezletilého stěžovatele, která směřovala proti postupu orgánů činných v trestním řízení. Ochránce vycházel z vlastních zjištění, která získal při systematické návštěvě domova pro osoby se zdravotním postižením ve Středočeském kraji. Zařízení poskytuje pobytové služby dětem a mladým dospělým s mentálním postižením.

Zjištěné poznatky z návštěvy nasvědčovaly tomu, že v zařízení s dětmi s postižením špatně zacházeli. To mělo spočívat zejména v násilném jednání, ponižujícím přístupu a zanedbávání jejich základních potřeb. Ochránce proto podal trestní oznámení pro podezření na týrání svěřené osoby a nezákonné omezování osobní svobody. Police však věc pouze postoupila k řešení v přestupkovém řízení.

Ve vyjádření předloženém Ústavnímu soudu ochránce popsal širší kontext případu a uvedl důvody, proč měl být posuzován jako podezření ze spáchání trestného činu, nikoli pouze jako přestupek. Zdůraznil přitom povinnost státu chránit zranitelné osoby před špatným zacházením a nutnost zajistit, aby i děti umístěné v pobytových zařízeních měly k dispozici účinné prostředky právní ochrany.

[📄 Vyjádření pro Ústavní soud sp. zn. 2/2025/SZD](#)

OCHRÁNCE ÚSPĚŠNĚ NAPADL SNÍŽENOU ODMĚNU ADVOKÁTŮ JAKO PROCESNÍCH OPATROVNÍKŮ

Ochránce podal k Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení § 9 odst. 7 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů (advokátní tarif). Napadené ustanovení stanoví nižší tarifní hodnotu pro výpočet odměny advokátů ustanovených jako procesní opatrovníci v některých typech řízení (například ve věcech svéprávnosti, podpůrných opatření, nezvěstnosti či zásahů do integrity). Podle ochránce vede tato úprava k nerovnému zacházení s advokáty, kteří vykonávají srovnatelnou právní práci, a může zároveň negativně ovlivnit dostupnost a kvalitu právní pomoci pro osoby ve zranitelném postavení.

K podání návrhu ochránce vedly opakované podněty advokátů, kteří upozorňovali, že výkon funkce opatrovníka vyžaduje obdobnou odbornou náročnost, odpovědnost i časovou investici jako jiné formy právního zastoupení, přesto je podle napadeného ustanovení advokát odměňován výrazně nižší částkou. Ochránce zároveň poukázal na riziko, že nižší odměna může snižovat motivaci advokátů tuto funkci vykonávat a v konečném důsledku oslabit procesní ochranu osob, které se bez opatrovníka nemohou účinně účastnit řízení.

Ve svém návrhu ochránce navázal na předchozí judikaturu Ústavního soudu, který v letech 2019–2021 postupně zrušil předchozí právní úpravu obsahující obdobné snížení odměny advokátů –opatrovníků. Ústavní soud tehdy dovedl, že paušální snížení odměny bez objektivních a rozumných kritérií porušuje zásadu rovnosti, právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací a právo na právní pomoc. Podle ochránce se stejný problém znovu objevil po novele advokátního tarifu účinné od roku 2025, která opět zavedla nižší tarifní hodnotu pro advokáty ustanovené opatrovníky v některých řízeních.

Ochránce v návrhu rovněž upozornil na nejednotnou rozhodovací praxi soudů při určování odměny opatrovníků, která vznikla právě v důsledku pochybností o ústavnosti napadeného ustanovení. Zrušení § 9 odst. 7 advokátního tarifu by proto podle ochránce přispělo také k posílení právní jistoty a sjednocení soudní praxe.

Současně ochránce zdůraznil, že problematika má význam i z hlediska mezinárodních závazků České republiky, zejména ve vztahu k zajištění přístupu ke spravedlnosti pro osoby se zdravotním postižením.

V návrhu proto ochránce požádal Ústavní soud, aby ustanovení § 9 odst. 7 advokátního tarifu zrušil pro jeho rozpor s ústavním pořádkem.

Ústavní soud dne 10. 12. 2025 v podstatné části vyhověl návrhu ochránce. Zrušil část advokátního tarifu, která

stanovila nižší odměnu advokátům jako soudem ustanoveným opatrovníkům při výkonu shodné agendy, neboť takové rozlišování považoval za neodůvodněné a protiústavní. Nerovné odměňování, dle Ústavního soudu, může vést k oslabení práva na právní pomoc a snížení dostupnosti kvalitních právních služeb zejména v řízeních zasahujících do základních práv.

[Vyjádření pro Ústavní soud sp. zn. 15/2025/SZD](#)

[Nález Ústavního soudu sp. Pl. ÚS. 32/25](#)

[Tisková zpráva ze 17. 12. 2025](#)

[Tisková zpráva Ústavního soudu ze 17. 12. 2025](#)

OCHRÁNCE A ZÁSTUPCE OCHRÁNCE PRÁV DĚTÍ ÚSPĚŠNĚ NAPADLI ODDĚLENÉ ZÁPISY PRVNÁČKŮ Z UKRAJINY

Veřejný ochránce práv a zástupce ochránce práv dětí poprvé společně vstoupili jako vedlejší účastníci do řízení před Ústavním soudem. Historicky první společné vyjádření podali k návrhu skupiny senátorů na zrušení ustanovení zákona č. 67/2022 Sb. (tzv. lex Ukrajina), které umožňuje konání zvláštních zápisů do prvních tříd základních škol pro děti s dočasnou ochranou z Ukrajiny.

Ochránce i zástupce ochránce práv dětí se ztotožnili s návrhem senátorů a uvedli, že napadená ustanovení považují za protiústavní. Podle jejich názoru mohou oddělené

zápisy vést k omezení přístupu ukrajinských dětí ke vzdělání, k jejich vyčleňování a k riziku segregace. Upozornili také na zkušenosti z praxe, podle nichž může v důsledku oddělených zápisů docházet k situacím, kdy jsou kapacity škol obsazeny již při běžných zápisech, a pro ukrajinské děti zbývá jen omezený počet míst.

Ve svém společném vyjádření zdůraznili, že napadená právní úprava zavádí odlišné zacházení se srovnatelnými skupinami dětí na základě jejich státní příslušnosti či pobytového statusu. Takové rozlišování podle nich představuje přímou diskriminaci a je v rozporu s právem na vzdělání a zákazem diskriminace podle Listiny základních práv a svobod, stejně jako s mezinárodními závazky České republiky v oblasti ochrany práv dítěte. Současně upozornili, že napadené opatření nebylo dostatečně odůvodněno ani podloženo analýzou dopadů a neprokazuje legitimní cíl ani nezbytnost zvoleného řešení. Proto navrhli, aby Ústavní soud napadená ustanovení zákona zrušil.

Ústavní soud rozhodl ve prospěch ukrajinských školáků a zrušil diskriminační zápisy. Všechny děti, po nichž stát vyžaduje povinnou školní docházku, musí mít stejnou příležitost do škol řádně nastoupit. Platí to i pro děti přicházející z Ukrajiny, které se potřebují co nejdříve začlenit do českého vzdělávacího systému a navázat vztahy s dalšími vrstevníky.

[Vyjádření ochránců pro Ústavní soud sp. zn. 17/2025/SZD a 5/2025/DOSZD](#)

[Tisková zpráva ze 17. 12. 2025](#)

ÚSTAVNÍ SOUD TAKÉ ROZHODL O DŘÍVĚJŠÍM NÁVRHU

PŘÍJEM Z POPLATKU ZA ULOŽENÍ ODPADU NA SKLÁDCE PATŘÍ OBCÍM

Skupina senátorů Parlamentu České republiky podala návrh na zrušení ustanovení odstavců 4 a 5 v § 155 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech.

Ústavní soud svým náleznem ze dne 19. 3. 2025 zrušil ustanovení § 155 odst. 4 zákona č. 241/2020 Sb., o odpadech, v části týkající se základní složky poplatku za ukládání odpadu dle § 45 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech. Vyhověl tak zčásti i požadavku ochránce, který se připojil k návrhu skupiny senátorů na zrušení konkrétních ustanovení nového zákona o odpadech jako vedlejší účastník.

Ústavní soud v nálezu konstatoval, že předmětná právní úprava je v rozporu se zákazem retroaktivity ve spojení se základním právem obcí na ochranu vlastnictví a majetku. Díky nálezu zůstává obcím, na jejichž území se skládky nacházejí, zachováno právo na příjem z poplatku v jeho plné výši. Zdůraznil též nerovnost mezi poctivými původci odpadů a provozovateli skládek, kteří před 1. 1. 2021 řádně

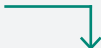
zaplatili a odvedli poplatek za odpad uložený jako materiál pro technické zabezpečení skládky, překročilo-li jeho množství dvacetiprocentní roční limit, a nepoctivými, kteří nezaplatili nebo neodvedli dlužný poplatek.

Ochránce se ztotožňuje s hodnocením Ústavního soudu, že podstatou napadeného ustanovení bylo umožnit nepoctivým poplatkovým subjektům těžit ze svého protiprávního jednání.

Pokud jde o neshledání protiústavnosti odst. 5 § 155 zákona č. 241/2020 Sb., o odpadech, ochránce náleží Ústavního soudu respektuje. Předmětným ustanovením zákonodárce fakticky zpětně prominul nesplnění povinnosti provozovatelů skládek vytvořit v plné výši (tj. odpovídajícím objemu celkově uložených odpadů) finanční rezervy na rekultivace. Ústavní soud k tomu ve svém nálezu sdělil, že princip „znečištovatel platí“ není principem českého ústavního práva, a sám o sobě tak nezakládá kritérium přezkumu ústavnosti zákonů.

[Vyjádření k Ústavnímu soudu sp. zn. 14/2021/SZD](#)

[Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 21/21](#)

 9 349 → **8 001** pro veřejného ochránce práv
podnětů, z toho **1 345** podnětů v oblasti ochrany práv dětí
(podrobná statistika viz str. 31)
3 NHRI

- ✓ **6 894** podání bylo v působnosti ochránců (73,74 %)
- ✗ **2 455** podání bylo mimo působnost ochránců (26,26 %)

 8 285 → **769** ukončených šetření, z toho
vyřízených podnětů
v původní působnosti, z toho

 220 případů, kdy úřad postupoval
správně, z toho
210 § 17 (nezjištěno pochybení)
10 nezjištěna diskriminace

 549 případů, kdy úřad pochybil,
z toho
482 § 18 (zjištěno pochybení)
46 § 20 (ukončení věci)
10 § 20/2 (uložení sankce)
6 § 22 (zvláštní oprávnění)
5 zjištěna diskriminace

 673 → **65** z vlastní iniciativy
zahájených šetření, z toho

- **6 044** lidí využilo naši informační linku, aby si ověřili, zda jejich problém spadá do působnosti ombudsmana, získali informace, jak mohou své potíže řešit, nebo aby zjistili podrobnosti o svém podnětu, což je 682 telefonických dotazů více než v roce 2024
- **512** lidí přišlo osobně do Kanceláře veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí pro radu a informace, což je 95 návštěv více než v roce 2024

Přijaté podněty mimo působnost – členění podle oblastí

Podíl přijatých podnětů spadajících do působnosti ombudsmana zůstal v roce 2025 stejný jako v roce 2023 a 2024, tedy 73 % z celkového počtu. Mezi podněty mimo tuto působnost dominovaly případy související s civilním právem.

oblast	rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025
Ostatní obory mimo působnost veřejného ochránce práv	293	291	286	453
Trestněprávní věci	233	209	253	318
Samostatná působnost územně samosprávných celků	134	131	118	173
Konkurz a insolvence	39	24	11	24
Soudní rozhodování ve věcech cizinců	5	4	1	3
Civilněprávní věci	1500	1295	1341	1350
Celkový počet přijatých podnětů mimo působnost ombudsmana	2204	1954	2010	2321

Přijaté podněty v působnosti – členění dle oblastí

oblast	rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025
Pozemkové právo a restituce	113	84	85	79
Správa na úseku zdravotnictví	279	274	339	528
Sociální zabezpečení	1449	1489	1329	1467
Stavby a regionální rozvoj	503	462	502	515
Daně, poplatky a cla	201	226	240	254
Ochrana životního prostředí	164	184	180	212
Ochrana práv dětí, mládeže a rodiny	444	403	417	333
Armáda, policie a vězeňství	521	389	420	462
Věci cizinců	294	291	524	433
Vnitřní správa	65	86	59	84
Státní správa soudnictví	240	236	266	289
Doprava a spoje	169	185	194	220
Přestupky	183	209	208	257

1. Vztahy s ústavními orgány a činnost ochránců

oblast	rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025
<u>Správa zaměstnanosti a práce</u>	158	177	174	252
<u>Samospráva, územní členění a právo na informace</u>	70	80	80	145
<u>Ostatní nezařazené obory v působnosti VOP</u>	218	178	180	328
<u>Správa státního zastupitelství</u>	26	8	2	3
<u>Diskriminace-práce a zaměstnání</u>	53	83	112	113
<u>Diskriminace-zdravotní péče</u>	10	6	18	24
<u>Diskriminace-zboží a služby</u>	75	80	91	128
<u>Diskriminace-bydlení</u>	28	33	48	55
<u>Diskriminace-členství v profesních komorách a odborech</u>	1	1	0	-
<u>Diskriminace-sociální oblast</u>	5	0	1	1
<u>Diskriminace-vzdělávání</u>	34	24	63	53
<u>Diskriminace- ostatní</u>	20	23	21	23
Celkový počet přijatých podnětů v působnosti ombudsmana	5323*	5211	5553	6 258

Struktura podnětů z hlediska působnosti ombudsmana v letech 2020–2025

rok	podněty v působnosti		podněty mimo působnost		celkový počet podnětů
	počet	podíl	počet	podíl	
2020	5 415	68,32 %	2 511	31,68 %	7 926
2021	5 626	70,43 %	2 362	29,57 %	7 988
2022*	5 323	70,72 %	2 204	29,28 %	7 527
2023	5 211	72,73 %	1 954	27,27 %	7 165
2024	5 553	73,42 %	2 010	26,58 %	7 563
2025	6 894	73,74 %	2 455	26,26 %	9 349
s očkovací vyhláškou					
2022	15 738	87,72 %	2 204	12,28 %	

* Pro snadnější porovnání uvádíme počet po odečtení 10 415 podnětů týkajících se očkovací vyhlášky. Při započítání podnětů týkajících se očkovací vyhlášky bylo 87,72 % podnětů přijatých v roce 2022 v působnosti ombudsmana.

Přijaté podněty v NHRI

oblast	rok 2025	oblast	rok 2025
Azyl, migrace, státní občanství	-	Rovnost a netolerance	-
Bezpečnostní služby	-	Sociální služby, pomoc a zabezpečení	-
Bydlení a bezdomovectví	-	Spravedlivý proces a ochrana práv	-
Digitalizace a AI	1	Státní občanství a matriky	-
Kultura a sport	-	Svoboda projevu a shromažďování, přístup k informacím	-
Majetek a daně	-	Vzdělávání	-
Náboženství, myšlení a svědomí	-	Zbavení svobody	-
Obchodování s lidmi, vykořisťování a nucené práce	-	Zdraví a bioetika	-
Ochrana soukromí a dat	-	Životní prostředí a klima	-
Práce a podnikání	-	Ostatní	-
Politický život a občanská společnost	-	Spolupráce a výměna informací s jinými subjekty	1
Rodina a péče o dítě	-	Participace občanské společnosti	1
		Celkový počet přijatých podnětů v působnosti ombudsmana	3

Ochránce jako národní lidskoprávní instituce

V červenci 2025 se ochránce stal národní lidskoprávní institucí (NHRI). Jde o nezávislou instituci, jejíž hlavní náplní je ochrana lidských práv. Můžeme se nově zabývat tématy, která doposud do naší působnosti nespádala (například práva obětí trestných činů, bydlení nebo dostupnost právní pomoci). NHRI vhodně doplňuje stávající systém ochrany lidských práv v České republice.

[!\[\]\(02893f62beef1e9bc05dfe05eecfc797_img.jpg\) Tisková zpráva z 1. 7. 2025](#)

[!\[\]\(8fef531e8b487e8fdd2f7578a0eb4330_img.jpg\) Co je to národní lidskoprávní instituce a proč ji v Česku potřebujeme?](#)

CO NHRI DĚLÁ?

1	Pomáhá při tvorbě právních předpisů a pracuje na jejich zlepšení.
2	Funguje jako kontrola a pojistka, že lidská práva nejsou omezována.
3	Monitoruje naplňování lidských práv v praxi.
4	Provádí výzkumy a zvyšuje povědomí o lidských právech.
5	Zprostředkovává příklady dobré praxe ze zahraničí.
6	Vydává nezávislá a odborná doporučení, která mohou využívat státní instituce k lepšímu naplňování lidských práv.
7	Spojuje vnitrostátní praxi s mezinárodními závazky, včetně závazků vyplývajících z lidskoprávních úmluv OSN.
8	Vytváří most mezi státní správou, občanskou společností a jednotlivci.
9	Umožňuje zapojení různých aktérů do ochrany a prosazování lidských práv.
10	Přenáší zkušenosti a podněty z praxe do každodenního života lidí.

CESTA K NAŠIM PRIORITÁM

Jelikož lidskoprávních témat k řešení je mnoho a chceme, aby naše práce byla efektivní, pustili jsme se do strategického plánování priorit Kanceláře. V rámci lidskoprávní „inventury“ jsme shromáždili systémová témata z jednotlivých agend ombudsmana. Nejprve zmapujeme současné problémy týkající se lidských práv a fungování úřadů. Následně pak ombudsman a dětský ombudsman zvolí priority, kterými se budeme v dalších letech zabývat.

O spolupráci jsme požádali také veřejnost. V listopadu a prosinci 2025 jsme sbírali témata, s nimiž se potýkají jednotlivci i neziskové organizace. Náměty nám bylo možné zasílat prostřednictvím webového formuláře, ale také formou videonahrávky v českém znakovém jazyce. Cílem bylo zajistit maximální přístupnost pro všechny. Celkem jsme obdrželi přes 800 námětů.

Výběr konkrétních priorit nás čeká v roce 2026.

[Aktualita ze 4. 11. 2025](#)

PŘIPOMÍNKY K SOCIÁLNÍMU KLIMATICKÉMU PLÁNU

Předložili jsme připomínky k návrhu Sociálního klimatického plánu, který bude klíčový pro Českou republiku při čerpání evropských dotací na zmírnění dopadů nového systému emisních povolenek ETS2.

V připomínkách jsme ocenili záměr plánu, zároveň jsme však upozornili na několik zásadních rizik. Plán především nedostatečně zohledňuje zavedení nové dávky státní sociální pomoci (tzv. superdávky), která neumožňuje pružně reagovat na skokové zdražení energií a na vysoké nedoplatky. V oblasti bydlení pak žádáme právní záruky proti zvyšování nájemného u dotovaných rekonstrukcí a zajištění náhradního ubytování během oprav. Kritizujeme také úzkou definici zranitelnosti založenou jen na příjmu, která opomíjí osoby čelící diskriminaci nebo bariérám na trhu s bydlením, jako jsou senioři, lidé s postižením či lidé opouštějící ústavy. Současně požadujeme nastavení financování tak, aby nejchudší domácnosti nemusely prokazovat vlastní spoluúčast, na kterou nemají prostředky. Řešením by byla podpora až do výše 100 % nákladů.

[Připomínka ochránce sp. zn. 57597/2025/S](#)

REGULACE UMĚLÉ INTELIGENCE

Poskytli jsme Ministerstvu průmyslu a obchodu své vyjádření v souvislosti s přípravou rámcové pozice České republiky k tzv. AI omnibusu. Jde o souhrnný digitální balíček k regulaci umělé inteligence, který navrhla Evrop-

ská komise. Připojili jsme se ke stanovisku Evropské sítě národních lidskoprávních institucí a Evropské sítě orgánů pro rovné zacházení. Návrh Evropské komise na změnu Aktu o umělé inteligenci jsme označili za předčasný ještě předtím, než nabude plné účinnosti. U některých změn dle nás hrozí oslabení úrovně ochrany práv občanů. Dále jsme upozornili také na rizika týkající se změkčení podmínek pro fungování tzv. vysoce rizikových AI systémů, rozšíření okruhu subjektů zpracovávajících citlivé osobní údaje v AI systémech, změny definice osobního údaje či rozšíření možnosti automatizovaného (AI) rozhodování na jiné než nezbytné případy (například ve smluvních vztazích typu zaměstnávání nebo bydlení).

[Vyjádření k přípravě Rámcové pozice České republiky k tzv. AI omnibusu sp. zn. 56520/2025/S](#)

[Návrh Evropské komise k digitálnímu omnibusu k regulaci AI](#)

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Jako národní lidskoprávní instituce navštívil ochránce se svým týmem v srpnu poprvé slovenský protějšek, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, které v zemi působí už více než 30 let. Zjišťovali jsme praktické zkušenosti s fungováním instituce, které budeme moci využít v naší práci. Další mezinárodní aktivity naleznete na str. [102-105](#).

[Příspěvek na FB ombudsmana z 11. 8. 2025](#)

Ochrana práv dětí

Ochranou práv dětí se zabýváme od samého počátku. Vždy jsme se věnovali podnětům, které se jich týkaly, a řešili jsme i podněty samotných dětí. Zajímaly nás také systémové problémy a podporovali jsme participaci dětí v záležitostech, které se jich přímo dotýkají. Přesto jsme velmi rádi, že **od 1. 7. 2025 vznikl v České republice úřad dětského ombudsmana**. Ten se nyní může starat o práva dětí **komplexně**, v celé jejich šíři tím, že:

- › **obecně** (systémově) sleduje a prosazuje práva dětí podle Úmluvy o právech dítěte i dalších mezinárodních smluv a
- › **v případech jednotlivých dětí** prověřuje postup úřadů, zařízení a různých institucí i osob, které vykonávají veřejnou správu – významně se tak rozšířil okruh subjektů, jejichž činností se můžeme zabývat: školy, Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT), organizace doprovázející pěstouny či zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Dětský ombudsman má ovšem i další úkoly a oprávnění. Může **vstupovat do vybraných soudních řízení** (specificky se jedná o řízení ve věcech péče o děti, osvojení, zásahu do integrity a ochrany proti domácímu násilí) a hájit v nich zájmy konkrétního dítěte. U tzv. detenčních řízení (ve věcech přípustnosti převzetí nebo držení ve zdravotnických zařízeních a v zařízeních sociálních služeb), tedy řízeních velmi významně zasahujících do osobní svobody dítěte, může **navrhnout jejich zahájení**. Současně má na starosti také **osvětu a vzdělávání** a v neposlední řadě **je i hlasem dětí ve společnosti** – naslouchá mladé generaci a její názory zprostředkovává dalším institucím. K tomu bude mít svůj **poradní orgán** složený ze zástupců dětí.

 1345

vyřízených podnětů, z toho

161 podnětů nám napsaly děti —————> **112** bylo v působnosti
o 62 více než v roce 2024

NEJČASTĚJI SE DĚTI OBRACELY V TĚCHTO OBLASTECH:

- 64** rodinně-právní věci, výkon sociálně-právní ochrany dětí a kolizní opatrovnictví (rodičovské spory, odebrání dítěte z péče a jeho umístění do zařízení, nedostatky v péči a výchově, vztahy dětí s příbuznými, náhradní rodinná péče)
- 26** poměry v zařízeních pro děti
- 19** školství

OCHRANA PRÁV DĚTÍ

od 1. 1. 2025 do 30. 6. 2025

 578 přijatých podnětů, z toho —————> **447** v působnosti
131 mimo působnost

od 1. 7. 2025 do 31. 12. 2025

 767 přijatých podnětů, z toho —————> **633** v působnosti
134 mimo působnost

NEJČASTĚJI SE PODNĚTY TÝKALY:

	od 1. 1. 2025 do 30. 6. 2025	od 1. 7. 2025 do 31. 12. 2025
rodinně-právních věcí a výkonu sociálně-právní ochrany dětí (rodičovské spory, odebrání dítěte z péče a jeho umístění do zařízení, nedostatky v péči a výchově, vztahy dětí s příbuznými, náhradní rodinná péče)	307	413
péče o děti v zařízeních (individuální podněty)	29	25
školství	109	100
sociálního zabezpečení	19	27
zdravotnictví	9	23
věci cizinců	27	17
státní správy soudů (zejména průtahů v soudních řízeních a nevhodného chování soudců)	22	38

Následující kapitoly pojednávají o naší činnosti v oblasti ochrany práv dětí za celý rok 2025, a to bez ohledu na časový milník 1. 7., kterým je vznik dětského ombudsmana.

Měníme pravidla

V roce 2025 došlo k řadě pozitivních legislativních změn, ke kterým jsme významně přispěli – počínaje vznikem instituce dětského ombudsmana přes zrušení dětských domovů pro děti do 3 let věku (tzv. kojeneckých ústavů) až po velmi významný legislativní zákaz fyzického trestání, působení duševního strádání a jiného ponižování dětí.

Na druhou stranu je ale stále mnoho výzev před námi:

- › Dosud se nepodařilo předložit dlouho plánovanou systémovou **reformu péče o ohrožené děti**. Považujeme ji za nezbytný krok k lepší ochraně a posílení práv ohrožených dětí.
- › Stále také **chybí dlouhodobá koncepce systému ústavní a ochranné výchovy**. Jde o zásadní nedostatek, od něhož se odvíjejí další závažné problémy, s nimiž se systém potýká. Současná právní úprava již nedokáže reagovat na potřeby dnešních dětí, nedává zařízením jasná vodítka, jak řešit problematiku situace a jak lépe naplňovat potřeby dětí. To vede k tomu, že zařízení, ve snaze poskytnout dětem adekvátní péči, hledají náhradní řešení, která však nemají pevnou oporu v zákoně. Je proto nezbytné transformovat ústavní zařízení pro děti a individualizovat péči o děti ohrožené, a to s ohledem na jejich potřeby. Zařízení by se měla proměnit na malokapacitní nebo komunitní, přičemž by měla mít možnost zaměstnat potřebné odborníky. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy by mělo nastavit takový systém péče, který zajistí používání moderních metod práce a podporu pracovníků zařízení.
- › Začal platit zákaz umístování malých dětí (do 4 let) do ústavních zařízení a došlo také k již zmíněnému zrušení kojeneckých ústavů. Dalším plánovaným krokem je **zákaz umístování dětí do 7 let** do ústavů (od 1. 1. 2028). I z tohoto důvodu by stát měl již nyní činit další kroky k **deinstitucionalizaci** péče o malé děti, posílit **služby prevence** a zajistit **efektivní fungování pěstounské péče**. Pomoci by mohlo zavedení **profesionální pěstounské péče** (vedle klasické pěstounské péče), jejímž prostřednictvím by stát dokázal zajistit

náhradní rodinu všem dětem – tj. i dětem s postižením, jiného etnika či sourozeneckým skupinám.

- › Nestačí nám pouhé legislativní zakotvení záka- zu fyzického trestání dětí. Je potřeba, aby se stát důsledně zaměřoval na **prevenci násilí na dě- tech**. Mimo jiné ho k tomu vede i poslední zprá- va Evropské sítě ombudsmanů pro děti (ENOC).

[Stanovisko Evropské sítě ombudsmanů pro děti k ochraně a podpoře práva dětí na fyzické zdraví \(pří- jaté na 29. Valném shromáždění ENOC dne 19. 9. 2025 v Bukurešti\)](#)

- › Chceme prosazovat **moderní výzvy** pro ochranu práv dětí, jako jsou duševního zdraví a digitální well- -being či tvorba a propagace prostředí podporujícího zdravé chování, včetně regulace různých produktů škodlivých zdraví (nikotinové produkty, alkohol a dal- ší – nezřídka zcela nové – návykové látky, ale i ul- trazpracované potraviny či slazené nápoje) a jejich marketingu.

NEPŘIJATELNOST TĚLESNÉHO TRESTÁNÍ A DUŠEVNÍHO STRÁDÁNÍ DĚTÍ

Jako členové iniciativy [Dětství bez násilí](#) jsme usilovali o změnu občanského zákoníku, která zakotvila nepřijatelnost tělesných trestů a duševního strádání dětí do českého právního řádu. Problematice se opakovaně věnujeme také v rámci šetření individuálních případů. Chceme, aby orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) byly k tématu citlivé a nebraly ho na lehkou váhu. Pokud zjistí, že rodič dítě fyzicky trestá nebo ho ponižuje, uráží či psychicky vydírá, měl by jej důrazně poučit o tom, že takové chování je nepřijatelné. Současně by měl rodiči doporučit odbornou poradenskou pomoc.

Příkladem je případ otce, který oznámil OSPOD, že matka nepřiměřeně fyzicky trestá jejich děti. Syn se kvůli tomu měl dokonce pomočovat. OSPOD však neudělal nic, pouze otce odkázal na policii a soud. Až poté, co obdržel oznámení policie a žádost o prošetření situace, provedl u matky neohlášené sociální šetření. Matka připustila, že dětem dávala „výchovně“ přes zadek, fyzické trestání potvrdila i polorodá sestra dětí. OSPOD to však s matkou opět neřešil.

Upozornili jsme OSPOD, že oznámení otce měl prověřit ihned. Vyzvali jsme ho, aby rodiče v takové situaci vždy důrazně poučil o nepřijatelnosti fyzického (i psychického) trestání dětí a nařídil odbornou poradenskou pomoc.

[📄 Zpráva a stanovisko ochránce sp. zn. 2821/2024/VOP](#)

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ DĚTÍ CIZINCŮ

Ukrajinskou rodinu zaskočil dluh na zdravotním pojištění. Do České republiky ji přivedla obava z válečného konfliktu. Děti u nás získaly nejprve dočasnou ochranu, později dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny. Se změnou typu pobytu jim ale ze zákona vznikla povinnost hradit zdravotní pojištění.

Rodiče tvrdili, že povinnost platit pojistné předem konzultovali s pracovníky zdravotní pojišťovny. Ti je mylně informovali, že nebudou muset pojistné platit.

Obrátili jsme se proto na zdravotní pojišťovnu a ověřovali její praxi. Pojišťovna potvrdila, že své zaměstnance proškolovala o placení pojistného za děti cizinců v souvislosti s jejich konkrétním pobytovým statutem a zpracovala metodické materiály. Odpovídající informace zveřejnila také na webových stránkách.

[📄 https://www.vzp.cz/platci/informace/obzp/dlouhodoby-pobyt-nezletilych-cizincu](https://www.vzp.cz/platci/informace/obzp/dlouhodoby-pobyt-nezletilych-cizincu)

ZMĚNA VYHLÁŠKY PŘIPRAVILA NĚKTERÉ DĚTI S POSTIŽENÍM O HRAZENÉ LÁZNĚ

Rodiče nás upozornili, že pojišťovny nově nehradí lázeňskou léčbu jejich dětem se zdravotním postižením. Důvodem bylo zrušení hrazených lázní pro pacienty s vysokým stupněm inkontinence moči. Ta přitom souvisí s jejich zdravotním postižením, kvůli kterému do lázní opakovaně jezdí.

Jednali jsme proto s Ministerstvem zdravotnictví. Zjistili jsme, že ke změně vyhlášky ministerstvo přistoupilo bez zjišťování dopadů na lidi s postižením.

Vyhlášku jsme připomínkovali a díky tomu dosáhli částečné nápravy – Ministerstvo zdravotnictví od roku 2026 obnovilo výjimku pro pacienty s inkontinencí, kteří mají některá nervová onemocnění.

[📄 Tisková zpráva z 5. 11. 2025](#)

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ PRO DĚTI CIZINEK VE VĚZNICI

Společně se zástupci Ministerstva zdravotnictví jsme diskutovali zdravotní pojištění pro děti cizinek ve věznici Světlá nad Sázavou.

Matka cizinka ve vazbě nebo výkonu trestu musí splnit přísné podmínky, aby mohla mít své dítě u sebe. Pokud ale dítě nemá zdravotní pojištění, ředitel věznice její žádost zamítne. Taková situace může nastat z důvodu nekomunikace jiného členského státu EU nebo tehdy, jde-li o cizinku ze třetích zemí. Chybějící zdravotní pojištění dítěte přitom bývá jedinou překážkou jeho umístění společně s matkou.

Z dostupných dat vyplývá, že se jedná o jednotky případů, možnost být s matkou ale nesmíme upřít žádnému dítěti. Shodli jsme se tudíž, že tuto překážku umíme a chceme vyřešit. Stačí k tomu změna zákona o veřejném zdravotním pojištění, která zaručí zdravotní pojištění dítěti, jež má na základě rozhodnutí ředitele věznice matka ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody u sebe.

Situaci budeme dále sledovat a chtít změnu zákona.

USILOVALI JSME O ZACHOVÁNÍ „DRUHÉHO“ UČITELE

V průběhu projednávání novely školského zákona jsme upozorňovali na riziko zrušení podpůrného opatření „další učitel“ a také na potřebu legislativního ukotvení role sociálního pedagoga, zejména ve prospěch zranitelných dětí. Opakovaně jsme apelovali na poslance a jednali s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy i odbornou veřejností. Parlament nakonec novelu na jaře 2025 schválil. I díky naší snaze byl institut zachován. Navíc je legislativně výslovně zakotvena role sociálního pedagoga a současně novela posiluje systém školního poradenství. Všechny tyto změny vítáme.

[Tisková zpráva ze 4. 3. 2025](#)

UVOLŇOVÁNÍ Z TĚLESNÉ VÝCHOVY BY MĚLO BÝT VÝJIMKOU

Zveřejnili jsme výzkum k uvolňování žáků s postižením z tělesné výchovy (TV). Oslovili jsme 350 škol, ve kterých jsme se zaměřili nejen na samotné uvolňování z TV, ale

také na využívání podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v tomto předmětu. Zjistili jsme, že v praxi stále převládá úplné uvolnění nad tím částečným a školy poskytují v tělesné výchově výrazně méně podpůrných opatření, než tomu je v ostatních předmětech. Také jsme zjistili, že lékařské posudky nejsou jednotné a většina z nich neobsahuje informaci o aktivitách, které by neměl žák v rámci tohoto předmětu vykonávat.

Závěry výzkumu poslouží jako podklad pro vydání doporučení, ve kterém ukážeme školám, jak mohou žáka s postižením v tělesné výchově podpořit a vytvořit odpovídající podmínky pro jeho maximální zapojení. Na tvorbě doporučení budeme spolupracovat také s odborníky z oboru aplikované tělesné výchovy.

[Výzkum ochránce sp. zn. 48/2024/OZP](#)

[Tisková zpráva z 19. 9. 2025](#)

ŽÁCI S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM BUDOU MÍT NOVÁ PRAVIDLA PRO MATURITU Z ČEŠTINY

Dlouhodobě jsme usilovali o změnu právní úpravy přijímací a maturitní zkoušky z češtiny pro žáky a žákyně, jejichž rodným jazykem není čeština. Pro mnohé z nich bylo i přes dílčí úlevy prakticky nemožné zkoušky úspěšně složit. Úprava zkoušek z českého jazyka totiž nezohledňovala dobu, která je podle vědeckých poznatků potřeba k dosažení úrovně jazyka nezbytné pro úspěšné zvládnutí této zkoušky. To významně snižovalo šanci těchto dětí získat vyšší než základní či učňovské vzdělání.

Od roku 2017 jsme proto opakovaně zdůrazňovali Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy potřebu legislativní změny. Uspořádali jsme kulatý stůl (2017) a konferenci (2020). Předložili jsme také legislativní doporučení Poslanecké sněmovně (2018).

Potřebnou změnu školského zákona nakonec zákonodárci přijali v roce 2025 a je účinná od ledna 2026. Nově se významně rozšiřuje okruh žáků, kterým může být promínuta přijímací zkouška z českého jazyka. Znalost češtiny se u nich ověří pohovorem. Rozšiřuje se také okruh žáků, kteří mohou požádat o více času a možnost používat slovník u písemné části maturitní zkoušky z češtiny.

PŘIMĚLI JSME MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ POSTUPOVAT RYCHLEJI PŘI UZNÁVÁNÍ ZAHRANIČNÍHO VZDĚLÁNÍ

Stěžovatelé, kteří nám napsali, jsou či byli studenty zahraničních středních a vysokých škol. Aby mohli v Česku požívat stejných výhod jako studenti českých škol (například v oblasti zdravotního pojištění, státní sociální podpory, důchodového pojištění či daňových účelů), požádali ministerstvo o posouzení postavení studia v zahraničí na roveň studiu v Česku. Rozhodnutí či jinou informaci o stavu řízení však neobdrželi ani po několika měsících, ba dokonce letech.

Prošetřili jsme postup ministerstva a zjistili, že se dopustilo průtahů a bylo nečinné. Jednalo se o systémový problém, protože průtahy (někdy i v řádu několika let) se v této agendě objevovaly ve více řízeních. Po ministrowi jsme požadovali nápravu.

Ministerstvo již v průběhu šetření vydalo stěžovatelům rozhodnutí. Výrazně personálně posílilo agendu a přijalo další nápravná opatření (legislativní změny, úpravu interní metodiky, způsobu komunikace, webu a zavedení podrobné evidence). Na dalších opatřeních ministerstvo nadále pracuje (využití AI či nárazového personálního posílení).

[Zprávy a stanovisko ochránce sp. zn. 4593/2023/VOP, 2235/2023/VOP, 1819/2023/VOP, 987/2023/VOP, 17276/2022/VOP](#)

VYJASNILI JSME POVINNOSTI ŠKOLY VE VZTAHU K ŽÁKYNÍ S DIABETEM

Obrátila se na nás matka dcery s diabetem. Nelíbilo se jí, že škola, kam měla dívka nastoupit, neseznámila pedagogy s jejím zdravotním stavem a s příznaky diabetu, na které je

třeba včas reagovat. Škola dívce rovněž omezila docházku do školní družiny. Matka proto kontaktovala Českou školní inspekci (ČŠI) a zřizovatele.

Teprve po výtkách České školní inspekce škola upravila některé své postupy. Přesto se situace nepodařilo úplně vyřešit, a dívka nakonec změnila školu.

Dospěli jsme k závěru, že škola nepřijala přiměřená opatření ve vztahu k dívce se zdravotním postižením. Škola měla být vstřícná a včas zajistit potřebné proškolení pedagogických pracovníků, kteří se měli této žákyni věnovat.

Onemocnění diabetem nemůže být důvodem pro omezení docházky do družiny. Pokud škola omezí docházku do družiny pouze z tohoto důvodu, dopustí se přímé diskriminace.

[Posouzení námítky diskriminace sp. zn. 15896/2022/VOP](#)

OSPOD JSME VYTKLI NEDOSTATEČNOU KOMUNIKACI S DÍTĚTEM

Šestnáctiletá dívka si stěžovala na špatnou komunikaci OSPOD. Měla pocit, že jí nevysvětlil, proč se má přestěhovat z jednoho zařízení pro děti do druhého. Také jí neřekl, že musí celé prázdniny strávit na letních táborech a proč, přestože chtěla být část léta s matkou.

Zjistili jsme, že OSPOD s dívkou dostatečně probíral, že půjde do jiného zařízení. Řešil s ní i důvody přemístění. Na změnu ji připravovala také psychologka. OSPOD s dívkou ale nemluvil tak často, jak mu ukládá zákon, a zároveň si některé rozhovory nezaznamenával. Navíc jí jako její kolizní opatrovník nevysvětlil konečné rozhodnutí soudu – zejména to, kdy se bude stěhovat. Neřešil s ní, kde stráví letní prázdniny, ani si neověřil, zda to dívka ví. Měl jí rovněž vysvětlit, proč nemůže být část prázdnin u matky.

Nadto jsme zjistili, že pro povolení pobytu dívky u matky OSPOD vyžadoval, aby měla matka uzavřenou pracovní smlouvu. Podle nás ale stačilo, aby jakýmkoliv způsobem prokázala, že má prostředky k zajištění péče o dívku.

Po naší intervenci si OSPOD vytvořil systém pro hlídání pravidelných návštěv dětí v zařízeních. Začal také důkladněji zaznamenávat všechny rozhovory s dětmi. Trvali jsme rovněž na tom, aby OSPOD dětem vždy vysvětlil rozhodnutí soudu a ověřil si, že mu rozumí. Děti, které žijí v zařízeních, by se měl ptát, zda ví, kde budou trávit prázdniny, a jestli jim to vyhovuje.

[Zpráva dětského ombudsmana sp. zn. 79/2025/DO](#)

Pomáháme

POMOHLI JSME NESLYŠÍCÍM DĚTEM, ABY MOHLY NAVŠTĚVOVAT SPORTOVNÍ KURZ

Matka přihlásila své dvě neslyšící děti do veřejného sportovního kurzu. Organizátoři ale účast dětí odmítli. Jednou z hlavních námitek byla bezpečnost.

Je důležité zapojovat děti s postižením do sportovních aktivit spolu s jejich vrstevníky. Domníváme se, že bezpečnost kurzu se při účasti neslyšících dětí zásadně neliší. Navíc by k ní přispěly tlumočnice českého znakového jazyka, které matka oběma dětem zajistila. Za podobně řešitelné považujeme i další výhrady organizátorů.

Po našem zásahu vedení kurzu přislíbilo, že do budoucna přehodnotí své postupy při přijímání dětí se speciálními potřebami a že neslyšící sourozence přijme, byť každé dítě do jiného kurzu.

[Posouzení námítky diskriminace sp. zn. 5495/2025/VOP](#)

ZASTALI JSME SE DĚTÍ S POSTIŽENÍM, KTERÉ MOHLY BÝT OBĚTMI NÁSILÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Česká školní inspekce (ČŠI) prověřovala nevhodné chování vychovatelek v družině základní školy pro žáky s postižením. Rodiče žáků namítali, že vychovatelky na děti křičely, byly je, vyhrožovaly jim, zakazovaly jim vykonávat fyziologické potřeby a poštvávaly je proti sobě. Nevhodné chování dosvědčovaly zvukové nahrávky a výpovědi svědků. Ředitel školy sice ukončil s vychovatelkami pracovní poměr, ale neinformoval o událostech rodiče. Jednalo se přitom o děti s mentálním postižením a poruchou autistického spektra. Rodiče se o věci dozvěděli až po více než dvou měsících od třídní učitelky.

Vytkli jsme školním inspektorům, že se nevěnovali porušení práva rodičů na informace. ČŠI měla ředitele poučit o povinnosti rodiče neprodleně informovat, která je o to naléhavější, že oběťmi jsou děti s postižením, které se nemohou ohradit proti násilí nebo nedbalému zacházení a upozornit na něj své okolí. ČŠI podle nás měla také požadovat, aby si škola nastavila vhodná pravidla pro komunikaci o patologických jevech uvnitř školy i ve vztahu k rodičům. Ústřední školní inspektor s naším závěrem souhlasil a přislíbil, že proškolí inspektory ČŠI.

[Zpráva ochránce sp. zn. 5744/2024/VOP](#)

DOSTUPNOST SPECIÁLNÍCH ŠKOL PRO DĚTI S VÁŽNÝM POSTIŽENÍM

Dostali jsme řadu podnětů od rodičů, kteří se neúspěšně snažili přihlásit své děti s těžšími formami autismu a mentálního postižení do první třídy základní školy speciální v Praze. Tyto děti se s ohledem na závažnost svého postižení nemohou vzdělávat v běžných třídách základních škol.

V průběhu našeho šetření se hlavnímu městu podařilo rozšířit kapacity speciálních škol tak, že uspokojilo poptávku všech dětí. Zajímaly nás i možnosti systémového řešení, které by obdobným nežádoucím situacím předcházelo. Diskutovali jsme o nich nejen s představiteli hlavního města, ale také se zástupci organizací hájících práva dětí s postižením, ministerstvem školství a dalšími odborníky. Shoda ohledně vhodných řešení zatím nenastala. Hlavní město jsme vyzvali, aby tématu věnovalo větší pozornost, koordinovalo výměnu informací mezi ním, řediteli škol, školskými poradenskými zařízeními i sousedním krajem. Zvážit by mělo také možnost digitalizace zápisů či informativní „předzápisy“, díky nimž by mohlo lépe plánovat kapacity jednotlivých škol. Situaci dále sledujeme.

[Zpráva dětského ombudsmana sp. zn. 103/2025/DO](#)

ZKONTROLOVALI JSME, ŽE OSPOD DĚLÁ VŠE PRO TO, ABY DÍVKA ŽILA V ZAŘÍZENÍ, KTERÉ JÍ POSKYTNE ADEKVÁTNÍ PÉČI

Sedmnáctiletá dívka se nám svěřila, že nechce žít v konkrétním dětském domově. Byla přesvědčená, že pro ni není vhodný. Potýkala se zde s řadou výchovných selhání a zařízení si neumělo poradit ani s jejími specifickými zdravotními potřebami. Přála si být v péči jiného zařízení, kde by se o ni uměli lépe postarat. Do vybraného zařízení ji ale nevzali. Dívka si myslela si, že se tak stalo kvůli OSPOD, který se jejímu případu dostatečně nevěnoval.

Ověřili jsme, že OSPOD místo pro dívku v preferovaném zařízení vyjednal, to ji ale prozatím z kapacitních důvodů nemohlo přijmout. Bude se do něj však moci přestěhovat, jakmile se kapacita uvolní.

ROZKRYLI JSME ŠPATNOU ATMOSFÉRU V DĚTSKÉM DOMOVĚ A ZAJISTILI POMOC

V dětském domově se výrazně zhoršila atmosféra. Zjistili jsme, že důvodem bylo nevhodné chování jedné z bývalých vychovatelek, která zneužívala svou moc a nespravedlivě upřednostňovala některé děti. Její dřívější působení a konfliktní odchod navíc narušily vztahy mezi personálem.

Dospěli jsme k závěru, že domov v tuto chvíli neposkytuje dětem stabilní a bezpečné zázemí pro jejich rozvoj. Vedení domova nezareagovalo včas a nezvládlo situaci dostatečně kvalifikovaně ošetřit. Proto jsme požadovali, aby zajistilo odbornou pomoc pro děti i pro zaměstnance.

[Zprávy ochránce sp. zn. 846/2025/VOP, 1035/2025/VOP a 1558/2025/VOP](#)

ŘEŠILI JSME NEVHODNÉ PROSTŘEDÍ I FYZICKÉ TRESTY V DĚTSKÉM DOMOVĚ

Dětský domov neposkytuje dětem vhodné zázemí. Budova svým vnitřním uspořádáním neumožňuje vytvořit samostatné prostory pro jednotlivé rodinné skupiny, což má být již standard.

Není to přitom pouze otázka „hezčího bydlení“. Prostředí podobné rodině je klíčové pro vytvoření zdravé citové vazby a pocitu bezpečí, které jsou nezbytné pro správný

psychický vývoj dítěte. Zároveň se v něm děti přirozeně učí praktickým dovednostem a sociálním návykům, díky čemuž v dospělosti mnohem lépe zvládnou samostatný život mimo ústav. Prostor má tak zásadní dopad na budoucí život dítěte.

O vyjádření jsme požádali zřizovatele, kterým je Středočeský kraj. Odpověděl nám, že o zlepšení podmínek v dětském domově dlouhodobě usiluje, nicméně k větším změnám má dojít až v letech 2028–2030. Požádali jsme ho proto o uspišení transformace zařízení.

Kromě nevyhovujících prostor jsme v domově zaznamenali také stížnosti na fyzické tresty, včetně například facek, a konstatovali jsme, že zde dochází ke špatnému zacházení s dětmi (viz též kapitola Dohled nad omezováním osobní svobody, str. 80). Vše jsme ihned oznámili orgánům činným v trestním řízení a vyzvali jsme zařízení k tomu, aby přijalo opatření proti takovému zacházení s dětmi.

[Zpráva z návštěvy zařízení sp. zn. 2/2025/NZ](#)

TĚLESNÉ A PSYCHICKÉ TRESTÁNÍ DĚTÍ V ÚSTAVNÍ PÉČI JE NEPŘIJATELNÉ

Provedli jsme devět preventivních kontrol v zařízeních, která pečují o děti (viz též kapitola Dohled nad omezováním osobní svobody, str. 76–83). Navštívili jsme zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, dětské domovy a dětský

domov se školou, diagnostický ústav, domov pro osoby se zdravotním postižením a také psychiatrickou nemocnici. Naším cílem bylo prověřit, v jakých podmínkách zde děti žijí.

Bohužel jsme v několika zařízeních narazili na případy nepřipustného fyzického trestání dětí a ponižujícího zacházení. Je nepřijatelné, že stále existují místa, kde jsou fyzické tresty poměrně běžný výchovný prostředek.

Na tato alarmující zjištění jsme okamžitě reagovali – informovali jsme sociální pracovníky (OSPOD) i zřizovatele zařízení a v nejzávažnějších případech jsme podali trestní oznámení.

Děti v ústavní péči si s sebou často nesou těžká traumata, která se projevují v jejich chování. Práce s nimi je sice náročná, ale právě tyto děti potřebují bezpečí a pochopení, nikoliv další násilí. Pokud jim místo pomoci ubližují ti, kteří je mají chránit, může to vést k celoživotním následkům, jako jsou deprese, úzkosti, agresivita nebo třeba sociální izolace.

[Tisková zpráva z 21. 10. 2025](#)

VSTUPY DO SOUDNÍCH ŘÍZENÍ

Zabývali jsme se celkem 17 žádostmi o vstup dětského ombudsmana do soudního řízení.

Ve třech případech jsme o vstupu vážně uvažovali. Ještě před tím jsme však komunikovali s příslušnými OSPOD a podařilo se nám dosáhnout kýženého výsledku jejich prostřednictvím.

O vstupu do řízení jsme přemýšleli například v případě třináctileté dívky, kterou soud na základě předběžného opatření umístil do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Existovalo zde podezření, že dívku sexuálně zneužil matčin přítel. Ten se však poté odstěhoval ze společné domácnosti a dívka samotná se chtěla vrátit domů. Soud ale nereagoval na návrh matky na zrušení předběžného opatření, nedodržel ani zákonnou lhůtu pro rozhodnutí a ignoroval urgenci. Nejprve jsme oslovili OSPOD, abychom si ověřili informace a zjistili jeho postoj k situaci dívky. Přiměli jsme ho, aby neprodleně provedl šetření v rodině a poté podpořil návrh matky na zrušení předběžného opatření. Dívka se tak brzy mohla vrátit domů, aniž bychom museli vstoupit do soudního řízení.

ODEBRÁNÍ DÍTĚTE Z PÉČE RODIČE JE KRAJNÍ ŘEŠENÍ

Obrátila se na nás matka, protože chtěla získat zpět do péče svého třináctiletého syna. Sama přiznala, že jej

neumí výchovně zvládnout a že ho fyzicky trestala. OSPOD chlapce nejprve označil za ohroženého a později dokonce podal na matku trestní oznámení.

Soud chlapce svěřil do péče dětského domova. Teprve poté OSPOD matku propojil se střediskem výchovné péče, kde se naučila lépe řešit vypjaté situace. Chlapec se tak po několika měsících mohl vrátit zpátky domů.

Upozornili jsme OSPOD, že odbornou pomoc měl matce doporučit okamžitě, jakmile chlapce vyhodnotil jako ohroženého. Tím mohl předejít vyhrcovaným incidentům a odebrání dítěte.

[Zpráva ochránce sp. zn. 5383/2023/VOP](#)

PÍŠEME SROZUMITELNĚ, OBZVLÁŠTĚ DĚTEM

Jedenáctiletý chlapec si stěžoval, že ho OSPOD nutí chodit k mámě. On se s ní ale vídat nechtěl. Soud sice nedávno schválil dohodu rodičů, že se hoch má s matkou vídat jednou za 14 dní o víkend, ve věci ale probíhalo nové soudní řízení.

Zjistili jsme, že OSPOD s chlapcem během soudního řízení několikrát mluvil o tom, jak by si péči rodičů představoval. Jeho přání předával soudu. Postupoval tedy správně.

Chlapci jsme vysvětlili, že OSPOD i soud musí brát v úvahu jeho názor. Zároveň však musí zohlednit vše ostatní, co se kolem dítěte děje, jak se chovají rodiče a jak to dopadá na prožívání dítěte. Aby situaci dobře porozuměl, situaci jsme mu takto shrnuli:

OSPOD podle nás postupoval správně. Přijde nám zároveň důležité, abys věděl následující:

- › Máma tu pro Tebe pořád je, bez ohledu na to, jestli se s ní chceš vídat, nebo ne.
- › Nikdo Tě teď nenutí k mámě chodit, pokud nechceš.
- › OSPOD je tu pro Tebe, kdybys potřeboval poradit, pomoci, nebo Ti nebylo dobře. A máma také.
- › Není nyní důvod, proč bys nemohl zůstat v péči táty.
- › Soud povede nové řízení. Úkolem OSPOD bude zjistit, jak by sis péči představoval Ty, a říct to soudu. Musí ale také posoudit, co je pro Tebe nejlepší.

[Zpráva ochránce sp. zn. 2654/2025/VOP](#)

Mluvíme spolu

EXKURZE PRO DĚTI

V Kanceláři vždy rádi přivítáme děti. Minulý rok k nám přijelo 35 dětských kolektivů z celé republiky. Připravili jsme pro ně program, který jsme obohatili i o novinky týkající se dětského ombudsmana. Praktickou a hravou formou jsme je seznámili s tím, co děláme. Ukázali jsme jim všechna zákoutí naší budovy. Děti se mohli setkat s ombudsmanem nebo jeho zástupcem, navštívit jejich kanceláře a zeptat se jich na cokoliv, co je zajímalo.

[Příspěvek ochránce na FB ze dne 18. 6. 2025 a reels z exkurze](#)

OSVĚTA O DĚTSKÉM OMBUDSMANOVÍ

Ve spolupráci s organizací Trialog jsme uskutečnili sérii seminářů pro pěstouny, na téma nových kompetencí dětského ombudsmana, a představili jim naše kauzistiky z oblasti náhradní rodinné péče (čtyři semináře pro více než 50 pěstounů).

O dětském ombudsmanovi jsme přednášeli také na celostátní konferenci organizace Triáda. Účastníky jsme podrobně seznámili zejména s rozšířenou působností ve vztahu k veřejné správě a s novými úkoly, mezi něž patří sledování dodržování práv dětí v ČR (dle Úmluvy o právech dítěte a dalších mezinárodních závazků), zapojování dětí, osvěta a další související činnosti.

Kromě toho jsme na konferenci vedli také workshop na téma tělesného trestání dětí. Zdůraznili jsme, jaké nástroje má OSPOD pro řešení dané problematiky k dispozici a kdy i jak je má využívat s ohledem na princip přiměřenosti.

[Tisková zpráva z 18. 6. 2025](#)

[Aktualita z 1. 7. 2025 na webu deti.ochrance.cz](#)

PORADNÍ ORGÁN

Připravujeme se na vytvoření poradního orgánu dětského ombudsmana složeného z dětí. K tomu čerpáme ze zahraničních zkušeností a spolupracujeme s českými orgány, které již děti zapojují do své činnosti. Navázali jsme spolupráci s ministerstvy práce a sociálních věcí, školství, mládeže a tělovýchovy i zdravotnictví a jejich participačními skupinami.

Zúčastnili jsme se také několikadenní participační akce slovenského Úradu komisára pre deti a i zde jsme představili nově vzniklou instituci a roli českého dětského ombudsmana.

NOVINKY PRO ŽÁKY S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM

Na konferenci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jsme diskutovali o novele školského zákona, která mění pravidla pro žáky s odlišným mateřským jazykem. Těm lze nyní prominout jednotnou přijímací zkoušku z českého jazyka, navýšit časovou dotaci pro její vykonání či umožnit použití slovníku bez doporučení školského poradenského zařízení. Tématem byl i rozhovor v češtině nahrazující jednotnou přijímací zkoušku z českého jazyka, české zadání jednotné přijímací zkoušky z matematiky a další úskalí, na která děti s odlišným mateřským jazykem narážejí.

SBĚR ETNICKÝCH DAT A SEGREGACE DĚTÍ VE VZDĚLÁVÁNÍ

Aktivně jsme se zapojovali do diskuzí pracovních skupin kvůli výkonu rozhodnutí mezinárodních soudů a jiných orgánů. Ty se zaměřovaly na metodologii sběru etnických

dat ve vzdělávání a rovný přístup všech ke vzdělávání. Zkušenosti z této oblasti jsme předali také Úřadu vlády Slovenské republiky.

KONEC ZAJIŠTOVÁNÍ RODIN S DĚTMI V ČR JE V NEDOHLEDNU

Věnujeme se i dětem, které mají vzdálenější zemi původu. Rodiny, které přijíždějí do České republiky a nemají v pořádku všechny dokumenty pro vstup, se mohou dostat na delší dobu do zařízení pro zajištění cizinců. Rada vlády České republiky pro lidská práva vyzvala, aby se jakékoliv zajištění dětí ukončilo a stát vytvořil alternativní ubytování pro rodiny s dětmi. Zapojili jsme se do činnosti pracovní skupiny, která se tématu věnuje, a pomáhali jsme ve spolupráci s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky školit pracovníky Ministerstva vnitra, jejichž úkolem je v rámci tohoto ubytování s rodinami pracovat.

JAK ODHALIT RIZIKO VYKOŘIŠTOVÁNÍ UKRAJINSKÝCH DĚTÍ BEZ DOPROVODU?

Zjišťovali jsme, zda orgány sociálně-právní ochrany dětí vědí o ukrajinských dětech, které přijíždějí do České republiky samy nebo s jinou dospělou osobou než s rodiči, a zda umějí vyhodnotit riziko jejich vykořisťování. V návaznosti na naše šetření Ministerstvo práce a sociálních věcí změnilo metodiku týkající se dětí bez doprovodu z Ukrajiny. Ve spolupráci se zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva vnitra a neziskové organizace La Strada jsme na seminářích v Ostravě a Praze představili výsledky našeho šetření pracovníkům sociálně-právní ochrany dětí.

[Zpráva ochránce sp. zn. 4096/2024/VOP](#)

KOMIKSY PRO DĚTI A MLADÉ LIDI OHROŽENÉ VYKOŘIŠTOVÁNÍM

Pracovní vykořisťování, a ještě hůře to sexuálně zaměřené, patří mezi nejzávažnější zásahy do práv dětí. Ve spolupráci s neziskovou organizací La Strada se snažíme zvýšit povědomí o tématu vykořisťování a pomáhat ohroženým dětem a mladým lidem. La Strada vyhlásila celorepublikovou výtvarnou soutěž mezi mladými umělci a umělkyněmi, s cílem představit v komiksech rozmanité formy vykořisťování. Do soutěže se přihlásilo 60 výtvarnic a výtvarníků. Komiksy byly plné kreativity, citlivosti a silného poselství. Odborníci i děti samotné pak hodnotili, které komiksy jsou nejvýstižnější. Vítězný návrh se využije k tisku letáků, které

v různých jazykových verzích budeme šířit přímo na místech, kde se mladí scházejí. Všechny návrhy komiksů byly k vidění na výstavě s názvem Kreslená pravda v Galerii U Františkánů v Praze. Aby se o problematice dozvěděla široká veřejnost, nezůstane výstava jen v Praze, ale bude putovní.

DAŘÍ SE INTEGRACE UKRAJINSKÝCH DĚTÍ A MLÁDEŽE?

Na podnět Úřadu městské části Ružinov v Bratislavě jsme uspořádali dvě online setkání k problémům, kterým čelí ukrajinské děti a mládež u nás a na Slovensku. Téma zajímalo více než 40 účastníků, zapojili se sociální pracovníci, terénní pracovníci, lékaři i psychologové z Prahy, Liberce a z Brna. Řešila se vysoká míra šikany ukrajinských dětí, pocit bezmoci a nedůvěry vůči úřadům a policii, obtíže s povinnou školní docházkou, jazyková bariéra, rostoucí potřeba řešit závislosti, sebepoškozování a posttraumatické stresové poruchy, ale také trávení volného času na místech jako nádraží či obchodní centra. Pracovníci sdíleli, jak ukrajinské děti oslovit a zapojit je do volnočasových aktivit. K předcházení radikalizace a krizových situací se v některých krajích osvědčila dobře nastavená spolupráce mezi samosprávami, policií a neziskovými organizacemi. Důležité je též posílit roli interkulturních pracovníků, kteří můžou pomoci překlenout kulturní odlišnosti.

PŘEDÁVÁME ZKUŠENOSTI STUDENTŮM

O zkušenosti a poznatky z oblasti sociálně-právní ochrany dětí jsme podělili se studenty Masarykovy univerzity a Univerzity Palackého v Olomouci během výuky právních klinik. S vybranými studenty dále spolupracujeme v rámci jejich odborných stáží v Kanceláři.

VÝBOR PRO PRÁVA DÍTĚTE

Pravidelně se účastníme jednání Výboru pro práva dítěte. Diskutujeme, sdílíme a řešíme zde nejrůznější témata týkající se dětí (dětského ombudsmana, participaci dětí, zákaz tělesného trestání a duševního strádání dětí, práva zvláště zranitelných obětí trestné činnosti, domácí násilí, šikanu ve školách apod.).

4

Sociální zabezpečení

Vytvořili jsme nový [leták](#) k superdávce.

Snažili jsme se zmírnit negativní dopady zákona, kterým se zavádí superdávka, na zdravotně skupiny osob. Přispěli jsme k tomu, že se pracovní aktivita nesleduje u lidí invalidních ve druhém stupni. Zároveň jsme podpořili také další změny, například zvýšení životního minima nebo zkrácení lhůty pro opětovné zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání.

Pustili jsme se rovněž do vzdělávacích akcí pro nejširší veřejnost. Přiblížili jsme, jak se připravit na důchod a jak si ověřit, že je správně spočítaný.

1 448

výřízených podnětů

všechny podněty z oblasti sociálního zabezpečení jsou v působnosti ombudsmana

198 ukončených šetření, z toho

122 případů, kdy úřady chybovaly, z toho

2 případy, kdy se nepodařilo zajistit, aby úřady svou chybu napravily

POMOHLI JSME NEBO PORADILI*

* počty podnětů **vyřízených** v roce 2025

372 lidem s invalidními důchody

59 lidem s nemocenskou

123 lidem s příspěvkem na péči

37 lidem s mimořádnou okamžitou pomocí

118 lidem s příspěvkem na bydlení

NEJČASTĚJI LIDÉ HLEDALI POMOC S*

* počty podnětů **přijatých** v roce 2025

385 invalidním důchodem

57 nemocenskou

122 příspěvkem na péči

36 mimořádnou okamžitou pomocí

112 příspěvkem na bydlení

Měníme pravidla

I KDYŽ JE PODÁNÍ OZNAČENO JAKO NÁMITKY, MUSÍ ČSSZ REAGOVAT NA JEHO SKUTEČNÝ OBSAH

Prověřovali jsme postup České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) při vyřizování podání, která vyhodnotila jako opožděné námitky. Opakovaně jsme se setkávali s případy, kdy žadatelé o důchod poslali ČSSZ po uplynutí zákonné lhůty 30 dnů pro podání námitek proti rozhodnutí písemnost, ve které uváděli i jiné skutečnosti než nesouhlas s původním rozhodnutím. Například žádali o vysvětlení výpočtu důchodu nebo o prodloužení lhůty pro jeho vrácení. ČSSZ se však podáními nezabývala a bez dalšího je odmítala jako opožděné námitky.

Z vlastní iniciativy jsme si vyžádali vybraný vzorek 41 případů, ve kterém jsme našli deset případů nesprávného postupu. S ČSSZ jsme poté jednali o správném postupu. Apelovali jsme, aby podání vždy posuzovala podle jeho skutečného obsahu – a v případě, že není jasný, aby odesílatele písemnosti vyzývala. ČSSZ přijala naše návrhy a proškolila zaměstnance, kteří vyřizují námitky. Nyní už v případě nejasností vyzývá podatele k odstranění nedostatků a na opožděné námitky reaguje příléhavěji.

[📄 Zpráva a stanovisko ochránce sp. zn. 10791/2022/VOP](#)

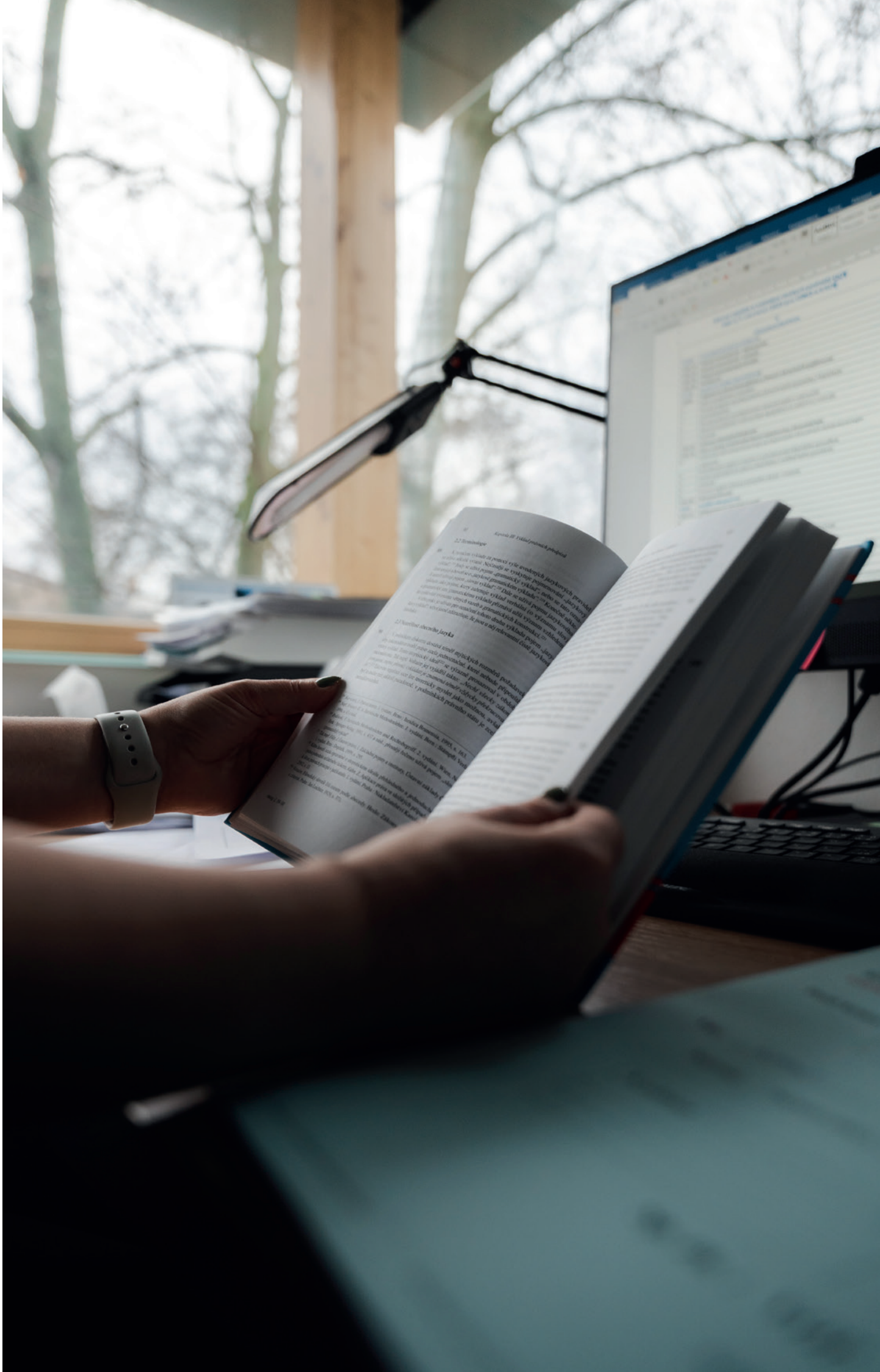
PŘI ROZHODOVÁNÍ O DÁVKÁCH POMOCI V HMOTNÉ NOUZI NEMÁ ÚŘAD PRÁCE VYŽADOVAT ÚŘEDNÍ PŘEKLAD DOKUMENTŮ Z UKRAJINŠTINY

Řešili jsme situaci ženy z Ukrajiny, která žádala o dávky pomoci v hmotné nouzi. Úřad práce od ní požadoval předložení úředního překladu výpisu z ukrajinského bankovního účtu a rozhodnutí o přiznání důchodu. Žadatelka však ve své životní situaci neměla prostředky na úhradu úředního překladu.

Jednali jsme s Ministerstvem práce a sociálních věcí o tom, zda je možné u dávek sloužících k úhradě základních životních potřeb od požadavku na úřední překlad upustit. Popírá totiž smysl poskytované pomoci. Správní řád, podle kterého se v řízení postupuje, úřadu práce umožňuje úřední překlad nepožadovat.

Ministerstvo přijalo výklad, že úřad práce v těchto případech úřední překlad vyžadovat nemá. Na krajských pobočkách úřadu práce působí zaměstnanci ovládající ukrajinštinu. Zaměstnanci, kteří rozhodují o dávkách, tak mohou využít jejich jazykových znalostí. K tématu také viz str. [52](#) a [72](#).

[📄 Zpráva ochránce sp. zn. 5497/2025/VOP](#)

Mluvíme spolu

RNAŽILI JSME SE O ZMÍRNĚNÍ DOPADŮ SUPERDÁVKY NA ZRANITELNÉ SKUPINY

Při projednávání pravidel pro novou superdávku ve sněmovním výboru pro sociální politiku jsme poukázali na rizika spojená s navázáním bonusu na dítě na pracovní aktivitu dospělých členů domácnosti. Považovali jsme za nespravedlivé, že rodina přijde o bonus na dítě, pokud nebude pracovat jiná osoba než rodič dítěte žijící ve společné domácnosti. Poukázali jsme také na nízkou podporu pracujících rodin s dětmi ve složce pracovní bonus. Výhrady jsme měli i k vymezení zranitelných skupin. Například senioři bez nároku na důchod budou zranitelní až od 68 let. Podle našeho názoru je ale vhodné věkovou hranici snížit už na 65 let, neboť s tímto okamžikem se obecně spojuje zánik pracovní schopnosti (například dochází automaticky k přeměně invalidního důchodu na starobní).

Naše výhrady se promítly do některých pozměňovacích návrhů, které bohužel neuspěly. Došlo pouze ke zvýhodnění rodin pečujících o děti do 3 let, pokud pobírají rodičovský příspěvek, který navazuje na peněžitou pomoc v mateřství.

SPOLUPRACUJEME NA TVORBĚ NÁRODNÍHO PLÁNU ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM 2025–2030

Ve spolupráci s Úřadem vlády a Ministerstvem práce a sociálních věcí jsme se podíleli na přípravě národního plánu rovných příležitostí pro osoby se zdravotním posti-

žením. Mimo jiné jsme uplatnili připomínky k posuzování zdravotního stavu posudkovými lékaři a také k postavení neformálně pečujících. Požadovali jsme formulaci konkrétních cílů a ukazatelů, které umožní sledovat posun v zajištění rovných příležitostí pro lidi s postižením a v prosazování jejich práv.

V oblasti invalidních důchodů jsme požadovali změny v posuzování invalidity. Konkrétně jsme navrhli změnu v kritériích pro posuzování zdravotního stavu v oblasti přidružených zdravotních postižení, které přistupují k hlavní příčině invalidity. V současnosti lze pro tato postižení zvýšit pokles pracovní schopnosti maximálně o 10 %, což se v některých případech ukazuje jako nedostatečné.

V oblasti podpory neformálních pečujících jsme navrhli opatření ke zlepšení situace rodin, ve kterých o člověka s postižením pečují jeho blízcí ve společné domácnosti. Navrhovaná opatření se týkala finančního zabezpečení pečující osoby, zajištění odpočinku prostřednictvím rozšíření odlehčovacích služeb i zajištění podpůrných programů pro sourozence dětí s postižením.

WORKSHOPY PRO BUDOUCÍ I STÁVAJÍCÍ DŮCHODCE

Pro zvýšení povědomí nejširší veřejnosti o sociálních právech v oblasti důchodového pojištění jsme ve spolupráci s komunitními centry a kluby seniorů uspořádali několik seminářů pro budoucí důchodce i pro seniory ve starobním důchodu.

Vysvětlovali jsme, jak se výdělečné i nevýdělečné aktivity započítávají do důchodu a jak o něj správně požádat. Věnovali jsme se také tomu, jak zkontrolovat, jestli je důchod přiznán ve správné výši, jak dodatečně prokázat chybějící dobu pojištění i výdělky a dosáhnout tak zvýšení důchodu.

Pomáháme

POMOHLI JSME MAMINCE DÍTĚTE ZÍSKAT DOPLATEK ČESKÉHO RODIČOVSKÉHO PŘÍSPĚVKU

Maminka dítěte pobírala český rodičovský příspěvek. Úřad práce zjistil, že její manžel (otec dítěte) pracoval část roku 2021 v Rakousku. Stěžovatelka v té době nepracovala. Rodičovský příspěvek za toto období tak mělo vyplácet Rakousko. Úřad práce mamince sdělil, že vyplacené peníze musí vrátit, a zároveň ji poučil, aby požádala o dávku v Rakousku. Stěžovatelka poslala úřadu práce peníze zpět dobrovolně.

Upozornili jsme úřad práce, že jeho postup nebyl správný. Zjistil-li, že k výplatě dávky byla příslušná rakouská instituce, neměl požadovat vrácení dávky po mamince dítěte ani ji nabádat k podání žádosti v Rakousku. Správně měl zaslat žádost o dávku sám příslušné rakouské instituci a nárokovat vrácení vyplaceného příspěvku.

Úřad práce nám dal za pravdu. Maminka dítěte nemusela podávat novou žádost o rodičovský příspěvek v Rakousku, protože výměna žádostí mezi státy probíhá automaticky. Také se ukázalo, že nebyla povinná rodičovský příspěvek vracet, neboť rodina na něj v Rakousku nezískala nárok (za období, kdy tam otec pracoval). Úřad práce tak dávku doplatil zpětně za celé období.

[Zpráva ochránce sp. zn. 7048/2024/VOP](#)

POMOHLI JSME MATCE S DĚTMI ZÍSKAT DÁVKU NA ZAPLACENÍ PROVIZE REALITNÍ KANCELÁŘI

Matka z Ukrajiny bydlela spolu se svými třemi dětmi v bezplatném nouzovém ubytování. Protože toto ubytování

k 1. 9. 2024 končilo, začala si s dostatečným předstihem hledat jiné bydlení. Podařilo se jí najít vyhovující nájemní byt. Aby nájem získala, musela zaplatit provizi realitní kanceláři a kauci pronajímateli. Na tyto výdaje neměla dost peněz. Požádala proto o mimořádnou okamžitou pomoc. Úřad práce jí přiznal dávku pouze na kauci. Na provizi jí nepřispěl, protože zjistil, že ve městě lze najít nájem i bez provize. Postup úřadu práce potvrdilo i Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Úřadům jsme vytkli, že nezohlednily dlouhodobou finanční udržitelnost bytu, který si matka vybrala. Nabídky nájmu, které dohledal úřad práce, byly sice bez provize, ale dražší. Ministr práce a sociálních věcí postup úřadů přezkoumal a dal nám za pravdu. Úřad práce následně poskytl ženě dávku i na provizi.

[Zpráva ochránce sp. zn. 3403/2024/VOP](#)

[Tisková zpráva z 9. 9. 2025](#)

ÚŘAD PRÁCE DÍKY NÁM DOPLATIL PORUČNICI ODMĚNU ZA JEJÍ PÉČI

Žena pečovala o svého synovce, jehož byla poručnicí. Za to jí náležela odměna – příspěvek při pěstounské péči. Česká správa sociálního zabezpečení později přiznala synovci invalidní důchod pro invaliditu III. stupně. Podle zákona přestal být nezaopatřeným dítětem a přišel o příspěvek na úhradu potřeb dítěte nebo přídavek na dítě. Úřad práce však kvůli tomu odejmul příspěvek při pěstounské péči i poručnici.

Upozornili jsme úřad práce, že skončení nezaopatřenosti dítěte nemá vliv na pěstounskou podporu pečující osoby. Úřad práce po našem zásahu uznal, že nepostupoval správně, a poručnici doplatil dlužnou dávku.

[Zpráva ochránce sp. zn. 6266/2024/VOP](#)

PŘIMĚLI JSME ÚŘAD PRÁCE, ABY PŘEPOČÍTAL DOPLATEK NA BYDLENÍ

Bydlí-li v jednom bytě osoby, které nejsou společně posuzované a nevedou společnou domácnost, určí úřad práce náklady na bydlení za celý byt (skutečné nebo obvyklé) a vypočte podíl z těchto nákladů připadající na žadatele o doplatek na bydlení.

Stěžovatel bydlí v jednom bytě se spolubydlící, s níž ale nevede společnou domácnost. Požádal úřad práce o doplatek na bydlení. Úřad práce mu dávku přiznal. Protože stěžovateli nestačila k úhradě nákladů na bydlení, požádal nás, abychom její výši prověřili.

Zjistili jsme, že úřad práce výši dávky špatně spočítal. Vycházel totiž z obvyklých nákladů na bydlení na jednu místnost v bytě. Měl však vzít v potaz náklady na celý byt a vydělit je dvěma. Tím by dostal náklady na bydlení připadající na stěžovatele.

Úřad nám dal za pravdu a stěžovateli doplatek na bydlení uhradil.

[Zpráva ochránce sp. zn. 715/2025/VOP](#)

[Tisková zpráva ze 4. 12. 2025](#)

POMOHLI JSME SENIORCE S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Seniorce se zdravotním postižením měla v době podání podnětu přiznaný příspěvek na péči ve stupni závislosti III, ale její dcera usilovala o zvýšení na stupeň IV. Tvrdila, že úřady mamince nesprávně uznaly za nezávládané jen osm z deseti životních potřeb a neuznaly devátou – komunikaci. Doložila, že kromě jiných vážných postižení má její maminka i velmi omezenou hybnost pravé ruky, není schopna se podepsat ani ovládat telefon.

Dospěli jsme k závěru, že posudkoví lékaři postupovali nesprávně, když nevysvětlili, na základě jakých informací usoudili, že seniorce dokáže psát. Ze záznamu o šetření sociálního pracovníka i zdravotní dokumentace totiž vyplývalo, že se nedokáže podepsat. V posudku dále chybělo vysvětlení, jak může stěžovatelka používat telefon v přijatelném standardu. Z podkladů pro rozhodnutí vyplývalo, že hovor zvládne přijmout a ukončit pouze tehdy, pokud jí telefon někdo podá. Protože posudek byl v těchto bodech neúplný a nepřesvědčivý, požádali jsme ministra, aby věc přezkoumal a zjednal nápravu.

Ministr naše závěry uznal. Nepřesvědčivé, a tudíž chybné odvolací rozhodnutí zrušil a vrátil případ k novému rozhodnutí. Nyní probíhá nové řízení, ve kterém by měl úřad práce věc stěžovatelky pečlivě posoudit.

[Zpráva ochránce sp. zn. 5774/2024/VOP](#)

POMOHLI JSME K VYŠŠÍMU INVALIDNÍMU DŮCHODU MUŽI, KTERÝ UTRPĚL PRACOVNÍ ÚRAZ

Zákon o důchodovém pojištění stanoví mírnější podmínky pro lidi, kteří se stali invalidními kvůli nemoci z povolání. Ačkoli je obecně třeba k invalidnímu důchodu splnit podmínku potřebné doby pojištění, u invalidity způsobené pracovním úrazem se doba pojištění vůbec nezkoumá.

Řešili jsme podnět muže, který utrpěl pracovní úraz, ale ČSSZ mu přiznala důchod až ode dne, kdy splnil podmínku doby pojištění pro invalidní důchod. Upozornili jsme ČSSZ, že při invaliditě získané kvůli nemoci z povolání se doba pojištění nezkoumá a invalidní důchod náleží již ode dne, od kterého dotyčný o důchod požádal.

O této chybě jsme ČSSZ uvědomili. Ta následně vydala nové rozhodnutí, kterým muži přiznala invalidní důchod k dřívějšímu datu a uhradila mu doplatek.

[Zpráva ochránce sp. zn. 6761/2024/VOP](#)

Veřejný pořádek, zdravotnictví a práce

Řešili jsme mnoho stížností, které souvisely s novelou zákona o koncesionářských poplatcích.

Nespokojeným lidem jsme vysvětlovali, že povaha ani účel poplatku se nezměnil – stále platí, že nejde o poplatek za užívání služby (televizi a rozhlas), ale o solidární platbu, která umožňuje poskytování nezávislé veřejné služby. Významně se však rozšířil okruh zařízení, jejichž majitelé musí poplatky platit.

Nadále nás trápí kamery v sousedství. Společně s Úřadem pro ochranu osobních údajů hledáme způsob, jak dohlédnout na to, aby ti, kdo kamerové systémy využívají k ochraně svého soukromí, respektovali i soukromí druhých.

Spory o existenci pozemních komunikací stále trvají nepřiměřeně dlouho. Opakovaně jsme řešili případy, kdy silniční správní úřady ani po devíti letech řízení nedokázaly definitivně posoudit, zda je konkrétní cesta veřejně účelovou komunikací. Vydat rozhodnutí trvá i rok. Pokud z důvodu složitosti a chyb dochází k opakovanému rušení prvostupňových rozhodnutí odvolacími úřady, celková doba řízení se protahuje. Ukazuje se, že určení povahy cesty stále činí úřadům potíže. Proto se tématu věnujeme ve třetím vydání [sborníku Veřejné cesty](#).

[Zpráva ochránce sp. zn. 4627/2024/VOP](#)

[Šetření ochránce sp. zn. 6322/2024/VOP](#)

☑ **3 319** → ⓘ což je o 1 267 více než v předchozím roce
vyřízených podnětů, z toho

- ☑ **187** ukončených šetření, z toho
- ☹ **77** případů, kdy úřady chybovaly, z toho
- 🔍 **3** případy, kdy se nepodařilo zajistit, aby úřady svou chybu napravily

POMOHLI JSME NEBO PORADILI*

* počty podnětů **vyřízených** v roce 2025

222 lidem s přestupky	88 lidem s přístupem k informacím nebo s ochranou osobních údajů
92 lidem s policií	289 lidem, kteří byli nespokojeni s poskytováním zdravotních služeb
131 spotřebitelům	161 lidem s činností zdravotních zařízení
129 lidem s užíváním pozemní komunikace	

NEJČASTĚJI LIDÉ HLEDALI POMOC S*

* počty podnětů **přijatých** v roce 2025

257 přestupky	282 poskytnutou zdravotní péčí
163 ochranou spotřebitele	177 zdravotní pojišťovnou
128 užíváním pozemní komunikace a parkováním	118 úřadem práce

Měníme pravidla

VDALI JSME DOPORUČENÍ, JAK MAJÍ ÚŘADY VYŘIZOVAT PODÁNÍ V CIZÍM JAZYCE

Zjistili jsme, že úřady nevyřizují jednotně podání, pokud se na ně obrátí cizinec v jiném než úředním jazyce (češtině/slovenštině). Roli hraje složitost podání i jazyková vybavenost úředníků.

Co doporučujeme úřadům?

- › Úřady nesmějí podání ignorovat jen proto, že není v úředním jazyce.
- › Úřady mohou vyžadovat úředně ověřený překlad podání jen tehdy, pokud směřuje k zahájení řízení.
- › Pokud podání k zahájení řízení nesměřuje, mohou úředníci vyžadovat překlad v situaci, kdy nejsou dostatečně jazykově vybaveni a nemohou si pomoci dostupnými webovými překladači. Blíže viz str. 72.
- › O překlad musí úřad požádat podatele adresně, a to nejlépe v jazyce podání.
- › Úřady by měly usilovat o dostatečně jazykově vybavený personál. Minimálním standardem by měla být angličtina.
- › Úřady by měly přijmout jednotná pravidla při vyřizování cizojazyčných podání.

Ministerstvo vnitra výsledky výzkumu projednalo s krajskými úřady v září 2025 na jejich pravidelné poradě a vyzvalo je, aby se doporučeními ombudsmana řídily. K tématu také viz str. 44 a 72.

 [Tisková zpráva z 30. 10. 2025](#)

DOSÁHLI JSME ÚČINNĚJŠÍ OCHRANY PŘED BAKTERIÍ LEGIONELLA

Zabývali jsme se případem výskytu nebezpečné bakterie Legionella na vysokoškolských kolejích. Zjistili jsme, že krajské hygienické stanice neměly efektivní opatření k ochraně před výskytem této bakterie v ubytovacích zařízeních. Na rozšíření bakterie reagovali zákazem sprchování.

Účinnou ochranou se ukázala být nově zavedená praxe ukládající ubytovatelům povinnost provádět v případě výskytu bakterie pravidelně rozbor vzorků teplé vody a předávat výsledky hygieně.

Zajistili jsme proto změnu metodického doporučení, aby tuto povinnost obsahovaly provozní řády i ostatních ubytování a odpovědně tak reagovaly na opakovaný výskyt bakterie Legionella.

[Zpráva ochránce sp. zn. 7214/2024/VOP](#)

[Tisková zpráva ze 14. 11. 2025](#)

I CIZINCI V EVIDENCI ÚŘADU PRÁCE JSOU ZDRAVOTNĚ POJIŠTĚNI

Během roku jsme se opakovaně obraceli na Ministerstvo zdravotnictví kvůli cizincům, kteří v České republice mají zaměstnaneckou kartu. Jedná se o zvláštní druh dlouhodobého pobytu. Když cizinci o práci přijdou, stát jim poskytuje ochrannou lhůtu, v níž si mohou najít nové zaměstnání. V tomto období mají právo na podporu v nezaměstnanosti, pokud se zaregistrují na úřadu práce. Zjistili jsme, že úřady práce přijímají cizince do evidence uchazečů o zaměstnání, ale zdravotní pojišťovny jim péči neproplácejí.

Ministerstvo zdravotnictví potvrdilo, že došlo ke změně výkladu unijních předpisů. Stát tak bude hradit zdravotní pojištění i za cizince, kteří se ucházejí o zaměstnání v evidenci úřadu práce.

[Zpráva ochránce sp. zn. 6053/2024/VOP](#)

JEDNA ZMEŠKANÁ SCHŮZKA NA ÚŘADU PRÁCE UŽ NEMUSÍ BÝT DŮVODEM K VYŘAZENÍ Z EVIDENCE

Naše mnohaleté úsilí o mírnější postih nezaměstnaných za to, že se nedostaví na kontaktní schůzku na úřad práce, se promítlo do změny zákona o zaměstnanosti. Úřad práce už nevyřadí uchazeče o zaměstnání z evidence, pokud se během 12 měsíců na stanovenou schůzku jednou nedostaví.

[Tisková zpráva z 16. 10. 2025](#)

Pomáháme

MINISTERSTVO OBRANY ODMÍTLO KVŮLI CITLIVÝM ÚDAJŮM ZVEŘEJNIT INFORMACI, KTEROU PŘEDTÍM POSKYTLA. PŘIMĚLI JSME HO K NÁPRAVĚ

Muž požádal o poskytnutí informace Ministerstvo obrany. To mu vyhovělo, informaci ale následně nezveřejnilo ve lhůtě stanovené zákonem. Místo toho jen zpravilo o poskytnutí informace a jejím obsahu. Argumentovalo přitom tím, že poskytnutý dokument obsahuje citlivé údaje a že jde o mimořádně rozsáhlou informaci.

Z našeho pohledu nebyla poskytnutá informace mimořádně rozsáhlá (měla 2,1 MB). Zda obsahovala citlivé údaje, které brání poskytnutí, mělo ministerstvo zvažovat před jejím poskytnutím žadateli, nikoliv až po něm.

Vyzvali jsme ministryni obrany, aby poskytnutou informaci zveřejnila, což nakonec udělala.

[Zpráva a stanovisko ochránce sp. zn. 7141/2024/VOP](#)

ZAJISTILI JSME NEZÁVISLÝ PŘEZKUM STÍŽNOSTI NA LÉKAŘE

Žena si stěžovala krajskému úřadu na agresivní jednání svého lékaře a na to, jakým způsobem reagoval na její námitky.

Krajský úřad se stížností nezabýval a postoupil ji k vyřízení České lékařské komoře. Podle něj se stížnost týká pouze neetického chování lékaře.

Na krajský úřad i na komoru se lze obrátit nezávisle na sobě. Vyřizování stížnosti komorou nevylučuje, aby se věcí zabýval také krajský úřad. Ten tím, že stížnost nevyřídil a jen ji postoupil komoře, ženu ochudil o další nezávislé posouzení.

Krajský úřad uznal své pochybení a stížnost vyřídil. Dokonce dal ženě za pravdu a lékaře písemně upozornil na jeho nevhodné jednání.

[Zpráva a stanovisko ochránce sp. zn. 2726/2024/VOP](#)

PŘIMĚLI JSME MINISTERSTVO K ODŠKODNĚNÍ ZA PROTIPRÁVNÍ STERILIZACI

Ministerstvo zdravotnictví zamítlo dvě žádosti stěžovatelky o poskytnutí jednorázové peněžní částky za protiprávní sterilizaci. Podle ministerstva byly splněny podmínky pro provedení sterilizace: stěžovatelka o sterilizaci požádala, v písemné žádosti bylo srozumitelně uvedeno, o jaký zákrok se jedná, a sterilizaci schválila sterilizační komise.

K tomu, aby byla žena sterilizována v souladu s právem, musela před zákrokem podepsat prohlášení, že s provedením sterilizace souhlasí a že byla písemně poučena o tom, do jaké míry je zákrok nevratný. Zjistili jsme, že ve spisové dokumentaci ministerstva souhlas ženy se zákrokem úplně chybí. Stěžovatelka proto nebyla sterilizována v souladu s právní úpravou a tudíž má nárok na poskytnutí jednorázové částky za protiprávní sterilizaci.

Ministerstvo přehodnotilo svůj postoj a přiznalo jednorázovou částku za protiprávní sterilizaci.

[Zpráva ochránce sp. zn. 3426/2024/VOP](#)

ZASTALI JSME SE ŽENY, KTERÁ BYLA NEZÁKONNĚ STERILIZOVÁNA A ROKY ČEKALA NA SPRÁVEDLNOST

Žena od roku 2022 opakovaně žádala Ministerstvo zdravotnictví o odškodnění za protiprávní sterilizaci. Ministerstvo její žádosti zamítalo. Prý neprokázala, že jí byla sterilizace provedena v rozporu s právem.

Ministerstvu jsme opakovaně vytykali, že mnohonásobně překročilo lhůtu na vyřízení. Žádosti navíc zamítlo v rozporu s dochovanou částí zdravotnické dokumentace.

Ministerstvo zdravotnictví musí o nároku na odškodnění protiprávní sterilizace rozhodnout nejdéle do 60 dnů ode dne podání žádosti. Pokud správní soud zruší zamítavé rozhodnutí ministerstva i ministra a vrátí jim věc zpět, musí ministerstvo znovu rozhodnout do 60 dnů.

Podpořili jsme ženu právními argumenty a doporučili jí, aby se obrátila na soud. Ten ministerstvu vrátil věc k dalšímu řízení. Až poté ministerstvo žadatelce přiznalo paušální odškodnění ve výši 300 tisíc Kč. Nebyla totiž dostatečně poučena o důsledcích sterilizace. Žena se tak po dlouhých třech letech od podání žádosti dočkala zadostiučinění.

[Zpráva ochránce sp. zn. 1386/2025/VOP](#)

PŘISPĚLI JSME KE ZRUŠENÍ NEZÁKONNÉHO ROZHODNUTÍ O POKUTĚ

Provozovatele ubytovacího zařízení vyzvala Policie České republiky (Policie ČR) k předložení domovní knihy. Výzvu zaslala datovou zprávou, která byla doručena tzv. fikcí, dne 19. 11. 2024. Stěžovatel se měl dostavit s domovní knihou na služebnu Policie ČR dne 20. 11. 2024 v 10 hodin. Protože se stěžovatel s výzvou seznámil až později, výzvě nemohl vyhovět. Za nedostavení se na služebnu mu Policie ČR uložila pokutu.

S postupem Policie ČR jsme nesouhlasili. Ubytovatele lze k předložení domovní knihy vyzvat jen s přiměřeným časovým předstihem. Lhůta, v níž má splnit uloženou povinnost, nemůže začít běžet dříve než 10 dní poté, co se zasláná výzva považuje za doručenu.

Nadřízené Policejní prezidium nám dalo za pravdu a nezákonné rozhodnutí zrušilo. Policie stěžovateli vrátila uhrazenou pokutu i náklady řízení a za pochybení se mu písemně omluvila.

[Zpráva ochránce sp. zn. 1634/2025/VOP](#)

DOSÁHLI JSME SNÍŽENÍ HLUKU V PROSTORÁCH KULTURNÍHO CENTRA KASÁRNA KARLÍN

Stěžovatel žije v Praze v sousedství bývalých kasáren Karlín. Ta slouží jako kulturní centrum, v němž se pořádají koncerty či letní kino. Pořadatel nedodržuje povinnost ukončit hlučnou akci do 22. hodiny. Úřad městské části Praha 8 oznámení o přestupku odložil a Magistrát hlavního města Prahy i Ministerstvo vnitra v jeho postupu neshledaly pochybení.

Zjistili jsme, že v kasárnách opakovaně zasahovala policie. Nahrávky dokládají, že policisté hluk hodnotili jako rušivý a vyzývali ke zjednání nápravy. Úřad s nahrávkami policie ale nepracoval.

Po našem šetření došlo ke změně. Pro rok 2025 pořadatel naplánoval méně koncertů a zvuk filmů pouštěl do sluchátek. Hlavní město Praha, po vzoru jiných měst, přijme obecně závaznou vyhlášku, v níž určí konkrétní akce, kvůli kterým bude zkrácena doba nočního klidu.

[Zpráva ochránce sp. zn. 3073/2024/VOP](#)

Mluvíme spolu

SVOJE ZKUŠENOSTI PŘEDÁVÁME STUDENTŮM

V průběhu roku jsme se setkávali se studenty Masarykovy univerzity a Univerzity Palackého v Olomouci, kterým jsme předávali naše zkušenosti z praxe.

S ÚŘADY PRÁCE JSME SE SEŠLI U KULATÉHO STOLU

Vydali jsme sborník stanovisek [Nezaměstnaní a úřad práce](#). V návaznosti na to jsme pozvali zástupce generálního ředitelství a krajských poboček úřadu práce ke společné diskusi o aktuálních problémech nezaměstnaných evidovaných na úřadu práce.

SPOLEČNÁ TÉMATA VE ZDRAVOTNICTVÍ

S Ministerstvem zdravotnictví jsme spolupracovali na nastavení stížnostního mechanismu a přípravě metodického doporučení k nahrávání ve zdravotnictví.

Sledujeme postupný proces vyřizování žádostí o odškodnění protiprávně sterilizovaných žen a také vývoj související rozhodovací soudní praxe. Společně usilujeme o odstranění překážek, které brzdí vyřizování žádostí.

Informovali jsme o prodloužení zákonné lhůty k podávání žádostí o odškodnění za protiprávní sterilizaci.

[Tisková zpráva z 30. 6. 2025](#)

[Tisková zpráva z 16. 9. 2025](#)

Pokračujeme rovněž ve spolupráci s nemocničními ombudsmany. Jejich zapojení při vyřizování stížností na poskytovatele zdravotních služeb může hrát významnou roli.

PROPLACENÍ SLUŽEBNÍCH PŘÍJMŮ A POHOTOVOSTÍ TRVÁ

Již druhým rokem sledujeme dosavadní průběh řízení o proplácení služebního příjmu za dobu služby příslušníkům Speciální pořádkové jednotky Praha Policie České republiky. Celková délka řízení je ovlivněna zejména vysokým počtem souvisejících řízení, potřebou rozsáhlého dokazování činností, kterou příslušníci Policie ČR v posuzované době vykonávali, a omezeným počtem úředních osob.

Nově nás kvůli problémům s proplácením služební pohotovosti oslovili hasiči. Proto jsme o současné praxi jednali s generálním ředitelem Hasičského záchranného sboru České republiky. Byli jsme ujištěni, že se služební orgány

v probíhajících řízeních zabývají i povahou služební pohotovosti příslušníka. Vyřizování žádostí budeme sledovat. Vyskytne-li se jakýkoli problém (například nečinnost s ohledem na množství žádostí), budeme na jeho řešení společně pracovat.

[Zpráva ochránce 5458/2023/VOP](#)

[Zpráva ochránce sp. zn. 7146/2023/VOP](#)

ZKOUMALI JSME POSTOJ MALÝCH OBCÍ K VÝKONU STÁTNÍ SPRÁVY

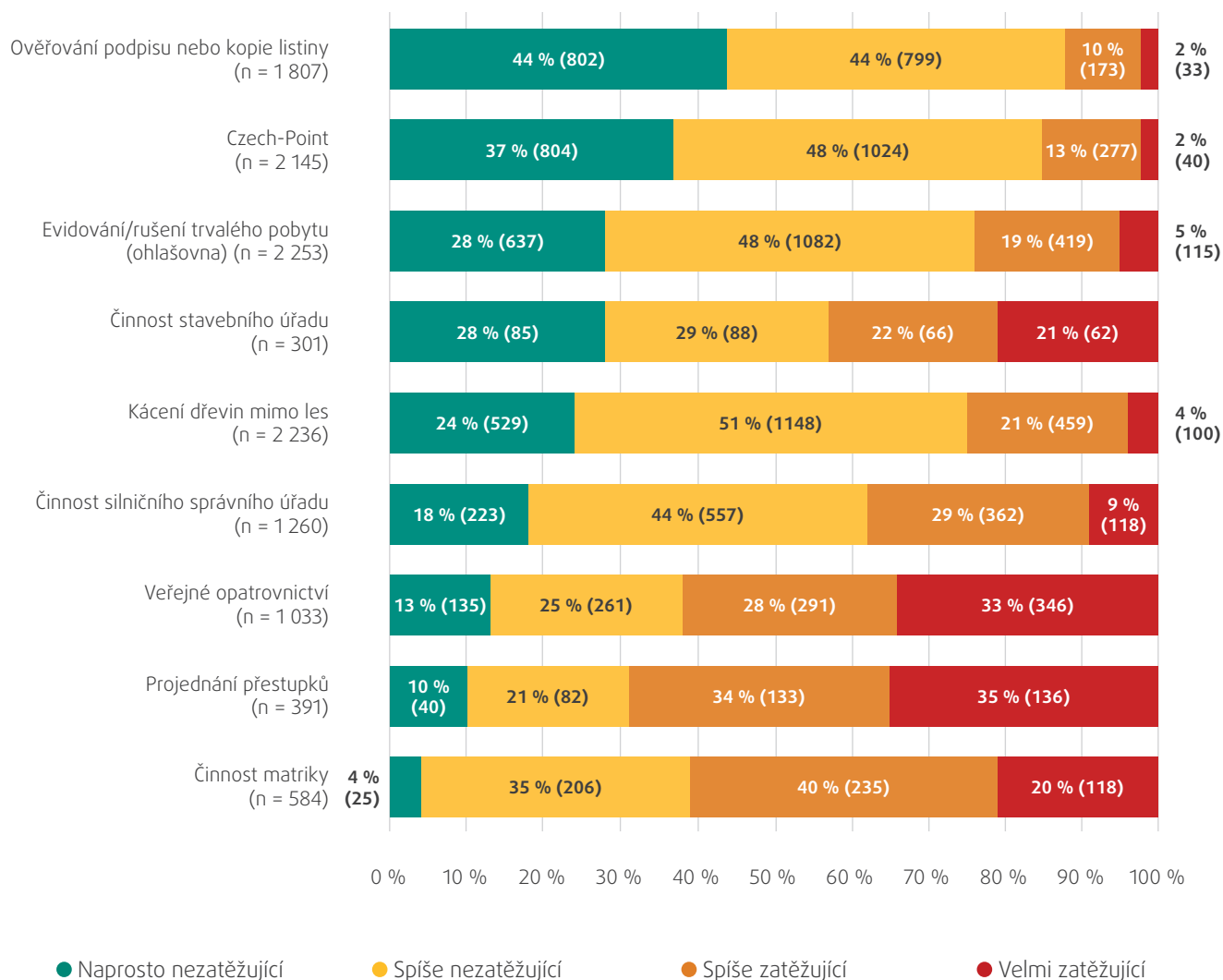
Provedli jsme výzkum zaměřený na postoj malých obcí k výkonu státní správy. Předpokládali jsme, že pro malé obce může být výkon státní správy náročný a zatěžující do té míry, že budou usilovat o její přesun na větší obce.

Náš předpoklad se plně nepotvrdil. Zjistili jsme, že většina obcí chce nadále státní správu vykonávat. Zátěž nepředstavuje výkon státní správy jako celek, ale pouze vybrané, náročnější agendy, například projednávání přestupků, výkon veřejného opatrovnictví nebo rušení údaje o trvalém pobytu.

Výsledky našeho výzkumu jsme představili v listopadu na konferenci Výkon státní správy na malých obcích, které se zúčastnilo více než 100 starostů a starostek malých obcí. Kromě prezentace výsledků výzkumu se účastníci konference seznámili také s nástroji, které mohou výkon státní správy usnadnit – například vytváření společenství obcí, využití umělé inteligence nebo spolupráce s advokátem.

[Výzkumná zpráva sp. zn. 3626/2024/VOP](#)

Jak obce vnímají administrativní zátěž

Stavební řád a životní prostředí

Přístupnost prostředí je pro nás důležitá. Každý se můžeme ocitnout v situaci, kdy budeme bezbariérový přístup do budov či v rámci veřejného prostranství potřebovat. Chceme proto, aby pravidla přístupnosti byla jasná a především dobře nastavená. Za tímto účelem jsme vytvořili formulář pro uplatnění připomínek k nové ČSN Přístupnost a bezbariérové užívání.

Dlouhodobě se zabýváme problémy, které přináší uvádění nového stavebního zákona do praxe. Ten byl již několikrát novelizován, což způsobuje potíže zejména stavebním úřadům – od složitého výkladu nových pravidel až po problémy spojené s digitalizací stavební správy. Stavební agenda se v praxi často prolíná se sousedskými spory, typicky kvůli hluku, zápachu nebo ztrátě proslunění. Připomínkovali jsme proto návrh na změnu vyhlášky o požadavcích na výstavbu. Měl zrušit požadavek na proslunění pro stávající stavby ovlivněné novými projekty. Takové řešení by mohlo mít negativní dopad na kvalitu bydlení či zdraví obyvatel, tudíž jsme navrhli sporné ustanovení vypustit. Ministerstvo nám vyhovělo.

Studentů Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, kteří úspěšně prošli naší ombudsmanskou klinikou – stavba a její souvislosti, stále přibývá. Těší nás jejich zájem o témata spojená s povolováním staveb a právem životního prostředí.

767

vyřízených podnětů

všechny podněty z oblasti stavebního řádu a životního prostředí jsou v působnosti ombudsmana

75 ukončených šetření, z toho

63 případů, kdy úřady chybovaly, z toho

5 případy, kdy se nepodařilo zajistit, aby úřady svou chybu napravily

POMOHLI JSME NEBO PORADILI*

* počty podnětů **vyřízených** v roce 2025

328 lidem s potížemi na úseku stavebního řádu

49 lidem obtěžovaným nadměrným hlukem

103 lidem s problémy s odstraňováním staveb a dodatečným povolením

58 lidem řešícím záležitosti vodovodů, kanalizací nebo ochrany vod

NEJČASTĚJI LIDÉ HLEDALI POMOC S*

* počty podnětů **přijatých** v roce 2025

88 stavební kontrolou

32 ochranou zvířat proti týrání a chovem zvířat

81 stavebním povolením

59 ochranou vody nebo vodního díla

92 řízením o odstranění stavby nebo dodatečným povolením

48 ochranou před hlukem

22 památkovou péčí

46 ochranou přírody či procesem EIA

Měníme pravidla

NOVÁ PRAVIDLA PRO ODSTRAŇOVÁNÍ AZBESTU ZE STAVEB

I letos jsme se věnovali tématu odstraňování azbestu ze staveb. V novém [letáku](#) jsme shrnuli základní povinnosti občanů, kteří si chtějí vyměnit azbestovou střechu za novou. Veřejnost jsme pak [upozornili](#), že od ledna 2026 musí práce s azbestem hygieně předem hlásit nejen větší firmy, ale také menší živnostníci a stavebníci provádějící práce svépomocí. Ministerstvo zdravotnictví na základě našeho doporučení změnilo [zákon o ochraně veřejného zdraví](#).

NOVÉ BYTY ANO, ALE PODLE PRAVIDEL HRY A NE NA ÚKOR ZELENĚ. PORADILI JSME ÚŘADŮM, JAK MAJÍ POSUZOVAT DOSTAVBU BYTOVÉHO SOUBORU

Developer se v Praze pustil do rozsáhlé výstavby bytů. Zjistili jsme, že při jejím posuzování úřady nepostupovaly příliš důsledně a stavební záměr projednaly, i když chybělo potřebné posouzení vlivů na životní prostředí (EIA), které by jej zhodnotilo jako celek. Tolerovaly také, že developer používal nesprávné podklady pro výpočet tzv. koeficientu zeleně v různých fázích výstavby. Konkrétně došlo k tomu, že na původních plochách zeleně (parku) zahrnutých do výpočtu pro splnění koeficientů zeleně v předchozí fázi záměru úřady umístily další novou obytnou zástavbu, ale v následném povolování s již zastaveným pozemkem pracovali jako s plochou, kde je zezeň. V důsledku toho došlo k navýšení ploch bytové zástavby na úkor zeleně.

Smyslem stanovení koeficientů přípustného využití území je regulace obytné zástavby v návaznosti na sledované parametry (například minimální podíl zeleně, maximální podlažní plocha). Pro účely ověření splnění koeficientu přípustné míry využití území nelze zahrnout tentýž pozemek postupně do výpočtu různých (etap) záměrů.

Na náš popud budou úřady při posuzování dalších etap výstavby komplexu důslednější. To by mělo přinést i více zeleně po dostavbě celého bytového komplexu.

[Zpráva, stanovisko a sankce ochránce sp. zn. 2834/2023/VOP](#)

ÚSTAVNÍ SOUD DAL ZA PRAVDU OBCÍM V OTÁZCE POPLATKŮ ZA SKLÁDKY

Ústavní soud rozhodl ve prospěch obcí, které mají na svém území skládky odpadu. Potvrdil, že mají nárok na celý poplatek za ukládání odpadu, a zabránil tomu, aby o část těchto peněz přišly.

Ústavní soud svým nálezem zrušil část zákona o odpadech, která obcím zpětně odebírala část příjmů z poplatků za odpad uložený na skládkách. Podle soudců bylo takové řešení nespravedlivé a v rozporu s ústavou. Zákony totiž nemají platit zpětně a stát nemůže obcím dodatečně brát peníze, na které už měly nárok.

Díky tomu obce nepřijdou o příjmy, které jim náležejí za provoz skládek na jejich území. Tyto peníze jsou pro obce důležité, protože pomáhají financovat místní služby a kompenzují zátěž, kterou skládky pro obyvatele představují.

Ústavní soud také upozornil na problém nerovnosti. Někteří provozovatelé skládek své povinnosti splnili a poplatky řádně zaplatili. Jiní je naopak neodvedli vůbec. Zrušené ustanovení zákona by zvýhodnilo právě ty, kteří zákon porušili. Podle soudu není přijatelné, aby někdo měl prospěch z nepoctivého jednání.

Další podrobnosti, viz kapitola Ochránci a Ústavní soud, str. 21.

ZAMĚŘILI JSME SE NA PROBLÉMY S POSKYTOVÁNÍM INFORMACÍ O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ

Zabývali jsme se několika podněty na poskytování informací o životním prostředí. Poskytování těchto informací se řídí speciálními pravidly. Ta jsou například u úhrad za rozsáhlé vyhledávání informací méně vstřícná k žadateli i úřadu, který má povinnost informace poskytnout.

Podle „obecného“ informačního zákona č. 106/1999 Sb. může úřad požadovat úhradu nákladů předem. Pokud žadatel nezaplatí, informace nedostane. Proti úhradě nákladů se může bránit stížností u nadřízeného úřadu.

Týká-li se žádost informací o životním prostředí, postupuje se dle zákona č. 123/1998 Sb. Podle něj úřad nejprve informace poskytne a teprve pak může vymáhat náklady. Žadatel se proti požadavku úhrady nákladů nemůže bránit. V budoucnu se na tyto nesrovnalosti zaměříme podrobněji.

Pomáháme

ZABÝVALI JSME SE DEMOLICÍ ČOČKOVY VILY V PLZNI

Majitel historické Čočkovy vily, která se měla stát kulturní památkou, odstranil bez povolení její střechu a následně požádal o demolici celé stavby. Stavební úřad zakázal majiteli stavby pokračovat v jejím bourání, provedl na místě kontrolu a zajistil důkazy pro přestupkové řízení.

Stavební úřad společně s památkáři podnikl také kroky k tomu, aby zabezpečil stavbu před povětrnostními vlivy a zabránil dalšímu zhoršení jejího technického stavu. V postupu stavebního úřadu a památkářů jsme pochybení neshledali.

Do budoucna ale chceme, aby se informace o chystaném prohlášení věci za kulturní památku vyznačovala v katastru nemovitostí. Zápisem do katastru se předejde situacím, kdy úřady či nový majitel stavby v případě jejího převodu o chystaném prohlášení stavby za památku neví. To může vést k nevratnému poškození památkově hodnotných staveb. Požádali jsme proto ministra kultury, aby toto řešení projednal s Národním památkovým ústavem a Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním. O změnu právní úpravy budeme usilovat.

[Zpráva ochránce sp. zn. 816/2025/VOP](#)

PŘISPĚLI JSME KE ZRUŠENÍ NEZÁKONNÉHO POVOLENÍ OBTĚŽUJÍCÍ TOVÁRNY

Stěžovatelce vadil zápach z blízké továrny na výrobu instantních těstovin. Obtěžoval celou její rodinu i další lidi z okolí. Když si na továrnu stěžovali u krajského úřadu, řekl jim, že stavebník jednal v dobré víře. Továrna tedy může fungovat, i když byla povolena v rozporu se zákonem.

S postupem krajského úřadu jsme nesouhlasili. Pokud stavebník postaví stavbu v rozporu s povolením a teprve poté požádá o povolení změny stavby před dokončením, nejedná v dobré víře. Náš názor jsme sdělili nadřízenému Ministerstvu pro místní rozvoj. To nám dalo za pravdu a nezákonné rozhodnutí úřadu zrušilo. Stavební úřad zahájil řízení o odstranění stavby a s lidmi žijícími v blízkosti továrny jedná jako s účastníky řízení.

[Zpráva ochránce sp. zn. 1389/2023/VOP](#)

[Tisková zpráva z 2. 10. 2025](#)

VYSVĚTLILI JSME PRAVIDLA PRO ZŘIZOVÁNÍ VYHRAZENÝCH PARKOVACÍCH STÁNÍ

Když si stěžovatelka kupovala byt v bytovém domě, nacházela se v garáži domu vyhrazená parkovací stání pro osoby s postižením. Developer tato stání postupně rozprodal a odstranil z nich dopravní značení. Stavební úřad i nadřízený magistrát ženě sdělili, že se problémem nemohou zabývat.

Stěžovatelce jsme vysvětlili právní úpravu, která stanovuje počty vyhrazených parkovacích stání. V daném případě developer musel zřídit pouze dvě návštěvnická vyhrazená stání na ulici před bytovým domem. Ve veřejně nepřístupné garáži taková stání být nemusela. Když je developer zrušil, neporušil právní předpisy. Stavební úřad tedy stěžovatelce skutečně nemůže pomoci. Úřady jsme ale upozornili, že měly blíže vysvětlit, proč v garáži bytového domu vyhrazená stání být nemusí.

[Zpráva ochránce sp. zn. 4506/2024/VOP](#)

ÚŘADY MUSÍ PŘÍSNĚJI DOHLÍŽET NA „ZASYPÁVÁNÍ“ JAKO ZPŮSOB VYUŽÍVÁNÍ ODPADŮ

Nepovolenými terénními úpravami při rekultivaci skládky měl vzniknout golfový areál. Stavebník tvrdil, že navezl na místo výrobek vzniklý v mobilním zařízení, jež zpracovává odpad, který získal v rámci stavebních a demoličních prací probíhajících jinde. Městský soud v Praze ve věci sp. zn. 17 A 16/2023 ale [rozhodl](#), že nešlo o výrobek, nýbrž stále o odpad. Výrobek z mobilního zařízení na zpracování odpadu totiž nepřestává být odpadem, pokud je zhotoven v rozporu se souhlasem krajského úřadu a provozním řádem zařízení.

Stavební úřad tyto nepovolené terénní úpravy dlouho neřešil. Dodatečně je nepovolil ani nenařídil jejich odstranění. Situaci se naopak zabývala inspekce ochrany životního prostředí. Ta dosáhla toho, že stavebník doložil hodnocení rizika využití odpadů na daném místě.

Stavebnímu úřadu jsme poradili, jak má postupovat. Terénní úpravy, které využívají odpad k „zasypávání“, vyžadují závazné stanovisko úřadu odpadového hospodářství. Ten v něm může určit podmínky zajišťující ochranu zdraví a životního prostředí a dodržení [hierarchie odpadového hospodářství \(§ 3 zákona o odpadech\)](#).

[Zpráva ochránce sp. zn. 4317/2023/VOP](#)

ZASTALI JSME SE STĚŽOVATELKY, JEJÍŽ DŮM JE OHROŽEN SESUVEM ZEMINY

Stěžovatelka namítala, že v důsledku výstavby bytů v sousedství došlo k narušení stability jejich pozemků a staveb. Stavební úřad námítky uznal a uložil stavebníkovi bytů, aby postavil opěrnou zeď. Ten ale povinnost nesplnil a stavební úřad přistoupil k exekuci. Povinnost postavit zeď vymáhal ukládáním donucovacích pokut. Stavebník pokuty uhradil, zeď ale nepostavil.

Stavebnímu úřadu jsme vytkli, že zvolil neefektivní způsob exekuce, kterým oddaluje faktické řešení vážného problému. Vyzvali jsme jej, aby přistoupil k provedení tzv. náhradního výkonu rozhodnutí a zajistil postavení opěrné zdi namísto stavebníka.

Stavební úřad naši argumentaci odmítl a případ postoupil jinému stavebnímu úřadu. Zdůvodnil to tím, že podle „nového“ stavebního zákona už není příslušný k vedení exekuce. Tím řešení případu oddálil.

S názorem stavebního úřadu nesouhlasíme. „Nový“ stavební zákon nemá na exekuci vliv. Exekuci má vést původní stavební úřad.

[Zpráva, stanovisko a sankce ochránce sp. zn. 6834/2023/VOP](#)

DO ČERNÉHO MUSÍ STŘÍLET NEJEN STŘELCI, ALE I HYGIENA

Obyvatele obce obtěžoval hluk z nedaleké venkovní střelnice. Nejvíce je rušila příležitostná broková střelba. Obrátili se na krajskou hygienickou stanici (KHS), která prokázala překročení hlukových limitů. Střelnici udělila pokutu. To ale situaci místních nezlepšilo.

S úřady jsme se shodli, že podle zákona není důvod k pozastavení provozu celé střelnice. Navrhli jsme, ať se KHS při měření hluku zaměří právě na brokovou střelbu. V případě, že znovu zjistí překročení hlukového limitu, ať opět uloží pokutu za přestupek. Pokud se situace nezlepší ani po ukládání pokut, může KHS pozastavit provoz brokové střelby.

Během šetření jsme od Policie České republiky obdrželi doplněk Provozního řádu střelnice, kterým se zakazuje střelba v neděli a o svátcích, což povede ke snížení hlukové zátěže v „klidových“ dnech.

[Zpráva, stanovisko a sankce ochránce sp. zn. 1766/2024/VOP](#)

ZASTALI JSME SE TÝRANÝCH PSŮ

Chovatelka držela několik psů trvale v kotcích, nevenčila je a téměř s nimi nebyla v kontaktu. Lidé ze sousedství žádali úřady o pomoc. Krajská veterinární správa opakovaně navrhovala, aby městský úřad chovatelce psy odebral. Ten však návrhy nerespektoval.

Městskému úřadu jsme vytkli nesprávný postup a vyzvali ho, aby vyhověl návrhům veterinární správy a psy odebral. Během našeho šetření soud uznal chovatelku vinnou z trestného činu týrání zvířat. Uložil jí podmíněný trest odnětí svobody a zákaz chovu zvířat. Chovatelka následně psy darovala spolku, který se věnuje ochraně zvířat.

Případ ukázal na problémy, které vznikají kvůli tomu, že za ochranu zvířat odpovídají dva úřady – krajské veterinární správy a městské úřady. Těmto problémům jsme se blíže věnovali ve výzkumné zprávě z roku 2023.

[Zpráva a stanovisko ochránce sp. zn. 7113/2023/VOP](#)

[Výzkumná zpráva ochránce sp. zn. 5735/2020/VOP](#)

Pomohli jsme nebo poradili

DLOUHODOBĚ POMÁHÁME V OBLASTI POHŘEBNICTVÍ

Zúčastnili jsme se konzultačního dne Krajského úřadu Jihomoravského kraje k pohřebnictví. Akci navštívilo více než 120 zástupců jihomoravských obcí, které provozují veřejná pohřebiště.

Poradili jsme obcím, jak správně postupovat při pronajímání hřobových míst, jak předcházet sporům o hřobová místa mezi příbuznými, i to, jak přistupovat k řešení škod na hřobovém zařízení. Společně se zástupci Ministerstva pro místní rozvoj jsme obcím vysvětlili, jaká platí pravidla pro sociální pohřby osob, kterým nikdo nevypravil pohřeb.

Mluvíme spolu

NOVÝ STAVEBNÍ ZÁKON PŘINÁŠÍ VÍCE OTÁZEK NEŽ ODPOVĚDÍ

Na jaře 2025 jsme uspořádali kulatý stůl se zástupci ministerstev, krajů, magistrátů a odborných institucí. Diskutovali jsme největší výkladové problémy „nového“ stavebního zákona spojené s povolováním staveb. Například to, jak mají stavební úřady převzít povolení vydaná podle jiných právních předpisů (kácení dřevin, napojení na komunikace) do svého rozhodnutí nebo jak řešit chybějící požárně bezpečnostní řešení staveb či jak zajistit lepší ochranu životního prostředí v procesu povolení stavby.

Shodli jsme se, že současná právní úprava, včetně nové podoby odvolacího řízení (zdůrazňující princip apelace), přináší řadu nejasností. Ty snad odstraní nová správní či soudní praxe. Potřebná bude i metodická podpora ze strany ministerstev. Nově jsou například na sobě nezávislá řízení o povolení vodního díla (vede stavební úřad) a řízení o povolení nakládání s vodami (vede vodoprávní úřad). Není však jasné, jak předcházet situacím, kdy stavebník začne realizovat vodní dílo a ještě nebude mít povolení k nakládání s vodami. To by mohla řešit metodická spolupráce Ministerstva zemědělství a Ministerstva pro místní rozvoj.

Všechny poznatky z diskuze jsme shrnuli v článku s názvem „Kulatý stůl ombudsmana 2025 řešil výkladové problémy ‚nového‘ stavebního zákona“, který vyšel v [Bulletinu Stavební právo](#), č. 2/2025.

BLOUDÍCÍ SPIS ZDRŽOVAL OPRAVU MOSTU. POMOHLI JSME VĚC POSUNOUT

Kvůli uzavřenému mostu, který čeká na opravu, musí lidé volit náročnou objížďku. Opravu komplikuje spor s majitelem potřebných pozemků, který se brání proti rozhodnutí o povolení opravy mostu. Věc průběžně rozhodovalo několik úřadů – magistrát, krajský úřad, ministerstvo a časem i nově vzniklý Dopravní a energetický stavební úřad (DESU). Spis cestoval mezi nimi a nebylo jasné, kde se nachází.

V šetření jsme zjistili, že spis doputoval k DESU, který od původně příslušného ministerstva zdědil nerozhodnuté odvolání majitele pozemků. Ministerstvo jej přitom mělo dávno vyřídit.

Krajskému úřadu jsme do budoucna doporučili změnu praxe pro práci se spisem v případech, kdy ví, že po jeho rozhodnutí budou případ dále souběžně rozhodovat jiné dva úřady – jemu podřízený a jemu nadřízený.

Magistrát jsme upozornili, že měl aktivně usilovat o získání spisu a pokračovat v řízení o opravě mostu s ohledem na neutěšenou dopravní situaci v lokalitě.

Krajský úřad naše doporučení přijal. DESU mezitím rozhodl o odvolání a magistrát získal spis, aby pokračoval ve svém řízení.

[📄 Zpráva ochránce sp. zn. 6645/2024/VOP](#)

Justice, migrace, finance

Letos jsme zahájili rozsáhlé systémové šetření zaměřené na znaleckou agendu (zejména v odvětví psychologie a psychiatrie), neboť jsme měli poznatky o tom, že naráží na řadu problémů. Oslovili jsme přes 50 zástupců odborné veřejnosti a s více než tuctem z nich jsme se setkali osobně. Důležité informace jsme získali také na odborných školeních a od veřejných vysokých škol, které vyučují psychologii a psychiatrii. Naše dosavadní zjištění jsou znepokojivá. Část z nich jsme představili na znalecké konferenci (blíže viz str. [75](#)), kde jsme zároveň diskutovali o možných řešeních.

Prosadili jsme lepší ochranu dlužníků v exekuci vedené úřady. Díky nám si i tito dlužníci mohou zřídit tzv. chráněný účet.

Rovněž jsme napomohli českému občanovi s výmazem záznamu zločinů ve Španělsku, které nikdy nespáchal.

Pomohli jsme desítkám žadatelů o státní občanství s urychlením jejich řízení, kterým ministerstvo vnitra nevydalo rozhodnutí v zákonné lhůtě. Zasadili jsme se, aby ministr vnitra zvýšil počet úředníků a přijal další opatření k zamezení průtahů. Situaci dále sledujeme.

1 293

vyřízených podnětů, z toho

→ **992**

301

v působnosti

mimo působnost

127

ukončených šetření, z toho

110

případů, kdy úřady chybovaly

Ve všech případech úřady pochybení napravily.

POMOHLI JSME NEBO PORADILI*

* počty podnětů **vyřízených** v roce 2025

337

cizincům ke spravedlivému řízení

121

lidem a úřadům s poplatky

274

lidem se stížnostmi na soudy
a Ministerstvo spravedlnosti

113

lidem s řešením problémů s daněmi a cly

NEJČASTĚJI LIDÉ HLEDALI POMOC S*

* počty podnětů **přijatých** v roce 2025

131

daněmi a správou daní

84

nevhodným chováním soudních osob

127

místními poplatky a řízením o nich

70

průtahy v soudním řízení

106

mezinárodní nebo dočasnou ochranou

58

státním občanstvím

6

seminářů o správě místních poplatků

379

proškolených úředníků z obcí a krajů

Měníme pravidla

UNIJNÍ OBČANÉ S BYDLIŠTĚM V ČESKÉ REPUBLICCE SE DÍKY ZMĚNĚ ZÁKONA MOHOU STÁT ČLENY POLITICKÝCH STRAN A HNUTÍ

Od roku 2014 jsme usilovali o to, aby občané jiných členských států Evropské unie s bydlištěm v České republice měli právo sdružovat se v politických stranách a hnutích a mohli za ně kandidovat ve volbách do obecních zastupitelstev i do Evropského parlamentu, stejně jako čeští občané.

V roce 2024 nám dal za pravdu Soudní dvůr Evropské unie. Konstatoval, že Česká republika odepíráním práva sdružovat se v politických stranách a hnutích porušila článek 22 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Ministerstvo vnitra na rozsudek zareagovalo novelou zákona o sdružování v politických stranách a v politických hnutích. Občané Evropské unie se tak dočkali rovnocenného přístupu k volebnímu právu.

[Doporučení ochránce ke změně předpisů sp. zn. 20/2024/SZD](#)

[Tisková zpráva ze 17. 7. 2025](#)

O NEPŘIJATELNÝCH ŽÁDOSTECH O POBYT ZA ÚČELEM STUDIA MUSÍ VELVYSLANECTVÍ ČINIT USNESENÍ

Přesvědčili jsme Ministerstvo zahraničních věcí, aby velvyslanectví České republiky v Moskvě a Minsku činila usnesení do spisu i v případech nepřijatelných žádostí ruských a běloruských občanů o povolení k pobytu za účelem studia.

Dovodili jsme, že při zjišťování nepřijatelnosti žádostí se postupuje obdobně podle zákona o pobytu cizinců, který takový postup stanoví. Navíc z unijního předpisu plyne právo na písemné oznámení rozhodnutí o žádosti o pobyt za účelem studia. Ministerstvo s naším závěrem souhlasilo a postup velvyslanectví metodicky upravilo. Proti usnesení o nepřijatelnosti se neúspěšný žadatel nyní může bránit žalobou.

[Zpráva ochránce sp. zn. 3036/2025/VOP](#)

PROSADILI JSME LEPŠÍ OCHRANU DLUŽNÍKŮ V EXEKUCI VEDENÉ ÚŘADY

Díky nám si dlužníci v exekuci vedené úřady mohou zřídit tzv. chráněný účet. Bez něj byli odštěpeni od bankovních služeb a neměli přístup k penězům, na něž exekuce nemá dopadat. Oproti dlužníkům soukromých věřitelů byli lidé, kteří dlužili státu (například na daních, pokutách, pojistném na sociálním či zdravotním pojištění, místních poplatcích), nespravedlivě znevýhodněni. Nerovné postavení dlužníků se podařilo narovnat v polovině loňského roku. Pravidla chráněného účtu jsou nyní pro všechny dlužníky stejná.

Banka na tzv. chráněný účet převádí chráněné příjmy, pokud úřad či exekutor dlužníkovi bankovní účet zablokuje. Chráněnými příjmy jsou příjmy, které v exekuci nelze postihnout buď vůbec, nebo jen částečně. Exekuci nepodléhají například dávky pro osoby se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči, porodné, pohřebné, příspěvek na bydlení, výživné na dítě nebo daňový bonus. Částečně exekuci podléhá například mzda či důchod. Peníze na chráněném účtu může dlužník běžně používat.

 [Tisková zpráva z 1. 8. 2025](#)

PRARODIČE A DALŠÍ PŘÍBUZNÍ PEČUJÍCÍ O DĚTI Z UKRAJINY DOSÁHNOU NA DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ

Stěžovatel společně se svou manželkou pečuje o tři děti, které uprchly před válkou z Ukrajiny. Manželka stěžovatele je babičkou dětí. Jejich matka zemřela a otec zůstal na Ukrajině. Stěžovatel uplatnil v daňovém přiznání tzv. daňové zvýhodnění na děti. Finanční úřad mu však odmítl toto zvýhodnění přiznat, protože nedoložil rozhodnutí soudu o svěření dětí do péče tak, jak to vyžaduje u dětí české národnosti.

Přesvědčili jsme finanční úřad, že vztahy mezi prarodiči a vnoučaty se v těchto případech řídí ukrajinskými právními předpisy. Podle nich jsou rodiče oprávněni svěřit dítě do péče příbuzných a není k tomu potřeba rozhodnutí soudu. Finanční úřad následně přiznal stěžovateli daňové zvýhodnění a změnil svoji správní praxi. O daňové zvýhodnění na děti ukrajinské národnosti tak mohou žádat i další příbuzní, kteří pečují o děti v situacích, kdy jejich rodiče nemohou.

 [Zpráva ochránce sp. zn. 4454/2024/VOP](#)

ÚŘADY BY MĚLY VYŽADOVAT PŘEKLADY CIZOJAZYČNÝCH DOKUMENTŮ JEN V PŘÍPADECH, KDY JE TO OPRAVDU NEZBYTNÉ

Pokud úřední osoby dostatečně ovládají cizí jazyky, neměl by úřad požadovat doložení překladu cizojazyčné listiny do češtiny. Úřady by měly v rozumné míře používat ke zjištění obsahu cizojazyčných listin také dostupné technické prostředky (překladače).

Muž s trvalým pobytem v Brně žije dlouhodobě v zahraničí. Proto každoročně žádal magistrát o prominutí poplatku za komunální odpad. K žádostem dokládal i anglicky psaná potvrzení, že podobnou platbu za odpad hradí v zahraničí. Magistrát chtěl, aby potvrzení dodal přeložená. V jednom roce dokonce trval na úředně ověřeném překladu.

Takový postup úředníků jsme vyhodnotili jako nepřiměřený a nevstřícný. V současnosti magistrát nevyžaduje překlad velmi krátkých písemností z angličtiny a němčiny. V případě delších listin se pak zpravidla spokojí s prostým překladem. K tématu také viz str. [44](#), [52](#) a [72](#).

[Zpráva ochránce sp. zn. 3248/2024/VOP](#)

KDYŽ SDĚLENÍ NAHRAZUJE ROZHODNUTÍ

Prověřovali jsme, jak Ministerstvo vnitra postupuje při posouzení žádosti o dočasnou ochranu. Ta poskytuje ochranu lidem z Ukrajiny, kteří byli nuceni opustit svou zemi kvůli ruské invazi. Zjistili jsme, že ministerstvo žádost nejprve přijalo a podrobně ji zkoumalo, nakonec ji však vyhodnotilo jako nepřijatelnou, aniž by vydalo rozhodnutí. Proti takovému postupu se člověk nemůže bránit. Vydat

sdělení lze pouze v nejjednodušších případech, kdy je na první pohled jasné, že žadatel nesplňuje stanovené podmínky.

Ministerstvo jsme přiměli ke změně praxe s lepší ochranou práv žadatelů. Pokud bude příště ministerstvo provádět dokazování, vydá následně rozhodnutí a žadatel bude mít možnost uplatnit opravné prostředky.

[Zpráva ochránce sp. zn. 5687/2024/VOP](#)

OPRÁVNĚNÍ K POBYTU V JINÉM STÁTĚ NESMÍ STÁT V CESTĚ K DOČASNÉ OCHRANĚ

Někteří lidé prchající z Ukrajiny měli oprávnění k pobytu v jiném státě (například dlouhodobé vízum). Ministerstvo vnitra to vyhodnotilo jako důvod dočasnou ochranu neudělit, neprodloužit nebo zrušit.

Podle našeho názoru postup ministerstva neodpovídal unijním pravidlům. To, že žadatel o dočasnou ochranu měl zároveň oprávnění k pobytu v jiném státě, automaticky neznamená, že před začátkem války nežil na Ukrajině. I soudy potvrdily, že pokud měl žadatel před válkou dlouhodobý a stabilní pobyt na Ukrajině, náleží mu nárok na dočasnou ochranu.

Ministerstvo na základě našeho stanoviska praxi změnilo a oprávnění k pobytu v jiném státě již není překážkou pro podání žádosti o dočasnou ochranu ani důvodem pro její neudělení.

[Zpráva ochránce sp. zn. 4927/2024/VOP](#)

[Stanovisko ochránce sp. zn. 4927/2024/VOP](#)

Pomáháme

POMOHLI JSME OBĚTI TRESTNÉHO ČINU ZÍSKAT PENĚŽITOU POMOC

Stěžovatelka (oběť pohlavního zneužití) požádala Ministerstvo spravedlnosti o peněžitou pomoc. Té se nedočkala, protože podle ministerstva trestný čin „spoluzavinila“. Ministerstvo takový závěr dovodilo z trestního rozsudku.

Podle našeho posouzení ale trestní rozsudek nic takového neuváděl. Pojem „spoluzavinění“ je nutné vykládat úzce a uplatnit jej pouze tam, kde to z trestního řízení jednoznačně vyplývá. Ministerstvo naše argumenty přijalo. Vydalo nové rozhodnutí a stěžovatelce vyplatilo částku, o kterou žádala. Příklad ukázal, jak důležitý je citlivý a spravedlivý postup vůči obětem trestných činů. Bez něj nebude pomoc obětem v náročných situacích, v nichž se ocitají, plnit svůj účel a může pro ně znamenat další nespravedlnost.

[Zpráva ochránce sp. zn. 1438/2025/VOP](#)

[Tisková zpráva z 21. 7. 2025](#)

I DÍKY NÁM SE PODAŘIL VÝMAZ ZLOČINŮ Z REJSTŘÍKU TRESTŮ NEVINNÉHO MUŽE

Když si český občan požádal o výpis z rejstříku trestů, čekal běžnou formalitu. Místo toho zjistil, že je ve Španělsku veden jako pachatel loupeží a krádeží. V zemi ovšem v době, kdy měl zločiny spáchat, vůbec nepobýval.

Ministerstvo spravedlnosti se mu snažilo pomoci. Z rozsudků španělských soudů zjistilo, že český občan nebyl žádným z nich odsouzen. Bylo tedy zřejmé, že záznamy jsou ve španělských rejstřících uvedeny chybně. Do českého rejstříku se tyto chybné údaje propsaly přes systém

ECRIS (Evropský informační systém rejstříku trestů). České ministerstvo opakovaně urgovalo španělskou stranu, aby nesprávné záznamy odstranila, avšak marně. Podařilo se to až spojeným úsilím všech. Propojili jsme klíčové odbory ministerstva, zkoordinovali další postup a společně vysvětlili okolnosti případu na jednání expertní skupiny ECRIS. Hned po něm španělská strana záznamy vymazala a český občan získal po téměř dvou letech opět čistý trestní rejstřík.

V navazujícím šetření usilujeme o to, aby v rámci ECRIS existoval účinný nástroj, jehož prostřednictvím by bylo možné zajistit rychlou opravu chybných údajů.

[Zpráva ochránce sp. zn. 3064/2024/VOP](#)

[Tisková zpráva z 14. 1. 2025](#)

PLATIT DAŇ ZA POZEMKY, KTERÉ NEVLASTNÍTE? DÍKY NÁM FINANČNÍ ÚŘAD STĚŽOVATELCE VRÁTIL PENÍZE ZPĚT

Vlastníci nemovitých věcí musí finančnímu úřadu platit každoročně daň z nemovitých věcí. Rozhodný je stav k 1. lednu. Pokud vlastník v průběhu roku některou z nemovitých věcí pozbyde, musí podat daňové přiznání, ve kterém změnu zohlední. V opačném případě riskuje, že mu finanční úřad vyměří daň i za nemovité věci, které již nevlastní. Napravit situaci lze tak, že poplatník podá dodatečné daňové přiznání na nižší daň a požádá o vrácení přeplatku.

Stěžovatelka zdělila po babičce několik pozemků. Spolu s nimi na ni přešly i dluhy na dani z nemovitých věcí. Ty po stěžovatelce vymáhal finanční úřad v exekuci. Sama jej však nedokázala přimět k nápravě.

V šetření jsme zjistili, že finanční úřad požadoval daň také za pozemky, které babička ještě před smrtí prodala. Po jednání s finančním úřadem jsme stěžovatelce poradili, aby podala dodatečné daňové přiznání na nižší daň, finanční úřad jí pak peníze vrátil.

[Zpráva ochránce sp. zn. 3003/2025/VOP](#)

[Tisková zpráva z 29. 12.2025](#)

SENIORI UŽ NEMUSÍ OHLAŠOVAT ÚŘADU SVŮJ VĚK

Obce se mohou rozhodnout, že některé poplatníky osvobodí od úhrady poplatku ze psů. Může jít například o seniory, invalidní důchodce či osoby, které se ujaly opuštěného psa z útulku. Poplatníci ale musí svůj nárok včas ohlásit, jinak o možnost osvobození přijdou. Úřad by však neměl nutit poplatníky k oznamování údajů, které už sám má automatizovaně k dispozici ve svých evidencích.

Setkali jsme se s případem města, které zavedlo osvobození pro osoby starší 70 let. Úřad však stěžovatelce odmítl osvobození přiznat, protože mu včas neohlásila svůj věk. Stejný postup úřad uplatnil i u všech ostatních osob nad 70 let, které svůj věk neohlásily.

Během šetření jsme upozornili, že tento postup nedává smysl. Úřad musí znát věk poplatníků, pokud poplatek spravuje, a neměl by po lidech žádat informace, které už má. Takový požadavek zbytečně narušuje důvěru v rozumný a ohleduplný výkon veřejné správy. Po našem opakovaném upozornění úřad ustoupil a přiznal osvobození všem poplatníkům, kteří dovršili 70 let.

[Zpráva a stanovisko ochránce sp. zn. 2397/2024/VOP](#)

MAMINKA Z UKRAJINY MŮŽE DÍKY NÁM UPLATIT DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ NA SVOJI NEZLETILOU DCERU

Stěžovatelka s nezletilou dcerou uprchla do České republiky před válkou na Ukrajině. V České republice pracuje, platí daně a zákonné odvody. Její dcera zde navštěvuje základní školu. Když stěžovatelka žádala o přiznání daňového zvýhodnění na dceru, finanční úřad její žádost odmítl. Podle finančního úřadu totiž není tzv. českou daňovou rezidentkou, když uvedla, že má v úmyslu se jednou vrátit zpět na Ukrajinu.

Finanční úřad díky nám svůj postoj nakonec přehodnotil a stěžovatelce daňové zvýhodnění přiznal. Znovu prověřil, že stěžovatelka je českou daňovou rezidentkou, neboť se v České republice zdržovala více než 183 dní v kalendářním roce, měla na jejím území stálý byt, zaměstnání a žila zde s dcerou.

[Zpráva ochránce sp. zn. 1821/2024/VOP](#)

STARÁME SE, ABY VYŘIZOVÁNÍ ŽÁDOSTÍ O STÁTNÍ OBČANSTVÍ BYLO BEZ PRŮTAHŮ

Muž ukrajinské národnosti žije v Česku už přes 30 let. V březnu 2024 podal na Ministerstvo vnitra žádost o udělení občanství. Přestože o ní ministerstvo musí rozhodnout ve lhůtě 180 dní, ani po roce muž stále nevěděl, na čem je. Požádal tedy o urychlení řízení. Opět bezvýsledně.

V květnu 2025 jsme jednali s ministerstvem. Již v červnu muž složil slavnostní slib a stal se občanem České republiky. Podmínky pro udělení státního občanství totiž splňoval.

Podobně jsme pomohli během roku desítkám dalších cizinců. Ministerstvo vnitra nestíhá vyřizovat žádosti o občanství v zákonných lhůtách. Po dvou letech jsme se tedy opět obrátili na ministra vnitra. Ten přijal několik opatření, včetně personálního posílení příslušného oddělení. Budeme dál sledovat, jestli se situacelepší.

[Zpráva ochránce sp. zn. 3458/2025/VOP](#)

[Zpráva ochránce sp. zn. 1873/2025/VOP](#)

BEZ CESTOVNÍHO DOKLADU LZE ŽÁDAT O STÁTNÍ OBČANSTVÍ

Ukrajinská studentka se narodila v České republice a celý život zde žije. Rodiče jí ale nevyřídili potřebné ukrajinské doklady. V momentě, kdy chtěla požádat o české občanství, na krajském úřadě odmítli její žádost přijmout, protože neměla cestovní doklad. Opatřit si cestovní doklad pro ni ale bylo takřka nemožné. Musela by na dlouhou dobu vycestovat na Ukrajinu a snažit se zde získat osobní doklady. Přitom ani nehovoří ukrajinsky.

Ministerstvo vnitra nám dalo za pravdu, že cestovní doklad není k žádosti o státní občanství nutný. Stačí jakýkoliv jiný doklad totožnosti, například průkaz o povolení k trvalému pobytu. Studentka tak mohla požádat o české státní občanství.

Mluvíme spolu

AKTUÁLNÍ OTÁZKY CIZINECKÉHO A UPRCHLICKÉHO PRÁVA

Tradiční listopadový vědecký seminář přitahuje stále větší pozornost. Letoš jsme přivítali více než 190 zástupců úřadů, soudů, nevládních organizací, akademiků i advokátů. S příspěvkem vystoupili také hosté z Rakouska či Itálie. V rámci dvoudenního semináře jsme diskutovali témata pracovní migrace, dočasné ochrany, praktických dopadů migračního a azylového paktu, právní pomoci cizincům a také judikatury v řadě oblastí azylového i cizineckého práva. Pozitivní ohlas měla novinka v podobě panelové diskuze soudců, věnovaná tématu nového soudního přezkumu v azylových věcech.

Příspěvky z minulého semináře najdete v [Ročence](#) uprchlického a cizineckého práva 2024.

KAM SMĚŘUJE ZNALECKÁ AGENDA?

Náš příspěvek na znaleckou konferenci jsme záměrně nazvali „Hoří, má panenko aneb kritická reflexe současné znalecké agendy“, protože trefně vystihuje aktuální stav této oblasti. Vystoupení otevřelo debatu o tom, co je třeba změnit, aby se zlepšilo fungování znalecké agendy a posílila se důvěra veřejnosti.

Na konferenci vystoupili odborníci z různých profesí – znalci, soudci, státní zástupci, advokáti, psychologové a akademici. Společně diskutovali, co je nezbytné udělat pro lepší metodické vedení znalců a vyšší kvalitu znaleckých posudků, jak správně zadávat posudky, proč soudce nemůže znalci položit otázku „Kdo je lepší rodič?“, v jakých typech soudního řízení se posudky nadužívají nebo co brání vysokým školám v tom, aby zpracovávaly znalecké posudky.

[Tisková zpráva z 8. 12. 2025](#)

MINISTERSTVO VNITRA DÁL IGNORUJE ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO SOUDU

Nejvyšší správní soud jasně rozhodl, že lidé z Ukrajiny mohou požádat o dočasnou ochranu v České republice, i když ji získali v jiném členském státě. Ministerstvo vnitra na tuto judikaturu nijak nezareagovalo, neupravilo správní praxi ani metodiky. Proto jsme iniciovali schůzku s ministrem vnitra a v červnu s ním situaci probrali.

Ministr přiznal, že o rozhodnutích Nejvyššího správního soudu ví, ale obává se kapacitního zatížení odboru azylové a migrační politiky. My jsme zdůraznili, že právní stát vyžaduje, aby ministerstvo respektovalo pravomocná soudní rozhodnutí. Neuspěli jsme. Zkusíme se obrátit na nového ministra.

[Tisková zpráva z 28. 4. 2025](#)

POMÁHÁME OBECNÍM ÚŘEDNÍKŮM LÉPE SE ZORIENTOVAT V PRAVIDLECH PRO SPRÁVU MÍSTNÍCH POPLATKŮ

Každoročně pořádáme pro obecní úřady semináře zaměřené na oblast místních poplatků. Upozorňujeme nejen na to, jakým chybám se v praxi vyvarovat, ale pomáháme také lépe se zorientovat ve změnách zákonů. V letošním roce jsme se zaměřili na nová pravidla vedení daňové exekuce. Na vyžádání úřadů jsme připravili i praktický seminář k počítání lhůty pro stanovení poplatku a pro placení poplatku. Pravidla počítání si účastníci procvičili na modelových příkladech.

Dohled nad omezováním osobní svobody

Od roku 2006 jsme národním preventivním mechanismem (NPM) podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Proto navštěvujeme zařízení, v nichž jsou lidé omezováni na svobodě nebo závislí na poskytované péči. Svá zjištění a doporučení předkládáme samotným zařízením a jejich zřizovatelům, systémová doporučení pak ústředním orgánům státní správy. Od roku 2011 rovněž sledujeme vyhoštění, předání zajištěných cizinců nebo jejich průvozu přes Českou republiku.

Současně se připravujeme na nový mandát. Od poloviny roku 2026 začneme sledovat proces prověřování cizinců po jejich vstupu na území České republiky. Společně s cizineckou policií a ostatními aktéry jsme jednali o nastavení spolupráce a výměně informací nutných pro zvládnutí nového úkolu.

544

vyřízených podnětů, z toho

345 podnětů na podmínky ve věznicích

99 podnětů na podmínky v psychiatrických nemocnicích

92 podnětů z oblasti sociálních služeb

8 podnětů na podmínky v cizineckých zařízeních

36

navštívených zařízení, z toho

6 zařízení poskytujících lůžkovou psychiatrickou péči

6 zařízení sociálních služeb

14 zařízení pro děti

7 policejních cel

3 věznice

4 případy, kdy jsme dohlíželi nad vyhoštěním cizinců.

Kapitola Dohled nad omezováním osobní svobody je úzce provázána s kapitolou Ochrana práv dětí. Když v polovině roku 2025 vznikl dětský ombudsman, zaměřili jsme se na systematické posilování ochrany práv dětí umístěných v zařízeních. Klíčovým nástrojem se staly společné monitorovací návštěvy dětských zařízení, které realizoval tým NPM ve spolupráci s týmem dětského ombudsmana. Pozornost jsme věnovali nejen prevenci špatného zacházení, ale také naplňování práv dětí v ústavní péči

jako celku. Sledovali jsme například důvody umístění dětí do zařízení a jeho vhodnost, podporu kontaktů s rodinou nebo vzdělávání dětí. Získané poznatky umožňují nejen zhodnotit podmínky pobytu dětí v konkrétních zařízeních, ale rovněž identifikovat systémové nedostatky, a tím posílit ochranu této zvláště zranitelné skupiny. V řadě ohledů se překrývají se zjištěními uvedenými v kapitole Ochrana práv dětí, která se problematice věnuje samostatně a v širších souvislostech.

Měníme pravidla

ZASADILI JSME SE O PŘIJETÍ NOVÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY V OBLASTI PSYCHIATRICKÉ PÉČE

Od začátku roku 2026 nastanou změny ve třech oblastech poskytování psychiatrické péče, na jejichž nedostatky dlouhodobě upozorňujeme. První oblastí je dozor státního zastupitelství nad výkonem ústavního ochranného léčení na lůžkových odděleních. Ten budou nyní provádět okresní státní zastupitelství, čímž dojde k posílení ochrany práv pacientů. Dalším problémem bylo hrazení pohledávek za ochranné léčení u cizinců bez veřejného zdravotního pojištění. Proces vymáhání těchto pohledávek se nově zjednoduší a přispěje tak k tomu, aby propuštění cizinci nezůstali zadluženi na několik let. Poslední oblastí, ve které došlo ke změně, je způsob evidence omezovacích prostředků použitých vůči pacientům. Nemocnice by nově měla mít přehled o počtu omezovaných pacientů, počtu použitých omezovacích prostředků a čase, který pacienti v omezení stráví.

 [Tisková zpráva z 11. 7. 2025](#)

DÍKY PROJEKTU „INTERNET PRO VĚZNĚNÉ OSOBY“ BUDOU MÍT VĚZNI PŘÍSTUP KE STANOVISKŮM OCHRÁNCE

Stanoviska ochránce jsou veřejně přístupná v [databázi ESO](#) (Evidence stanovisek ombudsmana). Nově se k nim dostanou i věznění osoby. Projekt se zaměřuje především na osoby ve výkonu trestu, které se připravují na návrat do společnosti. Díky stanoviskům ochránce se mohou dozvědět, jak postupovat při řešení problémů v řadě situací.

PROSADILI JSME ZMĚNY V ZÁKONĚ O SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Dlouhodobá snaha o posílení ochrany klientů v sociálních službách se promítla v zákoně. Nově může stížnosti související s poskytováním péče přezkoumat Ministerstvo práce a sociálních věcí. Pokud stížnost bude shledána oprávněnou, bude uloženo poskytovateli služeb, aby problematický stav odstranil. Pokud by k nápravě nedošlo, zařízení může být uložena pokuta až 500 000 Kč. Další novinkou od 1. 1. 2026 je zakotvení přestupku, o který Ochránce usiluje už od roku 2016. Pokud se poskytovatel služeb dopustí přestupku „špatného zacházení“, může mu být uložena pokuta až 300 000 Kč.

ZPŮSOB NAKLÁDÁNÍ S PENĚZI VĚZŇŮ SE DOČKAL ZMĚNY

Ochránce požadoval změnu zákona, která by umožnila vězňům s dluhy zachovat si určitou částku z příjmu na nákup osobních potřeb. K této změně došlo a věznic tak mají k dispozici 17% ze svých příjmů jako kapesné. Zbytek slouží k úhradě dluhů. Aby bylo toto nové rozdělování prostředků vězněným osobám více srozumitelné, vytvořil ochránce společně s Vězeňskou službou novou verzi poučení pro vězně.

 [Tisková zpráva z 20. 6. 2025](#)

Pomáháme

POMOHLI JSME ZAJISTIT ODBORNOU PÉČI VE VÝCHOVNÉM ÚSTAVU

Při návštěvě výchovného ústavu, který se mj. specializuje na péči o chlapce experimentující s návykovými látkami nebo drogově závislé, jsme zjistili nedostatek v podobě chybějícího odborného personálu. Komunikovali jsme s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, aby zařízení v hledání personálu podpořilo. To skutečně vedlo k pozitivní změně. V zařízení nyní působí psycholog, s nímž spolupracuje i adiktolog. Poskytovaná péče by se tak měla zkvalitnit.

[Zpráva z návštěvy výchovného ústavu sp. zn. 16/2024/NZ](#)

UPOZORNILI JSME NA NEDOSTATKY V ZAŘÍZENÍ POSKYTUJÍCÍ DOMÁCÍ PÉČI

Prověřili jsme podmínky v domově poskytujícím domácí péči. Ten dle veřejných informací zajišťuje domácí péči již nesoběstačným a nemohoucím lidem. Zjistili jsme vážná pochybení. Seniori tam pobývajícím jsou ohroženi špatným zacházením. Zaměstnanci, kteří působí v domově, totiž podávají léky bez potřebné kvalifikace. Klienti zároveň nemají dostatečně zajištěný pobyt venku na čerstvém vzduchu a nedostává se jim ani odpovídající nutriční péče. Vyzvali jsme proto domov k vyjádření. Situaci rovněž komplikuje fakt, že domov není registrován, ačkoliv nabízí služby, ke kterým potřebuje oprávnění. Stát tak nad tímto zařízením nemá kontrolu. Podmínkami v neregistrovaných zařízeních se zabýváme dlouhodobě s cílem zajistit bezpečné poskytování sociálních služeb.

[Tisková zpráva z 16. 5. 2025](#)

[Zpráva z návštěvy zařízení sp. zn. 25/2024/NZ](#)

ZLEPŠENÍ PODMÍNEK V DĚTSKÉ PSYCHIATRICKÉ NEMOCNICI

Dětská psychiatrická nemocnice v Lounech sídlí v pronajatých prostorách. To komplikuje možnost její rekonstrukce a tím i celkové zlepšení materiálních podmínek, na jejichž nedostatky jsme upozornili při naší poslední návštěvě. Obrátili jsme se proto na ministra zdravotnictví s žádostí, aby podpořil snahu zlepšit zázemí pro dětské pacienty. Jednali jsme také s ředitelkou nemocnice i s Ministerstvem zdravotnictví. Naše aktivity vedly k poskytnutí financí na provozní rekonstrukci. Nepovažujeme to však za konečné řešení, protože provozní rekonstrukce může být jen omezeného dosahu.

ŘEŠILI JSME NEVHODNÉ PROSTŘEDÍ V DĚTSKÉM DOMOVĚ A FYZICKÉ TRESTY

Navštívený dětský domov neposkytuje dostatečné zázemí. Vnitřní členění budovy neumožňuje vybudovat samostatné prostory pro jednotlivé rodinné skupiny. Děti i vychovatelé tak musí fungovat neustále v jedné velké skupině. Prostředí dětského domova by však mělo co nejvíce připomínat běžnou rodinnou domácnost, aby děti co nejlépe připravilo na samostatný život, případně usnadnilo jejich návrat do původního prostředí. Nevhodně uspořádané prostory přispívají k častějším konfliktům (pohyb dětí ve větší skupině). Proto jsme se obrátili na Středočeský kraj, který je zřizovatelem zařízení. Kraj odpověděl, že o zlepšení podmínek dlouhodobě usiluje, ke změnám ale podle koncepce dojde až v letech 2028–2030. Požádali jsme kraj o uspořádání transformace zařízení. Kromě nevyhovujících prostor jsme zaznamenali i stížnost na fyzické tresty, včetně například facek. Obrátili jsme se proto také na orgány činné v trestním řízení a vyzvali zařízení k tomu, aby přijalo opatření proti tomuto zacházení.

[Zpráva z návštěvy zařízení sp. zn. 2/2025/NZ](#)

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE V DĚTSKÉM DOMOVĚ

Dětský domov Moravská Třebová se snaží vylepšit své prostory tak, aby co nejvíce připomínaly domácí prostředí. K dispozici má tři cvičné garsonky a samostatný byt pro děti a mladé dospělé, v nichž se mohou připravovat na budoucí život. Kromě vhodného zázemí disponuje domov také personálem, který děti podporuje v seberealizaci a pomáhá rozvíjet jejich talent. Zjištěná dobrá praxe ukazuje, že transformace dětského domova je krok dobrým směrem.

[Zpráva z návštěvy dětského domova sp. zn. 34/2024/NZ](#)

POLICIE NEDODRŽELA INFORMAČNÍ POVINNOST PŘED REALIZACÍ VYHOŠTĚNÍ

V rámci monitorovací činnosti jsme se zúčastnili návratové operace organizované Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), při níž byli na konci dubna 2025 z České republiky navraceni tři státní příslušníci Nigérie. Naše přítomnost u těchto, často náročných, situací je pojistkou, že bude s lidmi zacházeno důstojně a v souladu s lidskoprávními standardy. Z dokumentace a šetření vyplynulo, že policie vyhošťované cizince dostatečně a včas nepoučila o návratu. To vedlo ke konfliktu v průběhu vyhošťování. Ředitelství služby cizinecké policie slíbilo, že zlepší způsob, jakým bude cizince informovat o vyhoštění.

[Zpráva ze sledování vyhoštění sp. zn. 15/2025/NZ](#)

PŘISPĚLI JSME KE ZLEPŠENÍ PODMÍNEK PRO KOMUNIKACI S RODINOU NESLYŠÍCÍMU ODSOUZENÉMU

Odsouzený ve výkonu trestu mohl kvůli svému hendikepu komunikovat s rodinou jen prostřednictvím jiného odsouzeného. To ale způsobovalo řadu problémů, například zásah do soukromí. Proto odsouzený požádal věznic o poskytnutí tabletu, aby pomocí videohovoru mohl rodinným příslušníkům odezírat ze rtů. Věznice toto ale neřešila. Až po přemístění odsouzeného do jiné věznice a díky činnosti Ochránce se odsouzený dočkal vstřícnějšího přístupu. Původní věznice poté uvedla, že mohla nabídnout komunikaci přes Skype.

[Zpráva o šetření sp. zn. 6180/2024/VOP](#)

Mluvíme spolu

ŠKOLSKÁ ÚSTAVNÍ ZAŘÍZENÍ A SYSTÉM NÁHRADNÍ PÉČE MAJÍ STÁLE NEDOSTATKY

Koncem března 2025 jsme se setkali s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Zabývali jsme se tématy, která již dlouhodobě mapujeme a která jsou předmětem zveřejněných souhrnných zpráv. Jde o nedostatečnou legislativu, která téměř nerozlišuje mezi pravidly pro ústavní výchovu a ochrannou výchovu. Souvisejícím problémem je také nedostatek personálu v těchto zařízeních a s tím spojená nedostatečná individuální péče.

 [Tisková zpráva z 31. 3. 2025](#)

TĚLESNÉ A PSYCHICKÉ TRESTÁNÍ DĚTÍ V ÚSTAVNÍ PÉČI JE NEPŘIJATELNÉ

Ponižující zacházení s dětmi, jejich fyzické a psychické trestání – to vše by již dávno mělo být minulostí. Během nedávných návštěv několika dětských domovů a výchovných ústavů jsme se ale přesvědčili o opaku. S nepřijatelným přístupem pečujících zaměstnanců k dětem se v různých koutech České republiky setkáváme stále častěji.

Děti umístované do ústavní péče mají za sebou často těžké a traumatizující životní zkušenosti, které se mnohdy odrážejí v jejich chování. Péče o tyto děti tak může být velmi náročná. Právě proto však potřebují bezpečné prostředí. Nesmí být vystaveny dalšímu zraňujícímu jednání, zvláště ze strany těch, kteří jim mají poskytovat pomoc a podporu. Nevhodná péče může vést k důsledkům, které si ponесou až do konce života – k úzkosti, depresím, agresivitě nebo třeba sociální izolaci.

Některé ústavy incidenty zaměstnanců samy aktivně řeší. Není to však pravidlo. Stále existují místa, pro která jsou fyzické tresty poměrně běžný výchovný prostředek. V několika případech jsme proto informovali Orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a zřizovatele daného zařízení. V závažnějších situacích jsme podali trestní oznámení. K tématu také viz str. [32-33](#).

 [Tisková zpráva z 21. 10. 2025](#)

NOVĚ BUDEME SLEDOVAT PROCES PROVĚŘOVÁNÍ CIZINCŮ PO JEJICH VSTUPU NA ÚZEMÍ ČR

Nová evropská pravidla rozšířila náš monitorovací mandát. Od poloviny roku 2026 začneme sledovat proces prověřování cizinců po jejich vstupu na území České republiky. Společně s cizineckou policií a ostatními aktéry jsme jednali o nastavení spolupráce a výměně informací nutných pro zvládnutí nového úkolu.

Tento proces se nebude týkat všech příchozích – prověřování podstoupí pouze osoby, které vstoupily bez platného povolení či dokladu a jsou zadrženy na letišti nebo jinde na našem území. Prověřování zahrnuje identifikaci, zdravotní a bezpečnostní kontroly a také základní posouzení případných zvláštních potřeb daného člověka. Tyto kroky bude koordinovat cizinecká policie, a to v poměrně krátkých lhůtách – do 7, případně 3 dnů. Cílem je určit další postup vůči cizinci.

Naším úkolem bude dohlížet na to, aby všechny kroky prověřování probíhaly v souladu se stanovenými standardy a aby byly řádně zohledněny okolnosti příjezdu i osobní situace jednotlivých cizinců. Zároveň budeme přijímat podněty související s průběhem či výsledky tohoto procesu. Již nyní proto jednáme s dotčenými institucemi a připravujeme pravidla, která nám umožní novou monitorovací činnost vykonávat efektivně a přínosně – jak pro cizince, tak pro všechny zapojené orgány.

PODPOŘILI JSME ZMĚNY TRESTNÍHO ZÁKONA

Česká republika patří mezi evropské státy, které dlouhodobě zauímají přední příčky v poměru počtu vězňů k počtu obyvatel. Přeplněné věznice představují vysoký

náklad pro státní rozpočet a jsou neefektivní v nápravě pachatelů. Podpořili jsme proto přehodnocení některých trestných činů a snížení ukládaných trestů, které bývají někdy v naprostém nepoměru k závažnosti postihované kriminality.

 [Tisková zpráva z 26. 3. 2025](#)

Rovné zacházení, diskriminace a volný pohyb občanů EU

V roce 2025 jsme se blíže zabývali tématem věkové diskriminace. Uspořádali jsme:

- › Kulatý stůl [Jak chránit starší lidi před diskriminací](#) s organizacemi zaměřenými na práva starších lidí.
- › Hostili jsme konferenci Ministerstva práce a sociálních věcí [Fórum aktivního stárnutí](#).
- › Natočili jsme podcast [Věk nesmí být strašákem ani důvodem k diskriminaci](#) o předsudcích, se kterými se potýkají lidé starší 50 let při hledání práce.
- › Zapojili jsme se do národních konzultací k nové podobě politiky stárnutí a společnosti pro každý věk.
- › Celoroční práci jsme završili shrnujícím facebookovým [Seriálem o věkové diskriminaci](#).

Věnovali jsme se rovněž přípravě na posílení pravomocí ochránce, aby byla pomoc obětem diskriminace efektivnější. Potřeba posílit jeho pravomoci souvisí se zaváděním minimálních standardů pro činnost orgánů pro rovné zacházení (blíže viz str. [11](#)).

 511 —————→
vyřízených podnětů, z toho

120 se netýkalo některého ze zákonných diskriminačních důvodů, proto jsme je nemohli z pohledu diskriminace posuzovat. Stěžovatelům jsme situaci vysvětlili

-
- 391** podnětů se týkalo zákonného diskriminačního důvodu, z toho
 - v 271** případech jsme stěžovatelům poradili, jak mohou dál postupovat
 - v 15** případech jsme posuzovali, zda k diskriminaci mohlo dojít, z toho
 - v 5** případech došlo k diskriminaci
 - ve 3** případech k diskriminaci nedošlo
 - v 7** případech diskriminaci nebylo možné prokázat

69 odpovědí na dotazy mezinárodních i vnitrostátních organizací nebo veřejnosti týkající se rovného zacházení a diskriminace

508 PŘIJATÝCH PODNĚTŮ V ROCE 2025

OBLASTI, VE KTERÝCH SE LIDÉ CÍTILI DISKRIMINOVÁNI

148 zboží a služby	9 sociální oblast
145 práce a zaměstnání	0 členství v komorách a odborech
62 bydlení	49 další veřejná správa
60 vzdělávání	27 jiné
31 zdravotní péče	

PROČ SE LIDÉ CÍTILI DISKRIMINOVÁNI

143 zdravotní postižení	51 pohlaví
86 národnost	13 náboženství, víra, světonázor
59 státní příslušnost	13 sexuální orientace
55 věk	1 pohlavní identifikace
50 rasa, etnický původ	103 jiný důvod

Někteří lidé si stěžují na diskriminaci ve více oblastech nebo z vícero důvodů.

Měníme pravidla

AGENTURA PRÁCE MUSÍ LÉPE POSUZOVAT FYZICKOU KONDICI UCHAZEČŮ O PRÁCI

Šedesátiletý zájemce se ucházel o fyzicky náročnou práci v automobilovém průmyslu. Práci nedostal a měl za to, že kvůli svému vyššímu věku. Tvrdil přitom, že je stále fyzicky zdatný. Byl přesvědčený, že ho agentura kvůli jeho věku diskriminovala. Jelikož i lidé vyššího věku mohou zvládnout namáhavou práci, obrátili jsme se na ředitele agentury, která prováděla nábor zaměstnanců. Doporučili jsme mu proškolení zaměstnance o povinnosti dodržovat zákon. Z něj plyne, že dovozovat nízkou fyzickou kondici uchazeče pouze z jeho vyššího věku je stejně nepřijatelné jako komentáře na věk uchazečů. Nevhodná vyjádření týkající se věku totiž mohou představovat diskriminaci. Ředitel agentury souhlasil a přislíbil poskytnout zaměstnancům proškolení.

 [Posouzení námítky diskriminace sp. zn. 4349/2023/VOP](#)

PŘI PŘIJÍMÁNÍ DO ZAMĚSTNÁNÍ NENÍ MOŽNÉ PREFEROVAT JUNIORNÍ KANDIDÁTY

Šestapadesátiletá žena s pětadvacetiletou praxí se zúčastnila výběrového řízení. Posléze dostala e-mailem reakci, že byla kvalitní kandidátkou. Řízení však bylo zrušeno a společnost nyní hledá spíše juniorního kolegu. Požádali jsme zaměstnavatele o vysvětlení. Věk zájemkyně prý nehrál roli, protože nepodala přesvědčivý výkon. Vzhledem k tomu, že nikoho vhodného nenašel, vypsal tedy zaměstnavatel nový inzerát. Takové informace však odporují e-mailu zaslánému uchazečce.

Na základě shromážděných informací jsme nemohli s jistotou říct, zda se zaměstnavatel dopustil diskriminace. Pokud by se však uchazečka o práci obrátila s žalobou na soud, byl by to zaměstnavatel, kdo by musel dokázat, že důvody jeho postupu byly jiné a nesouvisely s věkem uchazečky.

 [Posouzení námítky diskriminace sp. zn. 4983/2024/VOP](#)

PŘESVĚDČILI JSME INSPEKTORÁT PRÁCE, ABY DOŠETŘIL PODEZŘENÍ NA ŠIKANU ZE STRANY ZAMĚSTNAVATELE

Žena měla za to, že je obětí šikany (bossingu) ze strany zaměstnavatele. V důsledku toho údajně jako jediná nedostala mimořádné odměny ve výši několik desítek tisíc korun, a později dokonce dostala výpověď. Kontaktovala proto inspektorát práce. Ten ale žádné pochybení zaměstnavatele nezjistil.

Protože žena s takovým výsledkem nebyla spokojená, obrátila se na nás. Postup inspektorátu jsme prošetřili

a zjistili několik chyb. Například dostatečně neproověřil, zda výpověď nebyla jedním z projevů bossingu. Také nezjišťoval kritéria pro rozhodování o výši pololetních prémie. Povedlo se nám inspektorát přesvědčit, aby nedostatky napravil a podnět došetřil. Navíc bude všechny inspektoři informovat, jak v podobných případech do budoucna postupovat správně.

[Závěrečné stanovisko ochránce sp. zn. 3862/2024/VOP](#)

ZASTALI JSME SE ČLOVĚKA S DOWNOVÝM SYNDROMEM, KTERÉHO POJIŠŤOVNA ODMÍTLA POJISTIT

Stěžovatelka chtěla připojistit svého syna s Downovým syndromem. Když si pojišťovna jeho postižení uvědomila, pojištění odmítla. Argumentovala zvýšeným zdravotním rizikem. Zákon pojišťovně umožňuje na základě posouzení zdravotního stavu přiměřeně navýšit pojistné nebo upravit pojistné plnění. Nemohou ale z důvodu zdravotního stavu pojištěnce automaticky odmítnout uzavřít pojistnou smlouvu. Takový postup je přímou diskriminací. Proto jsme vyzvali pojišťovnu, aby syna stěžovatelky pojistila, případně se stěžovatelkou jednala o vhodném nastavení pojištění.

[Posouzení námítky diskriminace sp. zn. 3984/2023/VOP](#)

POŘADATEL LEKCÍ TANCE PRO VEŘEJNOST NEMŮŽE ODMÍTNOUT PŘIMĚŘENÉ OPATŘENÍ VE PROSPĚCH ČLOVĚKA S POSTIŽENÍM

Žena s postižením již dříve navštěvovala taneční lekce, pořadatelé ji však v průběhu kurzu vyloučili. Důvodem byly konfliktní situace, které souvisely s projevy jejího zdravotního postižení. Trpí totiž úzkostnou poruchou a je-li vystavena stresu, může se projevovat rušivě, například výkřiky, strnulými pohyby nebo tiky. Tehdy jsme dospěli k závěru, že se nejednalo o diskriminaci. Žena nyní znovu stála o účast na lekcích. Navrhla, že bude docházet s doprovodem, který bude přiměřeným opatřením. Spolek to odmítl se zdůvodněním, že chování stěžovatelky v minulosti průběh kurzu narušovalo. Současně ale připustil, že lekce již navštěvovali jiní účastníci s doprovodem, aniž by to pro pořadatele představovalo zatížení. Dospěli jsme k závěru, že postup spolku byl vůči ženě diskriminační v podobě nepřijetí přiměřeného opatření ve prospěch člověka s postižením. Spolku jsme proto doporučili, aby ženě umožnil docházet na lekce s doprovodem. Teprve potom

může posoudit, zda účast stěžovatelky s doprovodem skutečně narušuje průběh lekci.

[Posouzení námítky diskriminace sp. zn. 3054/2024/VOP](#)

ZDRAVOTNÍ OMEZENÍ DÍTĚTE VYŽADUJE SPOLUPRÁCI, NE UZAVÍRÁNÍ DVEŘÍ. VYJASNILI JSME POVINNOSTI ŠKOLY VŮČI DÍVCE S DIABETEM

Obrátila se na nás matka dcery s diabetem. Škola kvůli onemocnění dívky omezovala její přístup do školní družiny. Když se matka snažila seznámit pedagogické pracovníky s tím, na co je potřeba u dívky s diabetem dohlížet, narazila ve stejné škole znovu na neochotu. S prosbou o pomoc se obrátila na Českou školní inspekci (ČŠI) a zřizovatele.

Škola některé postupy upravila až poté, co ji ČŠI upozornila na pochybení. Spory se školou ale nadále trvaly, a proto se matka nakonec rozhodla dceru přesunout jinam.

Dospěli jsme k závěru, že škola měla od začátku postupovat aktivně a vstřícně a že diabetes nemůže být důvodem k omezení docházky do družiny.

[Posouzení námítky diskriminace sp. zn. 15896/2022/VOP](#)

MĚSTO UŽ NEPODMIŇUJE SOUHLAS S VYHRAZENÝM PARKOVÁNÍM POUZE PRO DRŽITELE PRŮKAZU ZTP A ZTP/P

Město Olomouc odmítlo udělit souhlas s vyhrazeným parkováním, o které měl žadatel zájem kvůli svým zdravotním problémům. Odůvodnilo to tím, že žadatel není držitelem průkazu ZTP či ZTP/P a v dané lokalitě je nedostatek parkovacích míst. Městu jsme doporučili, aby souhlas neudělovalo pouze držitelům těchto průkazů. I lidé, kteří je nevlastní, totiž mohou mít závažné problémy s pohybem, a město by v takových případech mělo s vyhrazeným parkováním souhlasit. Olomouc doporučení akceptovala a schválila nová pravidla pro vyhrazené parkování, která reflektují závěry ochránce k této problematice.

[Posouzení námítky diskriminace sp. zn. 675/2024/VOP a 5696/2025/VOP](#)

LIDEM PO ZMĚNĚ POHLAVÍ JSME ULEHČILI CESTU K NOVÉMU VYSOKOŠKOLSKÉMU DIPLOMU

Obraceli se na nás lidé, kteří prošli změnou pohlaví. Řešili problémy spojené s tím, že jejich vysokoškolský diplom neměl aktuální údaje. Podstatně jim to ztěžovalo pozici například při jednáních s možnými zaměstnavateli.

Několik let jsme prosazovali, aby v této situaci vysoké školy vydávaly nové diplomy se správnými údaji. To se nyní podařilo se změnou zákona o vysokých školách. Díky nám navíc lidé po změně pohlaví nemusí za vydání nového diplomu vysoké škole platit.

[Nový § 57a zákona o vysokých školách](#)

[Připomínka ochránce sp. zn. 8895/2023/S](#)

[Doporučení ochránce sp. zn. 4/2018/SZD](#)

Pomáháme

Pomáháme lidem, kteří se stali obětí diskriminace. Můžeme jim poradit, jak situaci řešit a na koho se dále obrátit. Máme možnost také oslovit protistranu, zjistit, co se stalo, a situaci právně vyhodnotit. Na základě toho jsme pak schopni člověku doporučit, zda je vhodné věc řešit mediací, soudní nebo jinou cestou.

V roce 2025 jsme pomohli:

- › Dětem, jejichž účast ve veřejném sportovním kurzu odmítli organizátoři kvůli tomu, že jsou neslyšící. Jednou z hlavních námitek byla bezpečnost. Vedení kurzu po našem posouzení přislíbilo, že do budoucna přehodnotí své postupy při přijímání dětí se speciálními potřebami a neslyšící sourozence přijme.

[Posouzení námitek diskriminace
sp. zn. 5495/2025/VOP](#)

[Tisková zpráva z 9. 7. 2025](#)

- › Muži, který měl po operaci kyčlí, měl zájem o lázně. Lékař mu však odmítl vystavit návrh na lázeňskou léčebně rehabilitační péči, která by mu pomohla v rekonvalescenci. Vyšlo najevo, že důvodem byl věk pacienta (70 let). Naše vysvětlení muži pomohlo ve vyjednávání s lékařem, který následně návrh vystavil.

- › Ženě, která žádala o obecní bydlení. Město ji bez vysvětlení odmítlo zařadit do pořadníku žadatelů o pronájem městského bytu. Po naší výzvě vyšlo najevo, že město pracovalo s nepravdivými informacemi o rodině žádající o bydlení. Město následně na základě nové žádosti rodinu do pořadníku zařadilo a zaslalo ženě nabídku volných městských bytů.

[Posouzení námitek diskriminace
sp. zn. 6608/2024/VOP](#)

- › Ženě s běloruskou státní příslušností a přechodným pobytem v Česku, která usilovala o podstoupení interrupce. Měla patnáctiměsíční dítě s českým manželem a dalšího potomka v tu chvíli rodina nechtěla. Zdravotnické zařízení ji odmítalo kvůli tomu, že nemá v Česku trvalý pobyt. Situaci se podařilo vysvětlit a nemocnice následně též změnila své interní postupy v podobných případech.

Mluvíme spolu

KONFERENCE

Hostili jsme mezioborovou konferenci Ministerstva práce a sociálních věcí s názvem [Fórum aktivního stárnutí](#). Konference nabídla pestrou škálu témat jako ochrana práv starších lidí, prevence špatného zacházení, duševní zdraví ve vyšším věku či digitalizace. Právnička odboru rovného zacházení vystoupila v panelu „Škrtněme kolonku věk: Když zkušenosti vítězí nad předsudky“. Představila případy věkové diskriminace v oblasti práce a zaměstnání, které ombudsman řešil.

KULATÉ STOLY

Pozvali jsme zástupce neziskových organizací ke kulatému stolu, aby mohli společně sdílet zkušenosti v oblasti ochrany práv starších lidí. Právníci odboru rovného zacházení hledali spolu s nimi odpovědi na otázky, co může život starších lidí zlepšit a jak lze diskriminaci předejít.

 [Aktualita z 10. 6. 2025](#)

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Na pravidelném každoročním setkání jsme jednali s pracovníky České národní banky. Cílem bylo především sdílet zkušenosti a novinky z oblasti diskriminace a ochrany spotřebitele.

Proškolili jsme pracovníky inspektorátů České obchodní inspekce. Tématem byly aktuální otázky v oblasti diskriminace při poskytování zboží a služeb, přičemž jsme se zaměřili zejména na diskriminaci cizinců v bydlení.

Připravili jsme školení pro vedoucí zaměstnance Krajského úřadu Ústeckého kraje na téma diskriminace v zaměstnání.

Ve spolupráci s Úřadem vlády České republiky jsme uskutečnili další dvě pracovní setkání se zaměstnanci služebních orgánů, kteří jsou pověřeni prošetřováním případů sexuálního obtěžování ve státní službě.

Pro školskou ombudsmanskou platformu jsme připravili interaktivní seminář zaměřený na sexuální obtěžování ve specifickém prostředí vysokých škol.

Zúčastnili jsme se setkání krajských koordinátorů pro romské záležitosti, vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny, terénních pracovníků obcí a Rady vlády pro záležitosti romské menšiny na Krajském úřadu v Pardubicích. V rámci setkání jsme proškolili terénní a sociální pracovníky a romské poradce na téma právo na rovné zacházení – možnosti obrany proti diskriminaci, zaměřené zejména na diskriminaci z důvodu romské etnicity.

VÝBORY, RADY, PRACOVNÍ SKUPINY

Účastnili jsme se pravidelných jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů. Hlavními tématy byly otázky projektového a institucionálního financování aktivit v oblasti rovnosti žen a mužů, aktuální a připravované legislativní změny související s problematikou rovnosti žen a mužů a také téma domácího násilí.

Na jednání Výboru pro sociální politiku, rodinu a péči jsme se zapojili do debat o odměňování sociálních pracovníků a pracovníc, provedení směrnice o transparentnosti v odměňování, tzv. flexinovele zákoníku práce, menstruační chudobě a jejím řešení, financování agendy rovnosti žen a mužů a podnětu směřujícímu k odstranění mezery v péči o dítě (tzv. childcare gap).

V rámci pracovní skupiny pro bezpečnost, která funguje pod Radou vlády pro záležitosti romské menšiny, jsme řešili šikanu na školách, práva zvláště zranitelných obětí

trestné činnosti (děti), fenomén tzv. lajfkářů realizujících se na sociálních sítích nebo interkulturní vzdělávání komunikačních pracovníků v justici. V dubnu jsme v Brně hostili výjezdní setkání pracovní skupiny.

Na jednání Výboru pro práva starších lidí jsme se zapojili do diskuze o tom, jak zajistit rovné zacházení se staršími lidmi a jejich důstojné společenské začlenění.

Zapojili jsme se do jednání komise Ministerstva práce a sociálních věcí k naplnění akčního plánu deinstitucionalizace. Předmětem jednání bylo, jak by stát měl dále postupovat v procesu deinstitucionalizace. Navrhli jsme kroky, prostřednictvím kterých by bylo možné zajistit postupné rušení ústavů pro lidi s postižením a jejich nahrazení službami umožňujícími nezávislý život.

Zúčastnili jsme se společného jednání zmocněnkyně vlády pro záležitosti romské menšiny a sítě neziskových organizací RomanoNet k tématu novelizace antidiskriminační legislativy za účelem lepší ochrany obětí diskriminace.

STUDUJÍCÍ

Spolupracujeme s vysokými školami a účastníme se výuky zaměřené na téma rovného zacházení. Konkrétně jde o Masarykovu univerzitu, Univerzitu Palackého v Olomouci, Univerzitu Pardubice, Univerzitu Karlovu. Ve spolupráci s Pro bono aliancí se zapojujeme do projektu [Škola lidských práv – pátá fakulta](#).

Navrhli jsme odborná témata, jimž se studenti Právnické fakulty Masarykovy univerzity mohou věnovat v rámci tzv. studentské vědecké odborné činnosti. Jedna ze studentek si vybrala ke zpracování námi navržené téma související s problematikou lékařských zákroků u dětí s variacemi pohlavních znaků. Zapojili jsme se do konzultací i hodnocení práce.

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Zapojili jsme se do projektu [Slovenského národního střeška pro lidská práva](#). Společně se budeme věnovat výzkumu a analýzám zaměřeným na problematiku sexuálního obtěžování.

Pokračovali jsme ve spolupráci s Evropskou sítí orgánů pro rovné zacházení (Equinet), jež v Evropě sdružuje vnitrostátní orgány pro rovné zacházení (equality bodies), kterým jsme i my. Také v letošním roce byly dominantním tématem požadavky směrnic o tzv. [standardech pro orgány pro rovné zacházení](#). Konkrétně jsme se věnovali problematice nezávislosti, působnosti, pravomocí a zdrojů, zúčastnili jsme se školení na téma alternativních způsobů řešení sporů v oblasti diskriminace. Kromě toho se pravidelně účastníme pracovních skupin zaměřených na anti-

diskriminační právo v praxi, rovnost žen a mužů, věkovou diskriminaci, práva lidí s postižením, vliv umělé inteligence na rovnost a nově se zapojujeme do pracovní skupiny ke klimatické změně.

Zúčastnili jsme se kulatého stolu lidskoprávních organizací, který se týkal nedostatečné ochrany práv starších lidí v evropském prostoru. Na kulatém stole vystoupili zástupci Evropské komise, OSN i poslanci Evropského parlamentu. Účastníci zdůraznili potřebu společné evropské strategie ke stárnutí a apelovali na zrychlení přípravy Úmluvy o ochraně práv starších lidí. V návaznosti na kulatý stůl proběhl sběr dat o věkové diskriminaci pro účely průzkumu Evropské komise, do něhož jsme přispěli svými poznatky z činnosti.

Zapojili jsme se do pravidelného setkávání zástupců orgánů pro volný pohyb pracovníků Evropské unie, které pořádá Evropský orgán pro pracovní záležitosti (European Labour Authority, ELA). Součástí setkání bylo představení výsledků dosavadní pětileté činnosti ELA, aktuálních témat z oblasti volného pohybu a možností prohloubení spolupráce mezi ELA a jednotlivými orgány pro volný pohyb.

Zúčastnili jsme se online jednání ke spolupráci Agentury EU pro základní práva (Fundamental Rights Agency, FRA) s národními lidskoprávními institucemi, orgány pro rovné zacházení a ombudsmanskými institucemi. Diskutovalo se o možnostech spolupráce například na tématech romské inkluze, násilí na ženách nebo antisemitismu.

Ve spolupráci s Poradnou pro občanství, občanská a lidská práva jsme se podíleli na workshopu o genderové rovnosti pro pracovníky občanského sektoru z Kosova.

Zúčastnili jsme se mezinárodní konference Akademie evropského práva (European Labour Authority, ELA) zaměřené na rodinné právo v Evropské unii. Právnička odboru rovného zacházení na ní vystoupila s příspěvkem o stejnopohlavních párech a související judikatuře Soudního dvora.

Přivítali jsme delegaci Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti (European Commission against Racism and Intolerance, ECRI). Hovořili jsme o postavení ombudsmana a jeho nezávislosti a také o situaci v oblasti diskriminace a nesnášenlivosti se zaměřením na lidi z Ukrajiny, Romy, náboženské menšiny a osoby LGBTI.

Monitorování práv lidí s postižením

Od roku 2018 monitorujeme, jak Česká republika naplňuje závazky z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Usilujeme o to, aby lidé s postižením mohli s odpovídající podporou žít v maximální míře samostatný život podle svých představ. Přímou u lidí s postižením se zajímáme o jejich potřeby, přání a preference. Úzce spolupracujeme se sebeobhájci, poradním orgánem a neziskovými organizacemi.

Na nedostatky ze strany státu jsme upozornili ve výzkumné zprávě, v níž jsme zmapovali, jak Česká republika naplňuje články 5, 12, 19 a 27 Úmluvy. Práva lidí s postižením jsou v oblasti nezávislého života, svéprávnosti, rovného zacházení a práce naplněna jen z 49 %.

Protože dlouhodobě usilujeme o urychlení procesu deinstitutionalizace a transformace ústavních služeb, opakovaně jsme připomínkovali strategické dokumenty státu, které se týkají rozvoje sociálních služeb. Prováděli jsme rovněž systematické návštěvy těchto zařízení, školili jejich pracovníky a také veřejné opatrovníky.

Chceme, aby strategie státu týkající se práv lidí s postižením byly jasné, s konkrétními cíli, odpovědnými subjekty, termíny a financováním. Proto jsme se intenzivně zapojili do přípravy národního plánu vyrovnávání příležitostí pro lidi s postižením a navrhli více než tři desítky opatření.

ZABÝVALI JSME SE:

80

podnětů z oblasti veřejného opatrovnictví

37

podnětů z oblasti podpůrných opatření

87

podnětů poukazujících na systematické nedostatky v oblasti práv lidí s postižením

USPOŘÁDALI JSME:

4

zasedání poradního orgánu

7

setkání se sebeobhájci

3

kulaté stoly

Měníme pravidla

NÁRODNÍ PLÁN VYROVNÁVÁNÍ PŘÍLEŽITOSTÍ PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM MUSÍ CÍLIT NA POTŘEBNÉ ZMĚNY

Národní plán vyrovnávání příležitostí pro lidi s postižením je jedním z hlavních strategických dokumentů státu, který má přispívat ke zlepšování života lidí s postižením a naplňování Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Zapojili jsme se proto do jeho tvorby, aby opatření v plánu byla dostatečně konkrétní, měla jasně definované kroky, odpovědné osoby a také harmonogram. Naší snahou je, aby plán reflektoval potřebu změn ve všech oblastech života a současně byl dostatečně progresivní.

Jako členové pracovní skupiny pro tvorbu tohoto plánu jsme připravili téměř 40 opatření (ke dni redakční uzávěrky této zprávy zůstaly v rozporu 4 naše návrhy a dále o nich jednáme), která by měla přispět ke zlepšení situace lidí s postižením a jejich rodin. Stát by měl například:

- › Novelizovat antidiskriminační zákon tak, aby obsahoval definici zdravotního postižení dle článku 2 Úmluvy, zákaz všech forem diskriminace, povinnost přijímat vůči lidem s postižením přiměřená opatření ve všech důležitých oblastech života.
- › Vytvořit ucelený systém podpory neformálních pečujících.
- › Posílit proces transformace sociálních služeb a vytvořit jasnou strategii ukončení poskytování péče v ústavech.
- › Realizovat vzdělávání pracovníků OSPOD o potřebách dětí s postižením a jejich rodin.

- › Přijmout právní úpravu podpůrných opatření při omezené schopnosti právně jednat, která bude v souladu s Úmluvou (a upustit od omezování svéprávnosti).
- › Posílit kapacitu a efektivitu inspekce kvality sociálních služeb.
- › Snížit počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří se vzdělávají doma.
- › Vytvořit standardizovanou jazykovou zkoušku z českého znakového jazyka.
- › Posílit větší přístupnost škol pro děti a studenty s postižením.
- › Posílit informovanost zdravotníků o potřebách lidí s postižením.
- › Zvýšit podíl lidí s postižením pracujících na otevřeném trhu práce.
- › Stabilizovat a zefektivnit činnost lékařské posudkové služby.
- › Novelizovat zákon o veřejném ochránci práv a ochránci práv dětí tak, aby umožnil veřejnému ochránci práv zastupovat oběti diskriminace z důvodu zdravotního postižení u soudu.

INFORMOVALI JSME VÝBOR OSN O TOM, JAK SE VOLÍ LIDEM S POSTIŽENÍM V ČESKÉ REPUBLICCE

Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením připravuje nový obecný komentář k článku 29 Úmluvy, který se věnuje výkonu volebního práva. Poslali jsme mu proto vyjádření, v němž jsme shrnuli naše dosavadní zkušenosti týkající se výkonu volebního práva, a to zejména z návštěv v ústavních zařízeních. Výbor jsme upozornili především na to, že klienti těchto zařízení nemají při volbách dostatečnou podporu, informace a navíc nevolí ani ve volební místnosti. K vyjádření se připojila také Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR (SONS) a skupina sebeobhájců z Hradce Králové, kteří popsali své vlastní zkušenosti s výkonem volebního práva.

V minulosti jsme opakovaně upozorňovali Ministerstvo spravedlnosti, že omezení svéprávnosti v oblasti volebního práva je porušením Úmluvy. Tyto naše připomínky vyřešila novela volebního zákona, přičemž nově není od 1. 1. 2026 možné omezit člověku svéprávnost v právu volit. Lidé potřebující pomoc při výkonu volebního práva budou moci využít podpory asistenta. Ten může například na základě instrukce voliče upravit volební lístek a vhodit jej do schránky. Také vznikne nový informační systém správy voleb, který má obsahovat informace o přístupnosti volebních místností.

 [Aktualita ochránce z 27. 2. 2025](#)

Pomáháme

VYSTAVILI JSME ČESKÉ REPUBLICE VYSVĚDČENÍ, JAK SE ŽIJE LIDEM S POSTIŽENÍM

Vyhodnotili jsme, jak Česká republika naplňuje Úmluvu, a to pomocí tzv. lidskoprávních ukazatelů. Ty umožňují zjistit nejen to, co stanoví právní předpisy, ale také jaká je skutečná situace v životě lidí s postižením. Výzkum se zaměřil na čtyři oblasti:

Zákaz diskriminace

Rovnost před zákonem

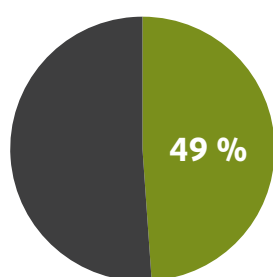
Nezávislý způsob života

Práce a zaměstnání

Nejlepší výsledek zaznamenala oblast dodržování zákazu diskriminace z důvodu postižení (49 %), nejhorší oblast rovnosti před zákonem (28 %), kam spadá i omezování svéprávnosti.

Míra dodržování Úmluvy v jednotlivých oblastech:

Zákaz diskriminace

Rovnost před zákonem

Nezávislý způsob života

Práce a zaměstnání

Celkově stát naplňuje své závazky pouze z 38 %. Zjistili jsme, že mimo jiné nezajišťuje účinnou ochranu před diskriminací, nesnižuje počet lidí s omezenou svéprávností, nepodporuje dostatečně přechod z ústavní péče do života v běžné komunitě, nemotivuje zaměstnavatele k vytváření pracovních příležitostí na otevřeném trhu práce a nesbírá potřebná data o zkušenostech lidí s postižením.

Na základě těchto zjištění jsme doporučili připravit účinnější vládní strategii pro období 2026–2030, podpořit samostatné rozhodování lidí s postižením, zajistit dostupné sociální služby v místě jejich života, posílit zaměstnávání na běžném trhu práce a systematicky sbírat data. Výzkumná zpráva bude sloužit jako podklad pro komunikaci s Výborem OSN pro práva osob se zdravotním postižením a pro další práci ombudsmana.

[Tisková zpráva z 4. 9. 2025](#)

CHCEME LEPŠÍ PODMÍNKY PRO LIDI S CHRONICKÝM ÚNAVOVÝM SYNDROMEM

Spolupracujeme s Ministerstvem zdravotnictví na zlepšení situace lidí s chronickým únavovým syndromem a post-covidovým syndromem. Jsme členy pracovní skupiny složené z odborníků z různých lékařských oborů a zástupců patientských organizací, která připravuje soubor opatření na podporu lidí s těmito syndromy. Cílem je zlepšit kvalitu diagnostiky a léčby, zvýšit dostupnost zdravotní péče a posílit informovanost veřejnosti, což jsme také zahrnuli do našeho doporučení k této problematice.

[Doporučení ochránce „Jak zlepšit situaci lidí s myalgickou encefalomyelitidou/chronickým únavovým syndromem \(ME/CFS\), sp. zn. 54/2024/OZP](#)

[Tisková zpráva z 12. 5. 2025](#)

KOLEKTIVNÍ STÍŽNOST PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ

Organizace Autism-Europe s podporou Fóra pro lidská práva podala k Evropskému výboru pro sociální práva kolektivní stížnost. Hlavním předmětem stížnosti je nedostatek komunitních sociálních služeb pro lidi s postižením, zejména pro lidi s autismem, mentálním postižením a chováním náročným na péči.

Protože se tématem dlouhodobě zabýváme, zaslali jsme Výboru vlastní vyjádření k dané problematice. V něm jsme shrnuli nejen problém místní, časové a finanční dostupnosti sociálních služeb pro lidi na spektru autismu a s mentálním znevýhodněním, ale také nedostatky v oblasti plánování těchto služeb, neuspokojivou systémovou podporu neformálních pečujících a v neposlední řadě i nedostačující příspěvek na péči.

[Vyjádření ochránce a dětského ombudsmana ve věci International Association Autism-Europe proti České republice, stížnost č. 245/2025](#)

[Tisková zpráva z 20. 11. 2025](#)

PODALI JSME ÚSTAVNÍMU SOUDU VYJÁDŘENÍ VE VĚCI ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ S DĚTMI V ÚSTAVNÍM ZAŘÍZENÍ

Podali jsme vyjádření Ústavnímu soudu k ústavní stížnosti nezletilého týkající se postupu orgánů činných v trestním řízení. Vycházeli jsme z našich zjištění ze systematické návštěvy. Ve vyjádření jsme popsali širší kontext případu

a uvedli důvody, proč měl být posuzován jako podezření ze spáchání trestného činu, nikoli pouze jako přestupek. Zdůraznili jsme přitom povinnost státu chránit zranitelné osoby před špatným zacházením a nutnost zajistit, aby i děti umístěné v pobytových zařízeních měly k dispozici účinné prostředky právní ochrany.

[Více informací viz Ochránce a Ústavní soud, str. 18-19](#)

POMOHLI JSME OPATROVANÉMU ZÍSKAT OBČANSKÝ PRŮKAZ

Pomohli jsme muži, který žije v chráněném bydlení a neměl několik let občanský průkaz. Podle veřejného opatrovníka (města) bylo rizikem, že by se s dokladem mohl zadlužit, a proto mu s žádostí o nový občanský průkaz nepomohl. Muž se přitom opakovaně vyjadřoval, že bez dokladu se cítí nedůstojně. Nemohl se například účastnit zájezdů do zahraničí v rámci své komunity. Zjistili jsme, že veřejný opatrovník neměl právo bránit podání žádosti o občanský průkaz. V novějším rozsudku o omezení svéprávnosti totiž opatrovnícký soud oblast osobních dokladů vůbec nezmiňoval. Muž je tak v této oblasti plně svéprávný. Opatrovník si této důležité změny ale nevšiml, protože vycházel ze staršího rozsudku, v němž soud muže výslovně omezil. Na základě našeho upozornění veřejný opatrovník podnikl kroky k nápravě.

[Zpráva ochránce sp. zn. 4782/2024/VOP](#)

[Tisková zpráva z 19. 8. 2025](#)

Mluvíme spolu

Je pro nás důležité, aby se na monitorování práv lidí s postižením podíleli přímo oni samotní. Proto spolupracujeme s různými skupinami sebeobhájců a s naším [poradním orgánem](#).

SPOLUPRACUJEME S PORADNÍM ORGÁNEM

Poradní orgán se v průběhu roku sešel celkem pětkrát. Pro svá jednání si vybral hlavní témata: zdraví, práce, právo na nezávislý způsob života, vzdělávání, přístupnost a dostupnost sociálních služeb. Členové poradního orgánu se usnesli, které konkrétní problémy bychom měli řešit v těchto oblastech. Současně přijali celkem pět usnesení a uložili ochránci:

- › Aby se zabýval poslaneckým návrhem na zavedení tzv. příspěvku na osobní asistenci. Ve svém usnesení poradní orgán ocenil snahu o zlepšení situace části lidí s nejtěžším postižením, kteří využívají osobní

asistenci. Zároveň upozornil na významné nedostatky návrhu. Poradní orgán ochránce upozornil, že podpora je nastavena úzce a nerespektuje právo na volbu formy péče. Předložení návrhu také nepředcházela transparentní diskuze s lidmi s postižením. Poradní orgán vyzval ochránce, aby se ve věci obrátil na ministra práce a sociálních věcí s dotazem, jak zajistí finanční podporu lidem s nejtěžším postižením, kteří čerpají péči jinak než formou registrovaného poskytovatele sociální služby osobní asistence, a upozornil na nutnost komplexního řešení podpory péče v domácím prostředí.

- › Jiným usnesením poradní orgán apeloval na ochránce, aby se soustředil na otázku informační, komunikační a materiální přístupnosti a začal cíleně sledovat naplňování článku 9 Úmluvy (přístupnost). Současně členové poradního orgánu požádali ochránce, aby seznámil úřady se svým doporučením k přístupnosti veřejných budov a služeb pro lidi s postižením a sledoval jeho naplnění.

[Přístupnost veřejných budov a služeb lidem s postižením](#)

- › Členové poradního orgánu rovněž ochránce vyzvali, aby s vedením Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jednal o odkladu schválení profesní kvalifikace „tlumočnick českého znakového jazyka“. Podle odborníků z dané oblasti nebyla zkouška dobře připravena. Ministerstvo jsme proto na tento problém upozornili a vyzvali ke zvážení dalších kroků při přípravě zkoušky.
- › V návaznosti na přípravu národního plánu vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením přijal poradní orgán usnesení, aby ochránce připravil návrhy opatření k tématům: zdravotní podpora, dietní stravování, začlenění do předmětu tělesná výchova, dostupnost a kapacita speciálních škol, tříd či tranzitních programů, včasnost a účinnost podpůrných opatření včetně poradenské pomoci napříč vzdělávací soustavou apod. Všechny tyto návrhy jsme při tvorbě opatření zohlednili a do návrhu národního plánu připravili.

SPOLUPRACUJEME SE SEBEOBHÁJCI

Dlouhodobě spolupracujeme s různými skupinami sebeobhájců. Společně jsme se proto zúčastnili jednání s Ministerstvem práce a sociálních věcí k akčnímu plánu deinstitucionalizace. Pomohli jsme tento plán připravit ve srozumitelné formě pro sebeobhájce a se zástupci ministerstva jsme debatovali o podnětech a připomínkách k němu.

Sebeobhájci opakovaně vystoupili na zasedání poradního orgánu, kde sdíleli své zkušenosti a současně představili své návrhy na potřebné změny.

Zúčastnili jsme se také celostátní konference, kterou uspořádali sebeobhájci z Hradce Králové u příležitosti parlamentních voleb. Konference byla určena především lidem s intelektovým znevýhodněním. Na konferenci měli sebeobhájci možnost debatovat s politiky a také si volby nanečisto vyzkoušet. My jsme prezentovali činnost ochránce, dosavadní spolupráci se sebeobhájci a zejména naši snahu, aby byly volby přístupnější.

CHCEME, ABY ÚŘADY MLUVILY S LIDMI S POSTIŽENÍM

Úmluva předpokládá, že se na tvorbě politik a strategií budou podílet přímo lidé s postižením a že budou zahrnuti do všech řešení, která se jich týkají. Ne vždy se tak ale děje. Proto soustavně upozorňujeme na potřebu dodržovat princip participace aneb „Nic o nás bez nás“. Jak je možné naplnit princip participace, jsme shrnuli na konferenci Aliance pro individualizovanou podporu.

Proces participace se musí nastavit systémově, proto jsme i v rámci národního plánu vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením navrhli opatření k nastavení pravidel, procesů a podmínek při zapojování lidí se zkušeností.

CHCEME VYŠŠÍ STANDARD OCHRANY PRO NEDOBROVOLNĚ HOSPITALIZOVANÉ PACIENTY

Pokud je člověk hospitalizovaný bez souhlasu, už nyní existují v zákoně záruky, které mají předejít špatnému zacházení nebo nezákonnému omezení jeho svobody. Máme však poznatky, že nedostatečně funguje tzv. procesní opatrovnictví v řízení o nedobrovolné hospitalizaci, kdy je člověk zastoupen přiděleným advokátem. Uspořádali jsme proto k tomuto tématu kulatý stůl. Spolu se zástupci ministerstev, soudů a České advokátní komory jsme popsali nejen problémy procesního opatrovnictví, ale navrhli jsme také opatření ke zlepšení stávající praxe. Jedním z nich je osvěta a pravidelné sdílení praxe a postupů mezi soudci, advokáty, lékaři a sociálními službami. Dále pomůže zavedení seznamů advokátů, kteří se problematice věnují. Pro soudy bude jednodušší ustanovit konkrétního advokáta, který tuto agendu fakticky vykonává. Ministerstvo spravedlnosti slíbilo novelizaci metodické příručky, kterou pro sjednocení praxe v minulosti vydalo.

Zahraníční vztahy

SPOLUPRÁCE S MEZINÁRODNÍMI ORGANIZACEMI A SDRUŽENÍMI OMBUDSMANSKÝCH A LIDSKOPRÁVNÍCH INSTITUCÍ

V každoroční [zprávě o stavu právního státu Evropské sítě národních lidskoprávních institucí](#) jsme informovali o završení procesu ustavení národní lidskoprávní instituce (NHRI) v České republice. Novela zákona svěřila tuto roli ombudsmanovi. Její plnění přirozeně vede k intenzivnější mezinárodní spolupráci, ta totiž patří mezi úkoly, které nám zákon výslovně ukládá.

Zástupce ombudsmana se zúčastnil mezinárodní konference pro ombudsmanské a národní lidskoprávní instituce, kterou ve Štrasburku uspořádala Rada Evropy. Tématem konference bylo především posílení spolupráce mezi národními institucemi a Radou Evropy, ale i výzvy související s digitalizací a umělou inteligencí.

Zúčastnili jsme se [Akademie pro národní lidskoprávní instituce](#) pořádané Evropskou sítí národních lidskoprávních institucí (ENNHRI) a Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva OBSE (ODIHR). Cílem akademie bylo posílení schopností NHRI řešit výzvy, kterým čelí obhájci lidských práv (jednotlivci a organizace zasazující se o ochranu lidských práv), a využití jejich mandátu k řešení otázek, které mají přímý dopad na činnost obhájců lidských práv a občanské společnosti.

Na pravidelné setkání [vedoucích představitelů národních lidskoprávních institucí](#) pořádané ENNHRI zavítal zástupce ombudsmana. Jedná se o prostor pro sdílení zkušeností vedoucích představitelů a pro strategické plánování činností jednotlivých institucí i celé sítě ENNHRI. Tématy letošního setkání bylo například stanovení priorit v rámci širokého mandátu NHRI, připravenost na krizi a budování odolnosti, využití umělé inteligence v NHRI nebo spolupráce s Radou Evropy.

Zástupce ombudsmana nás reprezentoval také na [valném shromáždění ENNHRI](#) a na [konferenci Evropské sítě ombudsmanů](#) (ENO) pořádané evropskou ombudsmankou. Konference se zaměřila na oblasti, ve kterých ombudsmeni kontrolují dodržování evropského práva, a na možnosti prohloubení jejich spolupráce při těchto aktivitách. Zástupce ombudsmana byl zpravodajem workshopu zaměřeného na nové úkoly ombudsmanů v oblasti migrace a azylu – především na nezávislé sledování procesu prověřování cizinců při jejich vstupu na území státu podle nových evropských pravidel týkajících se migrace.

SPOLUPRÁCE SE ZAHRA NIČNÍMI OMBUDSMANY A JINÝMI NÁRODNÍMI INSTITUCEMI

Na [konferenci k 25. výročí ombudsmana](#) v České republice jsme přivítali naše nejbližší zahraniční kolegy ze zemí Visegradské čtyřky (V4) – ombudsmany Maďarska a Slovenska, zástupce ombudsmana Polska a slovenského komisaře pro děti a komisařku pro lidi s postižením. Sdíleli s námi své perspektivy a zkušenosti při ochraně lidských práv.

Ombudsman vyjádřil podporu slovenskému ombudsmanovi Róbertu Dobrovodskému, kterého kritizoval Úřad vlády Slovenské republiky. Předmětem sporu byl tamní vládou prosazovaný návrh zákona upravující činnost nevládních organizací. Ten slovenský ombudsman považoval za rozporný s ústavně zaručenými právy a napadl jej u ústavního soudu.

[Tisková zpráva z 20. 8. 2025](#)

Praktické zkušenosti s plněním úkolů NHRI jsme načerpali na návštěvě kolegů ze Slovenského národního střediska pro lidské práva, které v sousedním státě působí už více než 30 let.

Při letošním pravidelném [setkání ombudsmanů zemí V4 v Maďarsku](#) jsme diskutovali monitorování práv lidí omezených na svobodě, v rámci národních preventivních mechanismů (NPM) proti mučení a jinému nelidskému zacházení, a také ochranu práv lidí s postižením. Účastníci setkání navštívili nově vybudovanou věznici ve městě Csenger, která má sloužit jako příklad moderního přístupu k vězeňství.

Navštívili nás kolegové z kanceláře slovenského ombudsmana, kteří se věnují ochraně hospodářských, sociálních a kulturních práv. Společně jsme probrali témata, ve kterých řešíme podobné problémy. Patřilo mezi ně sociální zabezpečení s cizím prvkem, vyřizování stížností ve zdravotnictví, poskytování pobytových sociálních služeb, kolizní opatrovnictví a provádění rozhovorů s dětmi v soudních řízeních orgány sociálně-právní ochrany dětí nebo šikana na školách. Dohodli jsme se, že budeme v tématech společného zájmu blíže spolupracovat.

Zástupce ombudsmana přijal pozvání k účasti na [mezinárodní konferenci k 30. výročí ustanovení maltského ombudsmana](#). Účastníci konference se mimo jiné zabývali tématem prosazování kvalitní veřejné správy. Zástupce ombudsmana na konferenci prezentoval naše zkušenosti s vytvořením a prosazováním katalogu principů dobré správy i náš aktuální záměr jeho doplnění, které by reflektovalo současné výzvy.

Při příležitosti mezinárodního summitu se ombudsman zúčastnil setkání v Bratislavě s kolegy z Ázerbájdžánu, Gruzie a Srbska. Setkání uspořádal slovenský ombudsman. Součástí summitu byl i podpis Bratislavské deklarace ombudsmanů. Ti se zavázali chránit lidskou důstojnost a základní práva každého člověka – bez ohledu na původ, sexuální orientaci, vyznání, národnost či sociální postavení. Rovněž potvrdili podporu mezinárodní spolupráce a výměny zkušeností mezi ombudsmany a dalšími národními institucemi.

 [Tisková zpráva z 11. 12. 2025](#)

DALŠÍ ZAHRANIČNÍ NÁVŠTĚVY

- › [Velvyslankyni i honorárnímu konzulovi Nizozemského království představil naši činnost](#) ombudsman se svým zástupcem.
- › Americkým studentům účastnícím se letní školy Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci jsme přiblížili vznik NHRI a dětského ombudsmana i naši činnost, především v oblasti ochrany práv lidí omezených na svobodě.
- › Během své stáže na Nejvyšším správním soudu nás navštívila také soudkyně Státní rady Turecka, která se živě zajímala o naše aktivity a srovnání s činností turecké ombudsmanské instituce.

Média a komunikace

Média a sociální sítě byly i letos místem, kde jsme přispívali k řešení problémů, které se dotýkají životů lidí. Díky nim jsme mohli upozorňovat na složité situace, vysvětlovat jejich souvislosti a přinášet rady, které lidem pomáhají se v nich lépe orientovat.

Na sociálních sítích rezonovala témata spojená s dětmi a jejich potřebami. Lidé se zajímali o [výsledky výzkumu](#), který ukázal, co děti a dospívající trápí. Obrovskou pozornost vzbudila naše [alarmující zjištění](#) z návštěv dětských domovů a výchovných ústavů. Silnou odezvu vyvolala také [videa se sebeobhájci](#), která přiblížila, jak nedůstojný může být život v ústavu a co pro ně znamená svobodný život.

Na sociálních sítích vzbudily zájem také několikadílné seriály. Poradili jsme v nich, [jak se bránit diskriminaci z důvodu věku](#) nebo [jak si bezpečně užít prázdniny](#). Shruli jsme [výsledky výzkumu](#), který ukázal, jak se lidem s postižením žije a pracuje.

Kromě toho uživatelé hojně sledovali příběhy lidí, kterým jsme pomohli. Příkladem je [muž, který díky našemu zásahu získal doplatek invalidního důchodu přes čtvrt milionu korun](#). Na sociálních sítích se společně s námi radovali lidé ze [státního vyznamenání, jež prezident Petr Pavel propůjčil Otakaru Motejlovi](#).

MÉDIA A KOMUNIKACE V ČÍSLECH

- f
9 889 lidí sleduje [@verejny.ochranceprav](#) → **+ 9 %**
- @
2 181 lidí sleduje [@verejny.ochranceprav](#) → **+ 25 %**
- in
2 675 lidí sleduje [@Kancelář ombudsmana a dětského ombudsmana](#) → **+ 87 %**
- X
3 296 lidí sleduje [@ochranceprav](#) → **bez výrazných změn**
- ▶
687 odběratelů [@ombudsman_cz](#) → **+ 37 %**

* oproti roku 2024

- 303** příspěvků na Facebooku a další stovky na Instagramu, LinkedInu a síti X → to odpovídá tempu přibližně **jednoho příspěvku denně**
- 89** tiskových zpráv a **39** webových aktualit → přibližně **každý druhý pracovní den** přibyl nový výstup
- 8 000+** mediálních výstupů zachycených monitoringem
- 150+** případů, kdy nás novináři oslovili s žádostí o reakci či rozhovor
- 6** vydání Zpravodaje ombudsmana a dětského ombudsmana
- 11** podcastů Na kávu s ombudsmanem, například se soudkyní Evropského soudu pro lidská práva [Kateřinou Šimáčkovou](#) nebo předsedou Ústavního soudu [Josefem Baxou](#)

V médiích dále rezonovala nedotažená reforma školního stravování, špatné zacházení se seniory v Domově u sv. Marušky nebo náš výzkum zaměřený na uvolňování žáků z tělocviku. Českou televizi zaujala například problematika příspěvku na péči, černé stavby, přístupnost volebních místností či pětadvacáté výročí existence Kanceláře. Velký prostor věnovala Česká televize také zákazům určitého oblečení ve školách. V pořadu [Zkraje](#) o tématu diskutoval zástupce ombudsmana a dětského ombudsmana Vít Alexander Schorm. Vystoupili jsme také v pořadu [Dobré ráno](#), kde jsme představili novou instituci dětského ombudsmana, nebo jsme ve [Studiu ČT24](#) upozornili na nedobrovolný odliv dětí s postižením do domácího vzdělávání. Omezení svéprávnosti jsme probírali v pořadu [Sama doma](#).

VÝROČÍ 25 LET OMBUDSMANA

Celý rok jsme oslavovali pětadvacáté výročí naší existence. Připravili jsme [seriál na sociálních sítích](#), vydali publikaci „25“ a sdíleli [vzpomínky zaměstnanců](#). Součástí oslav byly také rozhovory v Českém rozhlase, tisková konference a další příspěvky.

KOMUNIKACE SMĚREM K DĚTEM

Témata týkající se dětí komunikujeme dlouhodobě, a to nejen v souvislosti se vznikem dětského ombudsmana. Novou instituci jsme dětem představili na [tiskové konferenci](#), kde jsme je zapojili i do workshopu. Dětskému ombudsmanovi jsme pro vizuální komunikaci vybrali modrou barvu, která symbolizuje spolehlivost, důvěru, bezpečí, klid a otevřenost. Již tradičně jsme se zúčastnili Týdne za dětství bez násilí – zveřejnili jsme [seriál](#) a natočili s dětmi [video k Bubnovačce](#). Připojili jsme se také do [Bábovkového dne](#) na podporu náhradních rodičů. Společně s neziskovou organizací La Strada jsme zveřejnili [komiksy](#), které upozorňují na vykořisťování dětí.

NOC PRÁVA

Pro [Noc práva](#) jsme připravili program také v českém znakovém jazyce. Návštěvníci zavítali na debatu s ombudsmanem, jeho zástupcem a ředitelkou právníků a prošli si ve večerních hodinách již potemnělá zákoutí Kanceláře.

Zaběhli jsme další ročník [Yellow Ribbon Run](#), který bojuje proti předsudkům vůči lidem s trestní minulostí.

Přímo v Kanceláři jsme také tradičně přispívali na sbírky Charity České republiky – [Koláč pro hospic](#), [Zasad' pomoc](#) a [Tříkrálovou sbírku](#).

ZAPOJUJEME SE

Zapojili jsme se do nultého ročníku [Vlaštovkového dne](#). Symbolicky jsme vypustili vlaštovky, natočili video a připravili [seriál](#) na osvětu problémů s polykáním a podporu klinických logopedů. Podpořili jsme také [osvětu](#) onemocnění ME/CFS (chronického únavového syndromu).

Na dvou veletrzích práce a služeb pro cizince v České republice [Jobspin](#) jsme návštěvníkům radili, jak jim ombudsman může pomoci s jejich obtížemi.

Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí

13

Rozpočet a jeho čerpání v roce 2025

SCHVÁLENÝ ROZPOČET

173 428 TISÍC KČ

V roce 2025 jsme čerpali z nároků z nespotřebovaných výdajů z předchozích let ve výši 28 584 tisíc Kč. Z této částky jsme použili:

- › 18 202 tisíc Kč na projekt „Modernizace a rozšíření bezpečnostní infrastruktury Kanceláře veřejného ochránce práv“, spolufinancovaného z Integrovaného operačního programu 2021–2027,
- › 10 382 tisíc Kč na výdaje nezajištěné rozpočtem kapitoly (z toho 3 575 tisíc Kč na platy a ostatní platby za provedenou práci včetně příslušenství, 942 tisíc Kč na kapitálové výdaje, 5 865 tisíc Kč na provozní výdaje).

Prostředky státního rozpočtu byly použity k zajištění standardní činnosti Kanceláře při vyřizování podnětů a plnění dalších úkolů, které ochráncům vyplývají ze zákona (zejména systematický dohled nad zařízeními, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě, pomoc obětem diskriminace a občanům Evropské unie a jejich rodinným příslušníkům žijícím v ČR, monitorování práv lidí s postižením, sledování vyhoštění cizinců, úkoly v oblasti ochrany práv dětí, jakož i agenda národní lidskoprávní instituce). Dále jsme tyto prostředky využili na spolufinancování projektu z rozpočtu finančních mechanismů.

VYČERPANÝ ROZPOČET

191 646 TISÍC KČ

Ve srovnání se schváleným rozpočtem jde o čerpání na 110,5 %. Z toho:

- › 18 202 tisíc Kč na projekt „Modernizace a rozšíření bezpečnostní infrastruktury Kanceláře veřejného ochránce práv“.

Překročení rozpočtu výdajů bylo kryto zapojením nároků z nespotřebovaných výdajů. Nároky z nespotřebovaných výdajů byly použity zejména na financování projektu spolufinancovaného z Integrovaného operačního programu 2021–2027.

Personální situace v roce 2025

Ke konci roku 2025 pracovalo v Kanceláři veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí celkem 184 zaměstnanců, 47 (25,5 %) z nich přitom mělo zkrácený úvazek. Dalších 14 bylo na mateřské nebo rodičovské dovolené.

Pokračovali jsme také ve spolupráci s odborníky, kteří nejsou kmenovými zaměstnanci, ale mohou přispět ke komplexnímu posouzení některých případů. Jejich znalosti jsme využívali zejména při provádění systematických návštěv v místech,

kde se nacházejí lidé omezení na svobodě, a při monitorování práv lidí s postižením. Konkrétně jsme spolupracovali například s psychology, dětskými psychiatry, zdravotními sestrami, odborníky na sociální práci a služby nebo s odborníky inkluzivního vzdělávání a v oblasti chování náročného na péči. Do našich aktivit jsme zapojovali také osoby s vlastní zkušeností s daným tématem – sebeobhájce, pečující i klienty a pacienty nejrůznějších zařízení či lidi s postižením.

 158,85

závazný limit počtu zaměstnanců Kanceláře
pro rok 2025

 156,76 \longrightarrow **2,09** zaměstnance méně oproti limitu
skutečný průměrný přepočtený evidenční
počet zaměstnanců za rok 2025, to je o

 116,75 \longrightarrow **94,25** zaměstnanců v sekci právní
zaměstnanců se přímo zabývalo vyřizováním
podnětů a výkonem dalších působností
ombudsmanů, z toho

- 18,5** zaměstnanců v odboru administrativních
a spisových služeb
- 4** zaměstnanci v odboru právní podpory,
komunikace a mezinárodní spolupráce

Výroční zpráva o poskytování informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím

Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí je povinným subjektem podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2025 dostala písemně, elektronickou poštou nebo prostřednictvím datové schránky celkem 69 žádostí o poskytnutí informace podle tohoto zákona. V 51 případech Kancelář informace poskytla, přičemž šlo především o dotazy na zveřejněné výsledky šetření ochránce a jeho stanoviska v jednotlivých agendách (armáda, policie a vězeňství, pomoc obětem diskriminace, příspěvek na péči a dávky pro lidi se zdravotním postižením, daně a správa daní, správa na úseku zaměstnanosti, ochrana osob omezených na svobodě), o zaslání výtisků Sborníků stanovisek veřejného ochránce

práv Vězeňství, dále o dotazy na fungování, organizaci a rozpočet Kanceláře či dotazy týkající se působnosti ombudsmana.

Žadatelé nepodali žádné stížnosti podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím. Ve 21 případech Kancelář žádost o informaci zcela nebo zčásti odmítla. Proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti byla podána dvě odvolání.

Zveřejněné žádosti a odpovědi na ně je možné najít na [webových stránkách](#) ombudsmana v sekci povinně zveřejňovaných informací.

69

přijatých žádostí o informace, to je o

22

přijatých žádostí více než v roce 2024

51 případů, kdy Kancelář informace poskytla

21 vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti nebo její části

§ 18 odst. 1 písm. a)	vydaná rozhodnutí o odmítnutí žádosti (či její části)	21
§ 18 odst. 1 písm. b)	podaná odvolání proti rozhodnutí	2
§ 18 odst. 1 písm. c)	opis podstatných částí každého rozsudku soudu	0
§ 18 odst. 1 písm. d)	výčet poskytnutých výhradních licencí	0
§ 18 odst. 1 písm. e)	stížnosti podané podle § 16a zákona	0
§ 18 odst. 1 písm. f)	další informace vztahující se k uplatňování zákona	0
Celkový počet podaných žádostí o poskytnutí informací		69

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV A OCHRÁNCE PRÁV DĚTÍ ZA ROK 2025

Redakční rada

JUDr. Stanislav Křeček

JUDr. Vít Alexander Schorm

Editoři

JUDr. Miroslav Frýdek, Ph.D. et Ph.D.

Mgr. Jana Gregorová

Ing. Mgr. Michaela Vaisová

Foto

Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí,

**Vydala Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce
práv dětí, Údolní 39, 602 00 Brno v roce 2026**

Grafický návrh, sazba, produkce

PUXdesign, part of BIQ Group

1. vydání

ISBN 978-80-7631-162-6